

~~X. 1. 14.~~

EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.
III A 255 VITEBERG.

SIGNAT. CLVCCCXIII.

Georg. Fabricius in libro Tristiu.

POETAE FRANCICI.

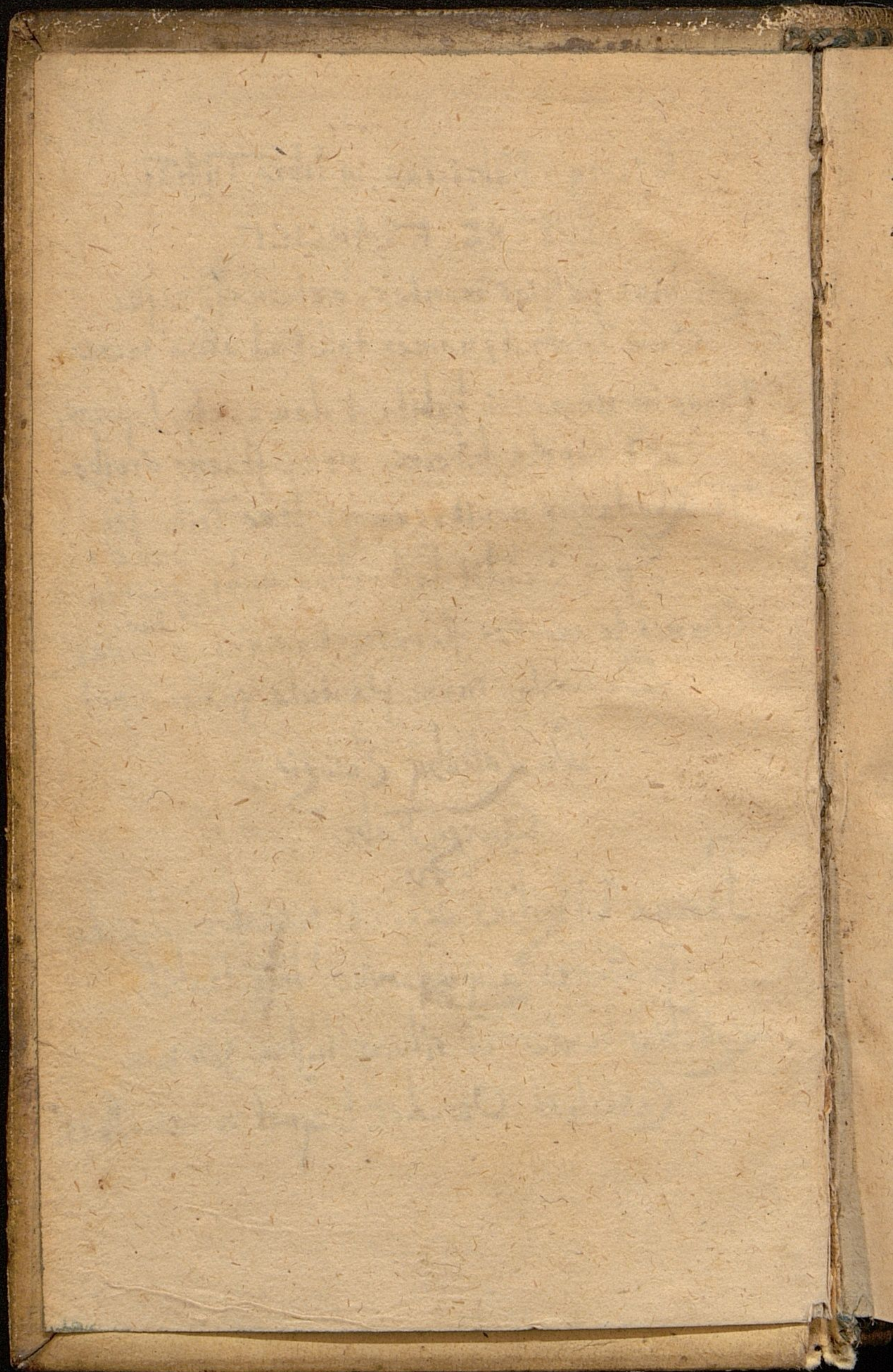
Lotichius patrios montes, externaq; regna
Dum celebrat, nomen tollit ad astra suum.
Illius in numeris habitant decor, atq; lepores,
Et rapida hibernis vena fluens nivibus.
Te Rhodanus novit, cumq; Arno Tribudis
Spes cecidit letho, heu mihi, ^{unda,} quanta
Omnes te montes severunt, omniaq; ^{tuo.} arva,
Demisitq; suum plantula quaeq; caput.

De Lotichij Eclogis

Georg. Fabr.

Pascua Virgilius cecinit, piscator ad undas
In Senna Rarij ~~g~~ gremio, ~~l~~ traibit.
Lotichius montes et silvas, lustra ferarum
Cantat, et Oreades torquet amore Deas.

V I T A
1
PETRI LOTI-
CHII SECVNDI

PER
JOANNEM HAGIVM
Francum.

AD ILLVSTREM ET
MAGNIFICVM VIRVM
ERASMVN NEVSTETERVM,
cognomine STVRMERVM,
Equitem Fr.

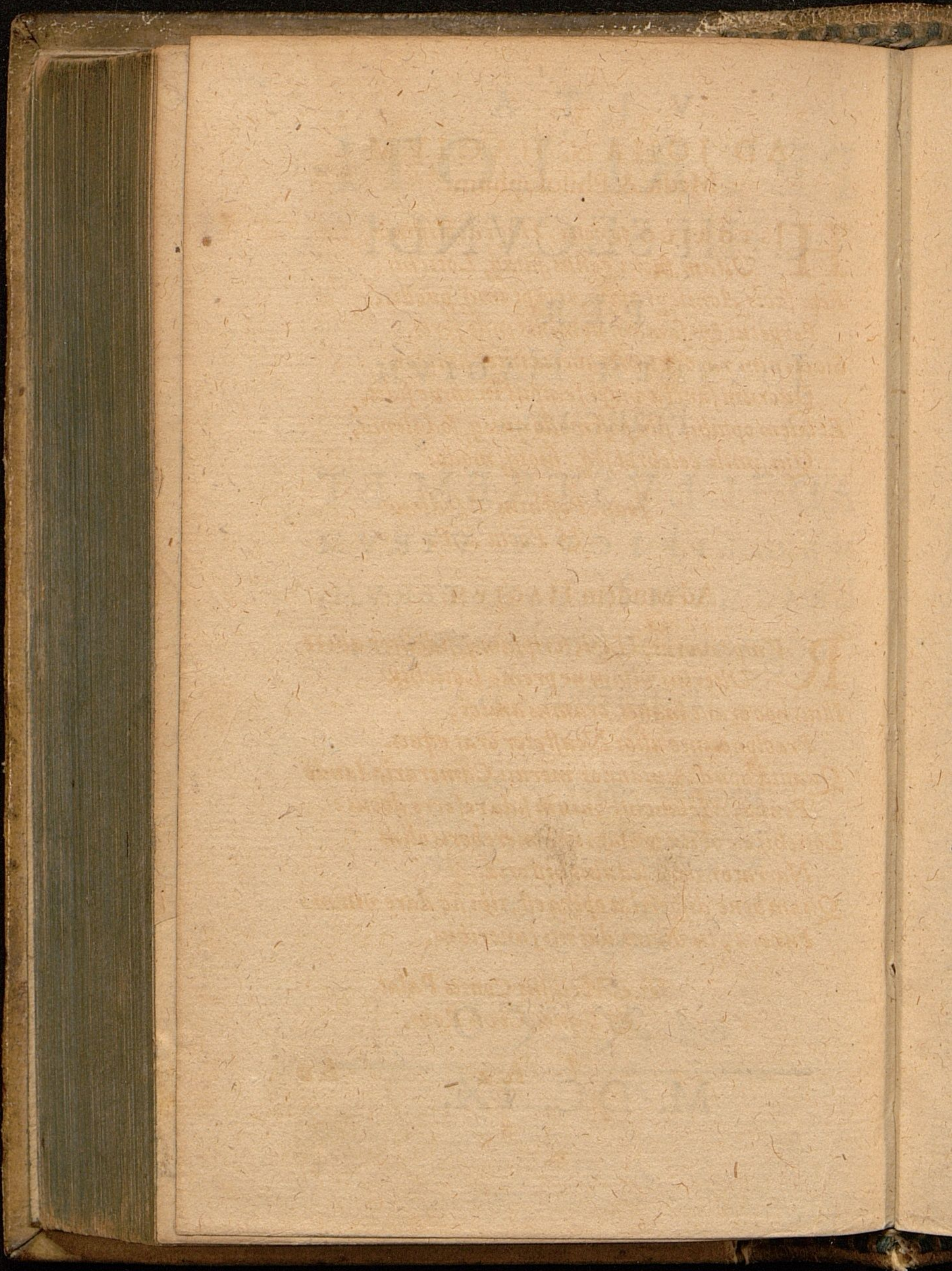

ANNO

M. DC. IX.

3
AD JOHAN. HAGIVM
Medic. & Philosophum,

HISTORICO texens, Hagi doctissime, filo
Vitam, facta, genus, fataq; Lotichij:
Rem facis Aoniis gratam, acceptamq; puellis,
Perpetui & famam nominis inde feres.
Sic etenim raros numeraberis inter amicos,
Quorum sancta viget tempus in omne fides,
Et talem optabit sibi postmodò quisq; sodalem,
Qui simili celebret seq; suosq; modo.

Joan. Posthius Medicus
& Poëta L.F.

Ad eundem HAGIVM.

RUmpe moras, Hagi, scriptamq; fideliter abs te
Ulterius vitam ne preme Lotichij.
Illius hoc orant manes, oramus amici,
Precipue ante alios Neusteter orat eques.
Quantã apud Almannos meruit Cameraria laudẽ
Penna, Melanchthonium fida referre decus:
Lotichij ex obitu tantam ipse mereberis olim
Narrator vera sedulus historia.
Quam benè dispertita opera est, tibi sic dare vitam
Funera, tu vitam das uti funeribus.

P. Melissus Comes Palat.
& Eques, Civis Rom.

A 2

AD

AD EVNDEM.

SCRIPSISTI mihi proximis diebus,
 Vitam Lotichij tui Secundi
 Per te gnaviter ac pio labore
 Confectam, atq; domi diu retentam,
 Exire & populi venire in ora,
 Impulsoribus optimis amicis,
 Culto Posthio, & inclyto Melisso:
 Auditum mihi quod fuit suäve.
 Detentus satis est diu libellus,
 Dignus prodeat, ac typis notetur.
 Ne porrò monitoribus repugna,
 Sed dimitte a vibus bonis. Habebis
 Hostis si quis erit, tuos patronos.
 Gratum manibus hoc erit Secundi,
 Gratum nec minus optimis amicis.

Georgius Poblingerus P.L.

P.R.A.

§
P R Æ F A T I O.

AD ILLVSTREM ET
MAGNIFICVM VIRVM
ERASMVM NEVSTETERVM, aliàs STVR-
MERVM cognominatum, Eq.
Fr. & C.

 V M me ad contexendam historiam Lo-
tichianam, Lotichij amicus summus, eiusdemq;
laudum summarum haud dispar amulus Ioan-
nes Posthius pridem impulisset, eaq; spe accen-
disset, facturum scilicet me rem cunctis Lotichij cultoribus
cum primis & acceptam & gratam, præcipuè verò Tibi ma-
gnifice, nobilissimèq; Erasme ceu Lotichij cum fautori, tum
patrono maximo, in cuius utpote corde atq; ore adhuc inco-
lumis memoria redi & vi illius vigeret atq; spiraret, ut ad me
scribit idem ille. Eum utiq; laborem ego, ut ne quid dissimu-
lem. tot tantosq; viros gratificando atq; obsequendo mihi ut
conciliarem ac demererer, ne utiquam de rectandum recu-
sandumve existimavi, subitque illum sanè cum audacter,
tum alacriter. Eam historiam narrationemve Lotichianam
ut cunque exaratam ac perfectam primùm, postmodum ubi
cognoscendam ad eundem Ioannem Posthium misissem sanè
pridem, accidit me imprudente, rerumque ignaro, ut eadem
ad manus quoque tuas veniret: Qua per legenda, horis suc-
cisivis, rudi licet admodum atque impolita adhuc, intelligen-
bam voluptatem nonnullam cepisse te, ac pariter iussisse, ut
ea revisa, castigataque studio nostro Paulo potissimùm Melis-
so ex Italia propediem revertente censore & arbitro, in pu-
blicum proferretur, ac fieret communis multis. Quæ volun-
tas, amplissimaque autoritas tua semel perspecta nobis, tan-
tum apud me ac nobilissimum pariter Lælium meum Melis-
sum habuit pondus, ut cum intelligeremus eam operam tibi
præcipuè non displicere, sedulo in eam curam incumberemus

¶ 3

atque

atque in expolienda ea elaboraremus, satisfacere equidem parte aliqua, aut saltem probare tibi studium nostrum adniteremur. Eam nunc recognitam, ad incudemque reuocata studio communis nostro publicè sub nomine tuo, auspicioque præcipuè tuo adparere multis sanè de causis, atque exire in hominum manus sic te iubente curauimus. Primum, ut quod tibi viro principi non generis modo nobilitate ac dignitate summa, sed qua potior, uerior, aeternaque laus est, gloria Musarum, literarumque elegantiorum studiis atque ornamentis maximè illustri placuisset, aliis non displiceret, ac carvillis juxta leuiusculis & futilibus, ac Criticis etiam severioribus uia & aditus omnis intercluderetur. Nam qui Lotichium non solum in studiis Gallicis intimè, familiarissimeq; cognoveras, Verùm eundem etiam postea liberalitate munificatua, patrocinioque prolixè ornaueras, foederas, auxeras: rectissimè omnium te de historia hac Lotichiana nostra judicare, ac iudicio tuo ceteros quoq; homines non ferros refragari minimè par esse arbitrati sumus. Deinde cum à flagitantibus amicis, Lotichij maximè studiosis, (nominatim ac cum primis Posthio atq; Melisso claris Poëtis primis impulsoribus, deinde ac nō minus etiā Georgio Mario Medico populari & affine, multum & colendo & honorando, qui etiānum Lotichium haud secus ac parentem grata memoria piè complectitur ejusq; per Gallias quodammodo perpetuus, conjunctissimusq; usq; comes & socius fuit;) inire haud vulgarem gratiam, usq; me dare ac morem gerere exaranda historia hac propositum fuerit: jure tibi, ut communi cum Lotichij tum bonarum omnium Musarum summo patrono ac Mecæ-nati venerando, deberi commendatiuncula hanc de Lotichio nostro & opellam meam judicari. Adde etiam, quod opportunitatem aliquam hujusmodi mihi dari, & occasionem in gratia aliqua apud amplitudinem tuam me ponendi, summissèque declarato studio aliquo & officio meo commendandi, maximo uerò opere ego gavisus per me sum, habuiq; id planè loco beneficij cælestis singularis atq; fortunæ. Porro autem, (etsi jam omnis calumniosa mala sugillatio sub hoc pulchro (ut opinor) patrocinio conticescere, ac linguā tenere iussa est.)

si curæ

P R Æ F A T I O.

7

si cui ego in hac pertexenda historia, (in qua Lotichij vitam, descriptam effigiem nobis quandam adumbrare, representareq; hominis verè Philosophi, hoc est literarum, virtutumq; egregiè studiosi, simul est cernere, ad emulandum juvenibus studiosis haud ignobili exemplo propositam;) videbor amore magis qui oculis captus Poëta fingitur, quàm judicio vero ac recto in Lotichium cumulatiores laudes contulisse, quàm homo ille juvenis adhuc viridi in ævo merebatur; ei ego paucis ingenuè, liberè ac verè volo responsum: Existimare non minus, me hercule haud vulgaria, nec mediocria virtutù præconia, laudesq; Lotichianas persecutū esse, ac fermè tantas, quantæ in virum bonum & laudatū, Christianumq; Philosophum cadere possunt; verū à me nihil de eo confictum laudum falsarum, ementitiisve artificiosis fucis huc accersitum ornatum quempiam extraneum & vanum; (Quod nescio sanè an vituperare est magis, quàm laudare;) præter genium elegantem tuum (cui ego, ut laudum Lotichij maximarum maximè conscio, testique locupletissimo ac dignissimo, judicium omne permitto, ob idq; Lotichianam narrationem hanc dedico; etiam aliorum nobilissimorū ac doctissimorum hominum de Lotichio mortuo pulcherrima atq; amplissima testimonia publica, luctus & lacrymas, adpello, quæ in funere ipsius, quæ in Epicediis; quæ in Epitaphiis observata sunt, historiae nostræ admodum consonantia veritatemq; illius maximè corroborantia. In iis quidem, quæ supersunt adhuc, ac publicè extant, perquam luculentis monumentis amicorum, ac discipulorum mœrentium funeralibus, videre profecto est, magnum omnino Lotichium fuisse, raræq; virtutis & magnæ laudis virum, dignum, quem tot clari & principes viri lamentis & lacrymis sint prosecuti. Falli me quidem potuisse vel amore ejus, quem ego plus oculis meis carum habui, vel opinione mea de illo, haud inficias i vero, ni tot præstantium virorum honestissima de Lotichio judicia ac documenta idem magnificè comprobarent. Quæ tamen omnia facile vincit autoritas tua amplissima consentiens. Eaq; propter simul nunc publicanda ea, historiaeq; nostræ adnectenda ad calcē, in fidem scilicet narrationis nostræ, testimoniūq;

liquide veritatis iudicavimus atque procuravimus. Quid
 quod illud etiam (pace aliorum bona quod sit dictum) adse-
 verare de Lotichio nostro verè non dubitem ac confirmare,
 nullum me meorum in vita nosse & literis communibus, quos
 quidem habui & plurimos & honestissimos, sodalium, de quo
 fatis functo meminere ego, extitisse honoratiora iudicia, de
 quo auditas ampliores laudes, ingenii divitis praeclaras do-
 tes magis admirarentur omnes, de cuius vita, moribus, to-
 taque disciplina praeclariùs sentirent ac loquerentur, minùs
 detraberent, minùs culparent, magis laudarent omnes. Ita-
 que à me verè dixerim nihil tam magnificè de Lotichio no-
 stro dici potuisse, ut frater de fratre loquitur apud Comicum,
 quin id omne virtus summa superarit sua. Denique cum
 virtute nihil sit M. Tullio teste amabilius, fatebor etiam li-
 bentius atque cupidius provinciam hanc conscribende nar-
 rationis Lotichianae à me susceptam fuisse: quippe quod eam
 mihi haud planè infrugiferam, sterilem & complurium bo-
 narum, eruditrumque amicitiarum quasi segetem sperare
 liceret, atque promittere. Nec me usque huc quidem opinio
 planè fefellit mea, nec (spero) fallit de cetero. Idque propterea
 nescio sanè, an gratiae etià eo nomine debeantur merito ma-
 ximae Lotichij mei optimi caris manibus describendis, felici-
 que anima, quae mihi ad tot inclytas Poëtarum, aliorumque
 ac veluti Musarum Charitumque necessitudines & amores
 fores ipsas quodammodo aperuere quam liberaliter. Quod si
 in amicitia utilitas quoque aliqua spectanda venit, de quo
 disputat Cicero in Lelio suo, profectò Lotichij amicitia mihi
 multò fructuosissima, uberrimaque extitit ad hominum plu-
 rimorum literatorum studia, favores & amicitias compa-
 randas. Verùm enim verò, quod mihi de Poëta omnium judi-
 cio excellentissimo atq; elegantissimo commentandi has par-
 tes sumpserim non Poëta, haud (nisi me animus fallit) vitio
 vertent, aut valdè reprehendent factum optimi Poëtae, sed
 veniam dabunt potius seu studio audacis senectae, & amore
 redivivo meo, qui amico antiquissimo & optimè merito Lo-
 tichio,

P R Æ F A T I O .

9

Lotichio parvulum saltem aliquid rependere, atque amoris nostri monumentum aliquod relinquere in vita persuasit, juvenili sive errori meo seu timiditati sive verius etiam ignavia molliciei, diffidentiaq; non ausa Pieridum sacros recessus adire, & Aonios montes scandere, cum existimatio mea juvenilis de Poëtis esset, Eos nasci: Et si me quidem incredibile studium Lotichij, indefessique labores haud fugerent: Ac me si non virum Musicum, & saltem philomusum suum, hoc est, Poëtarum amicum agnoscentes, atque in parte aliqua amicitiae cum Lotichio ponentes studium meum operamque amicis postulantibus navatam haud omnino improbabunt. Quod superest, Inclyte Maximeq; Sturmere, breviter complexus te obtestabor, qua possum amini summissione ac veneratione maxima, ut lucubratiunculam hanc, Lotichij nomine & amore tibi oblatam ac dicatam, fronte serena accipias, dato ocio à gravioribus Reipub negociis ad repetendam caram, antiquamq; memoriam multum adamatam Lotichij tui, lectionem ejus in manus quandoq; resumas, ac me juxta ac meos, quos in patria habeo fratres, amicos & cognatos, non alienos à literis, solita quâ literas, quâ homines literatos gratiâ, humilitate, favore, patrocinio tuo complectare, ac tue areclientes tuos. Vale Aonidum decus, & patria ornamentum Sturmere. Ex Noësoforo Noricorum, 10. Cal. Octob. Anno nati Christi clō lō xxciiv.

Joan. Hagius Medicus.

¶

PETRI

PETRI LOTICHII
 SECUNDI, POETÆ FR.
 MEDICI AC PHILOSOPHI
 Claris. vita, studiorum fortuna &
 mors, exposita

PER

JOAN. HAGIVM Fr.
 AD ILLVSTREM ET MAGNIFI-
 cum virum ERASMVM NEVSTETERVM,
 cognomento STVRMERVM,
 Equit. Fr.

Rermultorum (quod extra controversi-
 am est ac in propatulo) cum multa laude usq; ad-
 huc usurpata sermonibus hominum nobilium at-
 que eruditorum, ac manente & vigente etiam dum
 celebri memoria & fama Petri Lotichij Secundi,
 ceu elegantioris ætate nostra Poëtæ, ac nescio an nulli secun-
 di, nec non juxtà desideratis, magnopereque etiam deploratis
 ingenii magni & fœcundi, uberrimis ac pulcherrimis
 fructibus jam maturis veluti cadentibus morte heu immatura,
 infelici fatali casu, Parcarumque severiorum nimis quàm im-
 mutabili lege more meo miserè peremptis ac interceptis: Cum
 me item sermonem fortè nuper habentem, de eodem Petro Lo-
 tichio Secundo, æquali perfamiliari veteri meo, familiarem &
 varium audivisset Georgius Poblingerus homo literatus, atque
 ingenij cum primis humani cultique, amicus meus, in profe-
 ctione superiori, animi gratia à nobis suscepta, adjuncto nobis
 tertio pro vehiculo in via comite ac duce jucundo & docto,
 Georgio Lunio vicino meo: Tum me rogare cœpit ille mayo-
 rem in modum, ut qui antea & poëmata Lotichij legisset, &
 carminum ejus perstudiosus esset, uti, quando ille mihi Loti-
 chius meus à puero notissimus esset, ac longa consuetudine &
 usu amicitia, studiorumque in primis societate conjunctissi-
 mus:

mus: aliquid de divino (ut ipse judicabat) Poëta, elegantissimoq; ingenio cognoscendi gratia, ipsi de vitæ ac studiorum ejus curriculo & fortuna, pauca scripto comprehensa, pro humanitate studiorum atq; amicitia impartiri non gravatè vellem per ocium, ac commodo meo domum reversus. Quod impetravit id ille à me haud multùm ægrè, promisiq; illi adeò in re honestissima postulata, operam meam, animo non tam lubenti, quàm cupido, utpote in qua nescio labor intervenire meus posset major, an major voluptas, si in recolenda memoria veteris amici amico gratificarer novo. Ac jam jam totus in eo eram, ut promissâ adparere facerem pro postulato, quoad ejus fieri posset, quàm brevissimè. Verùm in ea cogitatione ego dum sum: Ecce nescio quis genius (bonus opinor) suggerit animo meo universæ vitæ meæ, cum Petro Lotichio Secundo actæ in literis, communionisq; studiorum omnis, incredibiliter mihi dulcem recordationem. Vnde & hominis amicissimi desiderium mirabiliter renovatum mihi fuit, & accensus ardor quidam atque cupiditas, repetendi memoriæ temporum præteritorum notitiæ nostræ, ac sodalitatis primæ, atque adeò recognoscendi prima (ut sic dicam) incunabula studiorum nostrorum juvenilium. Ac subiit nescio quo modo, tum juxtâ simul ea nova cognitio animum: Quòd si mihi in vita, temporeq; melioris ævi Pythagoreum illud aureum, ac nescio an valdè etiam Christianum. Quid feci, quid peccavi, quid eorum quæ facere debui, omisi: observasse (ut fit) minùs religiosè contigisset: Id nunc succedente tristiore, at cogitantiori senectâ semel universim, mente tardiuscula licet, complecti, in animumque revocare fas esse. Quæ proinde mecum mente dum revoluo, ac in Lotichij angustiis heu dierum limitibus (Dii quoniam sic voluistis magni) circumscriptam vitam inspicio, videor equidem mihi nescio in quos hesperios hortos florum, fructuumq; omnigena gratia ac copia undique vernantes, undique abblandientes aridentesq; intueri. Non ficta loquor. Quid enim, vel Lotichii amicis communibus arbitris, in Lotichio erat non gratiosum, floridum, non venustum, amabile, pulchrum? Cùm animus ejus ferè esset (ut hic loquar) in floribus & amœnitatibus Thessalicis usque Tempæis. Quarum rerum liberiori usu ac cottidiano cùm fruerer adolescens olim, minùs commovebar, nunc ætate grandiore provectus requiro eadem recogitans, haud hercule nullo cum desiderio. Earum proinde rerum simulachra, quæ mihi longo satis usu amicitia altius mente

adhuc

adhuc infidebant impressa, necdum erant temporis diuturnitate oblitterata, sopita quasi excitare, in memoriamque revocare animus auebat; ac sic accuratius aliquantulo, ac plenius Lotichii vitæ historiam descriptam, quæ quidem mihi maxime nota essent, cum amico flagitante communem facere; itaque non tam alieno, quam domestico desiderio satisfacere.

In id verò ego dum studeo, tu primus mihi venisti in mentem, qui in mente mea ante scriptus eras, clarissime Posthi, quem in re proposita, cupiditateque mea explicandæ narrationis Lotichianæ præcipue interpellarem, utpote quem ego no-ram & Lotichii nostri cultorem maximum, & genuinum ejusdem in omnis veræ laudis, & virtutum possessione successorem ac heredem maxime legitimum: Quique me ob Lotichium ipsum nuper amare non obscure cœperas, nec non amicitia tua dignum judicaras. Quod vel eo argumento didici, quòd literis rudioribus meis adpellatus primùm, nulla cunctatione, & ad eas rescripsisti, & animi benevolentissimi adversum me, in Poëtam verò nostrum summi etiam amoris significationem dedisti: juxtà ingenuè ostendens sententiam tuam ejusmodi scilicet. Si rem ullam unquam, hanc certe facturum me cum tibi, tum cunctis Lotichii amantibus cum primis gratam atque acceptam: Nec interea me destitisti subinde cohortari etiam, ut in institutæ historiæ pertexendæ curam, cogitationemque non segnis, non ociosus incumberem. Quæ cohortatio tua, mi Posthi, fuit apud me sanè tanti, quanti debuit, ac currenti sponte sua addidit non solum calcar, sed & animos. Nam, ut ingenuè dicam, quod res est, fateor, me, ubi de eo officii genere ab amicis sum interpellatus primùm, post amore, desiderioque tacito amici amicissimi Lotichii, quasi reviviscentis in pectore meo, ad hoc capeffendum amicitia munus, redintegrandamque memoriam antiquissimam, cottidie accensum atque incitatum ultrò magis ac magis: At deterritum contra ingenii mei in hoc genere inexercitati, rudiorisque ac nullius eloquii & doctrinæ conscientia peculiaris, si ad alios complures homines nobiles & doctos, quos & habuit amantes sui in vita Lotichius, ac familiariter junctos, & nunc mortui memoriam sanctam, æternamque conservantes, idem sui reliquit quàm plurimos, commentatio ea mea perveniret: Nec verò veritum minus, ut ego argumento huic de Poëta excellenti ac præstanti Lotichio non Poëta, non Orator, sed Bœotus magis, magis Arator (sic enim materni generis mihi appellatio est) aut denique amicorum honoratorum queam expectationi in hoc genere aliqua ex parte satisfacere.

Porro

Porro autem non ignorabam etiam Christianum Lotichium, Petri fratrem, superiori tempore conatum, atque haud scio an pollicitum etiam narrationem fuisse vitae universae, ac fortunae variae fratris sui Secundi plenam atque integram: Qui quidem unus omnium id & poterat felicissime, & plenissime. Ceterum officium hoc ultimum fratri frater in vita anne praestiterit, ut ab illo plane expectabat, maximeque contendebat Clarissimus ac doctiss. Ioachimus Camerarius, venerandae nobis memoriae senex, seculi nostri, gentisque nostrae, atque adeo Germaniae universae immortale decus: an verò (ut suspicor) cum morte Christiani illud quoque bonum nobis intermortuum, relictumque sit, ego quidem plane nescio. Quamvis scire me plura rerum, eventuumque Lotichii Germani Iui Secundi in studiorum ratione ac cursu, quod erat intentionis nostrae, instituti que praesentis nostri magis proprium, si ego adseverem, haut mentiar: Qui illum per omnem usque adolescentiam in optimarum artium studiis, etiam in longinquas terras, ceu fidus, individuusque Achates sim secutus: Rerum domesticarum, lariumque interiorum noticiam uberrimam, Christiano, animo perlubenti concedens. Proinde anceps animi, consilii que sic multum cum essem, mutare propositum, ab incepto que desistere ob commemoratas causas non profus inanes aut futes. saepenumero in animum induxi meum: Quod honestius scilicet facere me arbitrabar consulentem pudori ac famae meae, mecumque (quod dicitur) habitantem vela contrahere, a scriptione que manus abstinere & calamum, quam turpiter abuti ocio videri & literis cum infamia. Quid, quod deposui etiam saepiuscule de manibus totam, vel sola interpellatus imbecillitate valetudinis meae? Quae mihi, nescio quo modo nuper (sic scilicet et volentibus, nutuque suo rursus bene vertentibus bonis diis) ut est satis notum amicis, tantum non omne lumen ingenii, omnem voluptatem studiorum, oblectationemque pristinam, liberalem ac literatam, visa fuit extinguere, non mediocriter, me hercule, retardavit laborem omnem coeptum meum. At vicit demum Posthi sententia & cohortatio tua, vicit redivivus priscus Lotichii stabilis amor, pervicit obsequendi magnum studium, dataeque sancta fides. Perpulit verò non minimum etiam, vel sola auctoritas dicti Ioachimi Camerarii, desiderantis historiam aliquam vitae, fortunaeque variae P Lotichii, frustrati verò expectatione sua de Christiano fratre Lotichio. Nec verò existimavi pertimescendum mihi vehementer periculum, si de amico ad amicos scriptiorem hanc, pertexenda Lotichii historia suscep-

tam

tam, perficerem, vel refrangendum non tam voluntati honestissimæ tuæ, quàm plurimorum Lotichii amicorum communium pari cupiditati, studioq; magno noscendi pleniùs aliquid de Poëta Lotichio nostro, vel recusandum id denique officii, per mihi amatis defuncti Lotichii manibus piis, cui debere me pietatem omnem, omne ingenium meum, atque animam etiã meam, ut qui me etiã sub humo pulvis amare non desierit, nisi ingrattissimus sim, intelligerem. Nec verò denique si eloquentiam ad narrationem Lotichianam justam non adferrem, tergiversandum ob id mihi: Quam si adferas in hoc genere, non est aspernanda; si non adferas, fat fuerit, si desint cætera, expositionem hujusmodi non esse mendacem, nec à Philosophia usquequaq; abhorrentem: utq; verborum deficiat splendor, orationisque bona & ornata copia: at virtutibus illustribus ac veris laudibus Lotichianis utique non putavi defuturum orationi suum lumen, dignitatem, decus. Sic igitur, ut dictum est (quoniam jam longius præfando progressa oratio est) nunc describetur Poëta noster Lotichius, ac quæ scilicet, ut cõstat, in vita nullus delectavit fucus, aut inanis strepitus, sed multò magis candor simplex, ingenui mores, sincera mens, sic veris depingetur ac nativis coloribus suis sine strepitu, sine mendaci fuco, sicuti virgo illa pulchra apud Terentium, cui nihil adjuncti ad pulchritudinem erat, capillus passus, nudus pes, vestitus turpis, ipsa horrida. Itaque ad narrationem pertempestivum accedere.

Nascitur PETRVS LOTICHIVS Secundus Solitariensis, Anno Christi incarnati c. 10. 10. XVIII. postridiè Cal. Novemb. loco Deo ac rebus divinis sacro, paucis milliaribus à Francorum Vado ad Mœnum sito, solo amoëno, frugifero, bonorumq; inprimis ingeniorum feraci, ubi fortè ejus boni gratia conditum est Monasterium, sicq; pariter appellatum à Carolo Magno Solitaria, ut esset scilicet DEO & Musis sacris sacer recessus ad proferendam, excolendamque territorii illius congenitam bonitatem. Est autem (ut ad me scribit perhumaniter vir clarissimus Ioachimus Struppius Medicus, Lotichii popularis & sodalis vetustus, bonus:) Solitaria, illustris Hanoici comitatus oppidum, situm ad Drusi montem (ut etiamnum incolæ nuncupant) intra patriam suam Gelnhusam, ac diocesis Fuldensis: Supra quam Solitariam labitur ille amnis piscifer & peramoënus Cynthius, à Poëta passim suaviter decantatus, qui infra Hanoiam, comitatus præfati metropolim bene validam, Moëno demergitur: Ortus sui principia trahens non
procul

procul à patria nobilissimi Equitis Franci, ac Poëtae & Oratoris clarissimi, Vlnci Hutteni Stoltzenburgo Vocato & Soda, ubi olim Salinae extitere.

Parentibus prognatus est non fortuna quidem magna, sed probitate & virtute antiqua hominibus, cum tellure commercia innocua habentibus, victumque ex arborum cultura iustum sibi quaritantibus. Quos (nisi ego fallor) ob id fortunatos nimium esse cecinit Maro. Eos quidem, licet de plebeia sorte hominum, studia literarum tamen & humanitatis & coluisse, & amasse, filiorum trium liberalis ac diligens institutio satis clare loquitur. Patri Ludovico Loticio nomen fuit, quod cognomen post, præceptor communis Philippus Melanchthon, accensus concinnioris gratia, & euphonias, in Lotichium transtulit, in Petro Loticio Secundo discipulo percommendato.

Porro autem fratres habuit Lotichius noster Christianum minorem se, de quo modò verba facta in proæmio, & Georgium natu minimum, ambos cantare pares, & respondere paratos: Si fata illos, Deusque sivissent. Nam ut de Georgio minino dicam primum, hic impuberibus annis item Francfordiæ loco atque exemplo fratris Secundi literis bonis egregiam operam navans, expectationemque de sese haud modicam excitans, in prima quasi herba (quod dicitur) ac verè ceu flos tener (heu) occidit ante diem: Gloria Musarum (ut de puero diuinæ indolis, summaque spei fratre Germano, charissimo, cruda morte peremto, scribit Poëta noster plorans lamentabilem in modum) summa futurus, ac cui jam lyrae cordi, jam modò carmen erat. Christianus verò ætate medius, qui cum mihi quoque familiaris amicitia usus, consuetudoque, disparis licet saporis, in Saxonibus fuit, causa fratris sui Secundi, ingenio quoque idem præditus planè Poëtico non malo, at opinione quidem mea leni minus & tractabili, fratris Secundi gloriam & studium secutus, studio pari in versibus componendis, non parem, laudem tamen suam adeptus est apud doctos, specimenque dedit non nullius industriae Musicae; ita tamen, ut tu videres, natura veluti & moribus animi, sic carminis suavitate à fratre Secundo longo intervallo relinqui, ac sapere nescio quid horridiusculum & ingenium & carmen illius magna utriusque correspondente æqualitate. Caterùm is nobis fati ibidem nimis properantibus è medio sublatus est ante diem, ac mortem fratris Secundi consecutus non longo intervallo, ut accepimus, in patrio solo clausit extremum diem suum, cum scholæ Solitariensis monasterii gubernationi præfuisset patrii ordinatione per tempus aliquod. Atque hæc

primū

primi ortus & natales Lotichio nostro extitère: Quos ille quidem fortitus per se haut ita claros, lumen familiæ suæ intulit; præluxitque, ut M. Tullius de se glorians jactat, virtute sua maioribus.

Quid dicam de Petro Lotichio patruo cœnobii ejus antistite, sene Venerando ac perdocto, ad cujus discretionem Secundi nomine nuncupari Poëta noster judicio suo & voluit & postulavit adolescens admodum? Viro insigni pietate, omni genere laudis, virtute, sapientia, doctrina præstante, qui non solum familiam & natales obscuriores suos, sed quod verè immortali, æternaque laude dignum est, Dei gloriam veritatis cœlestis, quod est verbum Dei viventis, propagatione illustravit, juvitque religionis opus, quantum quivit maximè. Præterea hoc loco prudens, seriem longam Abbatum ejus Collegii sapientum & doctissimorum, qui pietate, doctrinaque eminentes, certare licet illam Hesiodiam honestissimam cum vicino collegio Fuldensi, eruditionis ac sapientiæ gloria toto orbe celeberrimo, non dubitare: Vnde loco huic monasterii Solitariensis lumen, claritasque adfuit. Ac sic Lotichius noster quasi ex mediis montibus Aoniis nobis prodiit, velut in gremio Musarum natus, atque educatus inter Gratiæ. Quid, quòd Lotichium ego memini in adolescentiæ annis apud nos sodales suos, quasi juveniliter exultantem, ac tantum non sese efferentem, sapienterò jactare, Vlricum Huttenum, Equitem Fr. popularem suum, ceu haut procul à patria Solitaria progenitum, ut est prædictum, ad Cynthii fontem deliciis sui, ceu virtute heroica atque ingenii gloria magnificum, maximèque clarum, nec non idem de magnitudine animi, ac styli invicti celsitudine prædicare multa solitum plenis (quod ajunt) buecis. Ac, ut tria verba non inania de Huttenica nobilissima gente Francica addam hoc loco, manet etiamdum in ea gente hodie, veteri instituto, ac, quasi lege, recepta consuetudo, cum illustribus priscis virtutibus ac rei militaris gloria humaniorum item studiorum cultum Musarumque decus conjungere, ut memoria proxima nostra in Mauritio Hutteno præfule Aureateni viro egregiè sincerèque docto, ac virtute summa, observavimus, nec minùs idem nunc in nepotibus deprehendimus, ut præclaris virtutibus cæteris, sic literarum laude ornatissimis ac præstantissimis Bernhardo & Georgio Ludovico Huttenis fratribus, de quorum patruo Philippo illud memorabile (quod in Epistola quadam Ioach. Camerarii senioris felicis memoriæ ad dictum Georgium Ludovicum scripta, olim ab eodem mihi in arce Francopurgo, Berno

Bernhardo habitata, amicè tradita ac nuper publicata per Ioach. Camerarium filium doctis. Medicum Noricum commemoratur) eum, licet multarum lingvarum peritia excellentem, ac potentissimorum & principum in Repub. virorum amicitia & gratia florentem, dicere tamen aliquando non dubitasse; cuncta se illa bona sua, si fieri queat, commutaturum libenter esse cum ea facultate eruditæ doctrinæ, quam in Ioachimo Camerario animadverteret. Perhonestam oratio, votumque magno nobilique viro dignum.

Porro autem ubi Lotichius noster infantia suæ annos, hoc est, secundum physicos, Medicos nostros, septenarium primum complevit, quibus ille ferme matris caræ hæsit in ulnis ac complexibus, quam ille haud illiberalem sortitus est annorum puerilium formandorum magistram, ignarus adhuc maximorum ac pulcherrimorum bonorum suorum, intus ceu seminum delitescentium, puer, in quo indoles haud rustica eluceret, traditus est mox à parentibus agricolis, patris magni & sapientis viri ductu atque auspicio magistris, artibus ingenuis, disciplinisque bonis & liberalibus erudiendus ac formandus: idque Solitariis primum, ubi fundamenta prima jecit earum laudum maximarum, virtutumque; eximiarum, ad quarum culmen progressu ætatis, studioque; adhibito feliciter pervenit. Erat quippe ibi scholatum, vigilantia curâ, dicti patris Abbatis doctissimi Petri Lotichii, haud perperam constituta: Cujus quoque viri domus tum, ceu Musarum domicilium erat ac receptus, communeque; quoddam hospitium hominum literatorum & doctorum: Quorum consuetudine (pares namque cum paribus veteri proverbio) Abbas ipse doctissimus cum primis maximè delectari, præmiisque; etiam ad se invitare adsolere. Quem ego vidi adolescens senem Marpurgi Hessorum, sic bonis literis nobiscum ac studio præsertim Theologico, non per se solum præclaram operam navantem, verum etiam in optimarum artium studiis, maximè verò literarum sacrarum, bona ingenia complura cum sumtu liberali suo foventem, tum verò exemplo proprio, ac convictu domestico cottidiano invitante atque excitante, atque in iis unâ Petrum Lotichium Secundum ex fratre nepotem. Quem verò virum atque antistitem venerandum Petrum Lotichium nos unâ nobiscum versantem in Academia sic coluimus, sic observavimus atque suspexitimus, ut non solum haberent alumni studiosi adolescentes exemplum pulcherrimum domesticum ob oculos quasi positum, quod intuerentur, quod contemplarentur, quod ad capeffendas alacriter cum disciplinas honestas, tum virtutes æmularentur,

b

verum

verum etiam Universitas ipsa, ac discipulorum & doctorem pariter frequentissimi coetus, confessusque honestissimi ac nobilissimi illi assurgentes, in illum vultus, oraque obverterent sua. Adolebat vero is, ubi intentionem studii remittere vellet, animumque relaxare curis, plurimum per familiariter uti (Gaudent quippe Musis bonis semper jungi bonae Gratiae, & amat sua alterna solatia Camoena,) Ioanne Draconite Theologo, ac Iohanne Hildenbrando Iureconsulto, popularibus, ambobus Francis, ambobus viris doctissimis, humanis, optimis. Fuerat hic Hildenbrandus à Draconite, sobrino suo, post multam sollicitationem, ad consummanda studia sua Iuris jam olim relicta, ac diu intermissa, ad Academiam VVirceburgi ex summorum honorum publicorum, quasi medio cursu, cum satis bene multa familia, retractus: Qui post semel facta mutatione loci & fortunae foris exceptus, exercitusque multifaria ærumna, vitam exegit plenam laboriosae peregrinationis cum liberis, potissimum apud Saxones externos, nullo certo ferme lare, extorris à patria, exemplo aliquo, haud rudis communis vitae huius malorum, Iacobi patriarchæ.

Sed ad Lotichium nostrum revertamur, quem Solitariis in patria Grammatices elementa, ac pietatis prima rudimenta facile, celeriterque arripientem, inque literis puerilibus præter ceteros proficientem, nec non de sese spem aliquam non vulgarem ostendentem antistes patruus ubi animadvertit, pueri generosa indole delectatus, illum de cetero sibi cura peculiari educandum, atque in studiis liberalibus ac bonis literis provehendum liberaliterque instituendum quasi adoptavit. Itaque eum adhuc puerum ista indole atque ætate idonea ac tenera majoris profectus gratia ad vicinam scholam Francofordianam, in quarum humaniores literæ ac disciplinæ egregie vigeant gubernatore Iacobo Micyllo, transmisit, atque in eiusdem doctissimi Micylli familia collocavit: Qui tum ei scholæ præfectus magna celebrique fama juventutem optimis tum moribus, tum literis Latinis pariter ac Græcis in ea urbe informabat: Ratus scilicet illum perquam idoneum agricultorem & magistrum excolendo huic tam felici ac liberali ingenio, magnaque puero spei fore. Nec planè illum sefellit opinio sua: Sub hoc enim magistro, bonoque Musarum duce, Lotichius puer, tanto studio atque ardore animi, tantaque celeritate ac facilitate percepit disciplinas cum Græcas, tum Latinas, ut facile equalium suorum gregem præcurrens multis (quod dicitur) parasangis exuperaret, non solum oratione componenda soluta, sed etiam

ac præcipuè numeris ligata, ac plerique omnes judicarent Lotichium, ut erat, singulari ingenii felicitate, adeoque vi quadam divina præditum esse.

Enimverò provectus sic Lotichius cùm ætate, tum studio sub præceptore Micyllo paulatim prodere arcanam illam & latentem naturæ vim, atque exercere, ostendereque inclinationem suam, sive appellare libet magis, naturalem quasi impetum ad studium poëticum, cui sic postmodum totus deditus adhæsit toto vitæ tempore, ut quicquid extra carmen & versum ageret, quasi aliud agens ageret. Quod verbum Lotichio fermè erat in ore perfrequens, ac sic ille de sese, deque studiis suis loqui familiariter solebat. Sicque Lotichio post, ut dictum est, in exercitanda poëtica tempus, studium, cura omnis consumebatur, ut illum non factum, sed Poëtam natum, aut à Philosophiæ studio saltem excitatum, vel si cum Pythagora magis etiam loqui liceat, commonefactum diceres. Cui rei vel hoc satis evidenti argumento esse possit, quod ego accepi illum puerum admodum, ac per ætatem fari vixdum ac proloqui puerilia verba potentem, ruri sæpè libenter esse, atque in agris & sylvis errantem inter pastores (vera narro) cantare, nescio quæ, Pastoralia, ac numina sylvestria solitum; ac jam veluti Maronæam sylvestrem Musam tenui meditari avena occipientem.

Atque hoc loco commemorare obiter haud alienum fuerit, quod de origine Poëtices Aristoteles memoriæ prodidit. Cùm enim (ait ille) natura insitum sit nobis canere, & Musica quædam agi, primùm quidem cœptum est cantu quædam imitari rudi & agresti, mox ubi id delectaret, adhibita majori cura & studio tandem & ars facta est, & nata Poëtica.

Talis igitur nobis, ac natus taliter studio Poëtico & Musico Lotichius noster clarè ostensus cùm sit, bona herculè fortuna, quin imò (quod verosimilimum est) divino casu contigisse putandum est, illum in talis magistri, nempe doctissimi, cultissimi que cùm Poëtæ, tum Philosophi Jacobi Micylli scholam primo tempore tradi ad excitandos veluti sopitos Musices igniculos occultos, eliciendas, expoliendasque felicis naturæ reconditas opes, ac tacita congenita bona maxima adhuc teneris in annis: In quibus quanti referat rectè advesferi, rectè institui ac condocesferi, præter experientia cottidianæ documenta ob oculos nostros obversantia, sapientum veterum e logiis atque exemplis illustribus, in iisque cùm maximè Lycurgi Lacedæmonii de duobus catellis diversimodè educatis, quæ juventuti doctrinæ, disciplinaeque causa communiter in scholis, ac

non inutiliter confuevere tradi, luculenter est demonstratum: Quippe cum ipse, quem dixi, magister summa laude Musices claruerit, nec non lingvæ excelluerit utriusque Græcæ, Latinæque pari facultate perquam eleganti, ut taceam interim disciplinarum omnium, artiumque Philosophiæ cunctum orbem, ἐγκυκλοπαιδείαν vocant, egregiè absolutum ac perfectum: Cujus viri industriam, ingeniique solertis ad Græcas potissimum Musas inclinationem, ac dispositionem admirabilem, vel ex alieno accito nomine Micylli, si quis fortè ignoret, æstimare valde liceat: Quod (ut ex præceptore olim communi Ioanne Lonicerò, Græcas tum literas docente Marpurgi Hessorum doctissimo Philosopho & post Theologo Micylli præcipuo amico accepi) non illi patrium gentilitiumve fuit, sed natum ex actione quadam scenica Luciani Galli cum eximia dexteritate quadam & elegantia administrata: Id erat Francofurti: in qua ille, Micylli, heri somno occupati, somniantis svavissimum somnium, at galli obstrepentis domestici multo molesto cantu solito expergefæcti, ira que perciti personam tam decenter, venuste, doctèque gesserat cum multo auditorum adplausu, (interfuit ei actioni tum quoque Lonicerus, ejus rei veridicus testis.) ut illi id cognominis post manserit toto tempore vitæ suæ cum summa ingenii & industriæ suæ commendatione & laude, mansurumque est forte cum familia ad seros nepotes, longamque posteritatem. Quod nominis Micyllus ipse bonus in filiis, ad quos scilicet gloriæ Paternæ hæreditas pertineret, mutare post nec voluit, nec fortassis etiam potuit, ac licet ipso mortuo, superest tamen ac vivit, vigetque æternum. Quo nomine præcipuè Iulius Micyllus, clarus hodie & doctus principibusque viris honoratus Iureconsultus vocari gaudet, qui scilicet ut patrium cognomen retinet libenter, sic haud degener egregiam etiam virtutem ac decus patrium non solum præclare tuetur, sed etiam juris scientia accumulatur: Cui puero Lotichius noster etiam pia carmina inscribit, deducitque ea fide & pietate ad Christum religiose solum agnoscendum, colendum, venerandum, quam ille à pio & sancto parente Micyllo sene puer hauserat.

Cæterum addendum unum adhuc de Iacobo Micyllo; fuisse illum unum de numero hominum illorum nostratium doctissimorum ac clarissimorum Philosophorum, qui tum studia Græca in Germania nostra cum omni politiori doctrina, ac literis humanioribus, barbarie pulsa, certatim excitavere. Cujus ordinis facile principes primariique duces, ac κορυφαίοι extitere post

post Erasum Roterodamum incomparabilem virum, nostræ gentis gloria Ioachimus Camerarius, nosterque Melanchthon, duo verè luminaria magna, ac viri magni, immortalitate digni.

Sed hæc de Lotichii pueri præceptore Iacobo Micyllo hæcenus in transcurso recitasse sat sit, nec fuerit abs re dixisse.

Ad Lotichium redeo; qui tali præceptore usus, rectis que studiis, atque omni liberali doctrina institutus in pueritiæ annis tantus ac in tantum nobis Poëtam evasit. Quem præceptorem, dehinc Lotichius pro meritis gratus discipulus, ceu parentem alterum suum agnovit, tota vita omni pietate coluit, observavit, jactavit denique & amavit, ac mortuum senem in Christo redivivum immortalis carmine, quod in manibus doctorum est, piè condecoravit.

Porro autem habuit Lotichius in primis adolescentiæ annis alterum quempiam mihi hoc loco neutiquam silentio prætereundum ducem, ac formatorem studiorum Poëtices non ignobilem, Ioannem Pedionem Rhetum Poëtam L. qui post Oratoriæ & Poëticiæ facultatis professor factus est Ingolstadii. Qui quantum Lotichius noster futurus esset, quidve esset à summo illo ingenio expectandum, vel unus omnium maxime vidisse videtur, ac id declarasse epistola quadam ad illum scripta sua: Quam ego à Lotichio mihi benevolentia & amoris ergo in primis cognitionis nostræ temporibus donatam, atque ad servandam usque huc cum diligentia in musæo meo inter *κειμήλια* cætera mea præcipua, hoc est, doctas doctorum hominum & amicorum ad me epistolas: cum ob argumenti cum narratione nostra Lotichiana instituta convenientiam, sententiarumque & verborum gravitatem adnotatione hoc loco non indignam, non ineptam aut supervacaneam censerem, adde etiam quod vel visam vel lectam eam esse putarem nemini, existimarem autem iis, qui rerum ac studiorum juveniliū Lotichii noscere quippiam cuperent, lectionem ejus fore non injucundam: recensere integram volui, quæ ad hunc sese habet modum.

JOANNES PEDIONEVS

Rhetus, Petro Lotichio S.

S. P. D.

Literis tuis ut respondeam, etsi nulla alia me causa impulisset, ut quem modò cum perturbatis undiq; rebus omnibus suspensum de meo statu, tum à libris, ocioque illo

b 3

litera-

literario alienum atque avulsum propè ipse tu animadvertisti: tamen quod partium esse mearum putavi, pro studio erga nostrates omnes adolescentes pari, proq; amore meo quodam peculiari erga te feci. Siquidem id & tu rogare & meum hoc officium postulare videtur. Itaq; quod mehercule prius feci, jam quoque faciam, hoc est, excitabo te, uti illa ipsa via, quam me autore suscepisti, discendi veram eloquentiam, atq; optimas artes, eò usq; contendas, ut quandoq; ad summum laudis nomen atque fastigium nostris hominibus pervenisse videaris. Idq; sic velim statuas, ut si ad eam ingenii tui vim ac felicitatem parem adhibeas industriam, sis omnes tuas actiones, studia, artem, hac vna cogitatione corroboraturus: Quam præ aliis maxime commodam vitam, ac fructuosam studiis majores nostri judicarunt. Etenim si non solum homines Philosophi, sed Dii ipsi immortales à brutis animantibus sola quidè orationis vi atq; potestate mentis nos esse diversos voluerunt: quò quidem is facere mihi rectius videtur, qui quod accepit à cæteris donum, sua, (cum id Dii ipsi jubeant) cura, suo labore perficiat, nec solum loqui posse contentus sit, sed ultrà etiam loqui ornatè ac splendide discat, seq; verè non hominem, id est, mortalem ac fragilem, sed immortalem, & quasi Deum virtutis actione seingat. Ea verò cum aliis multis rebus constant, tum præcipue summa, ipsumq; gloria culmen in eloquendi ratione consistit. Quam quidem etsi plurimi diversis modis ambiverint, eloquentiam dico, ejusq; aliquam quisq; partem adumbraverit, pauci tamen veram illius, vivamq; imaginem ad hunc sanè diem repræsentarunt: idq; non tam aliquando naturæ vitio, aut ingenii imbecillitate, quam parum prudenti hujus rei arduæ moderatione atque judicio, quo quidem destituti fuerunt. Hinc cæteræ dotes, quamvis amplissima, imminui, confundi, atq; turbari, ipsiq; illi ardore magis animi rapi, quam spe effectus frustrari. Sed cum porrò tribus præcipue modis se mortalibus ea dicendi ratio infundat; usu, ardore, imitatione, iisq; tanquam ducibus constet eloquentia; eam tu viam potiùs aggrediere, eam rectius doctissimorum hominum sententiam sequere, qua ad summum pervenire posse confidas. Nam cum ista tibi naturæ facilitas est, tum illa quidem felicitis ingenii vis atque potestas, ut nihil omninò tam in arduo positum, tamque sublime esse videatur, quod non assequi posse te sperem, non facile te in mediocritate quasi desperato successu, non in satietate, quasi confecto cursu patior consistere: sed in altum te velim efferri, quo te voco. Itaq; quod à me his paucis diebus audivisti pluries, id & mehercule jam repeto

atq;

atq; inculco, uti unum præ omnibus aliis eligas, quem maximè studeas exprimere in consuetudine & dicendi bene & scribendi. Eum equidem unum esse ac maximum omnium M. Tullium dico: qui omnes in oratione virtutes, omnes dicendi nervos, omnem vim, copiam, venustatem ita persecutus est, ut non homo quispiam Arpinatum civis, sed quasi Deorum immortalium consilio, Iovisq; Opt. Max. gremio lapsus in terram, civibus, imperio, Reiq; publicæ Romanæ divinam induxerit linguam. Cujus quidem majestatem atq; virtutem, non Capitolium dico solum incredibili admiratione complexum est, sed & exteræ nationes, gentes, civitates, ipsiq; adeò Græci homines in hujus unum conspectum ora obvertebant sua, hujus sermone extremi totius orbis incolæ, populi incogniti, remotissimæ gentes suspensæ velut ac victæ conquieverunt. Quare sic statuendum tibi est, ut hunc unum imiteris atq; effingas, à quo maximos speres studii tui fructus. Nec sanè ad hoc languidior tibi animus adferendus est: tanquam obsequio solum rem tam arduam iri confectum putes, aliis profectò, aliis opus est. Etenim cum videas infantem non tantum parentis (quem quidem agnoscit) vias atq; vestigia conari, linguam exprimere, mores ac gestus, totum deniq; habitum ac statum effingere, donec similitudinem aliquam veri hominis adeptus puer suis fulciri membris, suisq; corroborari viribus incipiat, inde paulatim à majoribus acceptum sermonem discat exequi lingua, iis demum ipsis nimirum verus apparebit parentis sui filius. Quæ quidem eò tibi ob oculos à me sunt posita, ut videas atq; dicas, quantum imitatione natura vel adjuvari, vel promoveri queat. Idq; omninò, quantum valeat, re ipsa experiare. Hoc certè velim, ut Ciceronem ipsum, tanquam linguæ tuæ parentem ac magistrum agnoscas, eum unum admirere, diligas, amplectare, deniq; & exprimendo similitudinem aliquam non quidem ut simius hominis, sed ut filius patris assequare. Ex eo igitur si quid petendum sit, uno tanquam perenni linguæ thesauro, Romaniq; sermonis fonte haurias. Proinde cum ingenium tibi sit ad optimas artes & liberales disciplinas, maximè verò cum ad Poëtarum studia, tum eloquentiæ natum atque dispositum, velim, imò te rogo atq; obsecro, ut eo ipso constanter utare, te exerceas, eamq; ad metam, quò pauci pervenerunt, totum vitæ curriculum, omnem operam, studium, laborem impendas: quo expectationem non modò non fallas meam (quod profectò minimè omnium convenit) verum etiam vota, si libet, nostra vincas. Vale. Solitariis.

b 4

Vixis

Vixit hic tum Pedioneus Poëta apud Petrum Lotichium an-
 ristitem Solitariensem, tanquam communem, ut dictum est, ho-
 minum doctorum Mœcenatem, qui domum suam non solum
 patere hominibus literatis patifacile, sed eisdem hospitium
 etiam liberaliter, comiterq; offerre excitandi præcipue gratia,
 ac iuvandi communia studia adolescentiæ, de quibus ille, dum
 vixit in statione ea ac dignitate Ecclesiastica, meritus est præ-
 clare.

Porro Lotichius noster Solitariensi patrio in solo, ac schola
 monasterii, primum, deinde apud optimum & doctissimum Mi-
 cyllum Francofordiæ alterum septenarium in primis literarum
 rudimentis, artibusque & exercitationibus puerilibus, ubi sic
 feliciter decurrendo consummavisset, præterque ceteros in Phi-
 sophiæ studio promovisset, à patruo Abbate Petro Lotichio,
 quem honoris causa libenter nomino, cum jam ex ephebis ex-
 cessisset, Marpurgum Hessorum clarum tum hominum docto-
 rum studiis, discentiumque sanè pulchris ac honestis cœtibus
 ire est iussus.

Venit eò Lotichius adolescens, Anno Christi c I 3. I 3. XLIV.
 Eodem ego illum sum haud multo dierum spacio consecutus,
 comitatus Ioannem Hildenbrandum Iureconsultum ad studia
 legum diutius intermissa revocanda, ut superius prælibatum
 est, retractum ex Republ. Herbipolensi per Ioannem Draconi-
 tem Theologiæ Doctorem publicum, famosum in Academia
 pariter & Ecclesia, sobrinum suum, laude studiorum, lingua-
 rumque cum primis diversarum peritia adprimè tum florentem
 & clarum. Apud hunc tum Lotichius vivebat, ego apud illum.
 Itaque facile invicem cognovimus, dileximus, consociati su-
 mus, itaq; unà familiariter viximus, tanquā in una domo vive-
 remus. Erat quippe utraque herilis familia, quasi una & una
 domus, unaque haud ita post multò domo apud dictum Hilde-
 brandum herum meum juncti uterq; sumus.

Atque initiò quidem mox post adventum nostrum ego & Pe-
 trus Lotichius Secundus cum populariū suorum Solitariensium
 bonorū juvenum studiosorum compluriū caterva, qui duce ipso,
 quasi antesignano, Petro Lotichio Abbate Solitariensi, eodem
 tum tempore studiorum causa Marpurgum venerant, unà scho-
 læ Marpurgensi apud Mag. Rectorem de more nomina nostra
 dedimus, unà ritu communi scholastico & academico veteri
 initiati sumus in ædibus Draconis. Ejus introductionis & sonda-
 litii pars una quoque fuit, annis jam lapsis totis quadraginta:

(*Tam citò tot lati prætersere dies,*

secun-

secundum Lotichium nostrum:) ludicris longis mihi amoribus, seu verius adolescentiæ erroribus familiariter junctus, Petrus Bloroccus, popularis, vir integer & bonus, ac bonus sodalis, Amasius dictus, qui nobiscum post in contubernio communi domestico semper vixit. Quibus se postmodum adjunxit frater germanus suavissimus, carissimus & optimus, optimeque de me ac meis meritis Melchior Hagius, ambo tempore hoc patriæ cives cum honesti & spectati, tum honorati atque ornati pariter literis & fortunæ bonis, quorum operæ atque industriæ hodie usus Reipub. patriæ Erebitopolitanæ haud inutilis existit.

Cæterum ea consuetudo domestica inter me & Lotichium eam conciliavit amicitiam, quæ ætate usque nobiscum accrescens tempore sic vires sumsit, corroborataque fuit, ut, altero licet fato suo peracerbo è vita, è medioque, nobis sublato atque adempto, vita mihi cariore ipsa, Lotichio, perduret ea tamen adhuc immota æternaque, atque cum historia hac quodammodo renascatur, ab interituque vindicetur. Adeo (ut est apud Euripidem) dulce τὸ σύντροφον. Verum præter eum usum domesticum, quod animos nostros caritate mutua, amorisque vinculo firmo connectebat, illud reor vel maximum fuisse, rerum scilicet omnium, ac morum voluntatumque cum benevolentia parem utrinque consensionem; unde amicitia & conflatur & denominatur; hoc est, ardorem discendi quendam summum, solumque amorem literarum. Eramus uterque uno quasi tempore, eodem utinam sidere felici, nati (non enim toto mente Lotichius me junior fuit) ille postridie Cal. Novemb. ego pridie Non. Octobris, eodem supra anno dicto XXVII I.

Sic igitur annis, animisque pares uno tempore sic volentibus bonis diis Marpurgum venimus, una in Marpurgensi dulci ocio, ac studio conjunctissime, suavissime, familiarissime, nulla offensione interturbante, viximus, unà adolevimus, unà seria, ludicraq; tractavimus, summa perpetuaque amicorum consensione, sæpè in ripa Lani errantes soli, viridi in herba taciti ambo confedimus cum libellulis nostris, sæpè sole ardente in fluminis alveum nos conjicientes, unaque nandi artem addiscere periclitantes, in qua ille facilè cæteros excellere, unà corpora nostra refrigeravimus. Semel mense Octobri die ac sole haud sane ferventiore, non refrigerij hercule gratia, sed audacia aut provocatione quadam juvenili concertantes invicem, in notum amnem gelidum certatim salientes, atque undis nos mergentes per ludum, subitò gradum revocavimus frigore horrentes, littoreque corpora vestibus foventes. Sæpè colles arcis urbi pen-

dulz imminentes, atque umbrosa cacumina densa, dum æstus se meridianus frangeret, una subivimus, sæpè sero vespere Lanum ultra, remotiora ac fontes gelidos, grata Nympharum cubilia & tophos & antra lustravimus, nunquam sarcinula nostra vacui & codice. Namque Lotichium nostrum cum unum teneret studium poëticum, instinctu, impulsuque naturæ suæ, nescio quo pacto subito, subindeque ac celeriter capiebat urbis tadium & fatietas. Itaque simul atque ab acroamatis publicis, studiisque necessariis ocium fuit datum, ocys adjuncto sibi sodali, ac me ipso plurimum, arreptoque juxta & sinu reposito Nasone, aut Tibullo suo cum pugillaribus rura nota adire, raro solus solit idinem accedere: Vbi sic requiescere & animo & corpore, sic recreari atque affici, Musæque nescio quo afflatu commoveri sic visus est, ut quasi Deo quodam suggerente carmen effunderet facile, facilique (quod dicitur) Minerva. Quod reverissimè Poëta noster de sese canens ipse testatur his vericulis, quos adscribere hoc loco non piguit:

*Ruris amatores vates sumus, urbe relicta
Concitat afflatu nos Deus ipse suo.
Scilicet occultas dant ipsa silentia vires,
Carminaq; ornatu versicolore nitent.*

Ac rursus alio loco nescio an multò suavissimè a
O dulcissima solitudo ruris!
O sylva virides! avete nympha,
Et fontes, & agelluli feraces,
Vos ignobilis ocij voluptas,
Et nostri requies laboris estis,
It securæ dies, soporaq; mollem
Totis noctibus irrigat quietem.
O verè ter & amplius benigno
Ortus sidere, qui sibi ipse notus
Sic degit placidè, videtq; tecto
Fumum dum salit ater ex arvito!
Hoc vita genus est beatioris.

Hinc Turrius in Fracastorii Naugerio: Dicam (inquit) nec inane quiddam existimato, quod dicam. Hunc certè aërem, quem spiramus, manes diversi incolunt, qui præsertim hæc solitudines & nemora & fontes habitant, ubi & Dii degere non
abs

abs re Poëtis dicuntur; manes nostra corpora ingrediuntur & egrediuntur, ac diversimodè movent. Nunc enim arbitror Virgillii manes, qui hæc loca incolunt, vexare Naugerium, me verò Philosophi alicujus eorum, qui melancholiis capi consueverunt in vita, aut Democriti, aut alterius tristioris. Sed hæc abstrusioris cujusdam, & alterius Philosophiæ sunt, de quibus non dicenda mihi plura. Reliqua sunt magis in propatulo. Ruris enim & agricolarum voluptates, de quibus modò dictum est, etsi capiunt, delectantque doctissimum ac sapientissimum quendam, atque auctore M. Tullio in Catone suo majori, videtur ad sapiētis vitam proximè accedere, Poëtarum tamen judicandæ sunt esse maximè propriæ. Cùm namque Poëta arcana vi quadam naturæ, vel potius numine quodam excitentur ad omnem naturæ rerum pulchritudinem, excellentiamque sermone proprio desctibendam, ac quàm proximè repræsentedam; quid mirum Poëtas libenter relictis hominum cœtibus, urbanoque strepitu, sectari & adamare ruris remotiores recessus, solitudinum querere silentia, ac habitare libenter propter muscosos liquidos fontes, lene strepentes aquas & rivos, annium perennes cursus, lacus vivos, dulce recubare sub tegmine fagi, sub nemorum umbris, moras facere libenter specubus in cavatis, & antris frigidis opacis, juxtà volucrum habitare vagos lapsus & cantus, vitamque adeò agrestium & pecudum pastus, quasi in innocuo patenti que aère, ac naturæ ipsiusmet veluti conspectu & gremio. Hic scilicet curis molestis que soluti, & vacui liberè trahunt cœli salubrioris haustus, divinosque bibunt spiritus. Vbi ad carmen fundendum incitati faciles, ac quasi entusiasmo rapti impelluntur, de potestate sua exeunt, canentesque æquasi furentes evadunt. Sed de ruris ista arcana voluptate poëtica, quæ me etiam scribentem moratur longius, nimis multa. Vnum verum enim verò in hac rustica nativa quasi libertate ac simplicitate innoxia immorantes coronidis vice audiamus adhuc, si placet, disertis & doctis Fracastorii Veronensis Medici & Poëta canentis, pulchrum, scitum & venustum (nisi fallor) carmen, dignum hoc loco & peraccommodatum subjungi:

*Sed quid, si est angusta domus, dum pulvere & omni
Munda situ dum sit, nullo turbata tumultu,
Nescia curarum, nullius conscia culpa,
Alta ubi per totum sit pax, & amica Camænis,
Ocia, & integri per alta silentia somni,*

Et hoc

*Et bona libertas aderit, quæ rura beata
 Precipue insequitur, simplexq; incedit & exlex.
 Hic ubi si paulo digitus sit inunctior, aut si
 Potanti insonuit cyathus, vel si pede utroque
 Non steteris, nemo objiciet, nemoq; sedentem
 Arguet, hoc illi si fors super incubuit crus,
 Stare, sedere, esse ex libito & potare licebit.*

Sed de Poëtarum vel naturæ sequacibus moribus, vel innatis arcanis motibus tantum modò dixisse sat sit. Neque verò mihi fas sit amplius dicere de tantis, utpote quos divinos, quasi Deo tactos & vates majores dixere, ac Linum & Orphea Poëtarum antiquissimos Deorum filios prodidere. Divinos verò appellari merito Poëtas autor est M. Tullius, qui scilicet soli eam dicendi divinitatem invenerint, qua & Dii per oracula ad homines loqui sint dignati: quos ob id Græci bonarum omnium artium inventores, & hos secuti Romani eadem, qua Imperatores corona laurea ornandos existimaverunt: quibus denique ab eodem M. Tullio palma omnis elegantioris doctrinæ tribuitur. Qui addit & hoc: E doctis antiquissimum genus esse Poëtarum, à quo omne dicendi genus, omnes excellentiæ & pulchritudines sermonis, numerisque ac versibus complexa oratio manaverint.

Sed semel revocetur oratio à Poëtarum latissimis campis, & honesta ac liberali illa voluptate ruris, hoc est, contemplationis naturæ rerum nudæ ac liberæ, in qua tam feliciter poëtae vivunt, ac quasi Deorum vitam agunt, quaque adeò, ut Cicero etiam ait, nullius satiari animus philosophantis potest.

Earum porrò voluptatum maximè, ut ita dicam, naturalium Poëticarum non prorsus expers est terra Hæmaica, sylvis, montibus, amnibus, vallibus pulchrè interfecta, viretis in primis & hortorum amœnitatibus abundans, itaque Musis bonis haud inamœna diverticula, ingratosve recessus præbens. In quibus etiam quondam clari doctique personuere vates indigenæ. De quorum genere numerari possunt, ac recenseri primo jure loco, Helius Eobanus, Hællus cognominatus, Poëtarum rex ætate superiori sua dictus; post hunc Euricius Cordus Simesusius, Medicus & Poëta non incelebris, pater Valerii nostri, vita longiori, ob speratos magni ingenii pulcherrimos juvando mortalium generi, Medicinæque cum primis illustrandæ fructus, dignissimi, mortui ac sepulti Romæ in æde D. Mariz de anima, regione Pa-

rionis,

tionis, eodem anno scilicet, quo ego & Lotichius primùm Mar-
purgi invicem cognovimus, ut suprà dictum est, XLIV. His adde
Nicolaum Asceplium Barbatum dictum, Poëtam Lyricum & Iu-
reconsultum, olim Lutetiæ Parisiorum scientias liberales pro-
fessum, virum cum primis gravem, festiviter doctum, & hone-
stum, Ioannis Beuteri clarissimi Iureconsulti, præceptoris olim
mei venerandi socerum. Hac classe fortassis non indignus repo-
ni Reinhardus Hadamarius juventutis Marpurgensis informan-
dæ dux primarius & Poëta, præceptor noster. Huic denique Mu-
saram choro haud immeritò adnumerandus, hocque loco ap-
pellandus mihi es vel antiquæ amicitia jure ac nomine prædul-
cis Alte, quo homo suavior in omni vita & sermone non fuit,
ac qui, attestante idem Lotichio, totus eras amabilis, magnus
ac vere altus nobis futurus: Ex cujus juvenis ore jam melle dul-
cior fluebat oratio, ut de sene Nestore Pylio canit Homerus: Si
te fata, Deusque longius superesse ad corrigenda, sarciendaque
mala damna, errataque liberalioris juventæ, quem ad finem cer-
tè conatus honestissimi tui spectabant, sivistent. At tua te, Alte,
bonitas, ut Lotichius de te jocans inter sodales nimis verè dicere
adsolebat, non sivit esse bonum. Idem Vates fata tibi futura ve-
ra præcinebat, futurum scilicet, ut in Italiam profectus tempe-
ratam, mutatione morum facta periculum vitæ subires. Ac sic
evenit. Non multò enim post, quàm Bononiam adpulit ob le-
gum studium, in agro Bononiensi diem suum obiit juvenis sub
Hetruscis Apennini humatus jugis, paulò ante me & Lotichium
Latium ingressus. Sed hoc veteri necessitudini & amori, memo-
riæque amici amabilissimi, amantissimi que Ioannis Alti, Poë-
tæ Hassiaci Francopergii, sit pro pietate datum hætenus, quem
Lotichius pariter noster non dilexit minùs, quàm oculos suos,
& mortuum deploravit versibus flebilibus & modis.

Iam modò Marpurgum redeamus, quod cum ob gloriam in-
geniorum nobilissimorum, tum celebritatem frequentiamque
studiorum liberalium maximam, jam olim etiam meruit nobi-
le adpellari. Ibi Lotichius, Poëta noster, ubi Vatum prænomi-
natorum Hassiacorum vestigia insecutus, & feliciter satis ali-
quanto tempore more suo lusisse, & in Philosophiæ studio non
pœnitendo cum fructu versatus esse, ac progressus fecisse potissi-
mum in oratoria atque Poëtica, est visus patruo Petro Lotichio
Abbati, ac patri alteri pientissimo; ejusdem jussu atque consilio,
autoritateque Marpurgo relicto abiit in Saxonias ad audiendos
præcipuè ac cognoscendos avi nostri principes Philosophos, in quibus
omni scientiarum genere & doctrina politiori incomparabiles
Philip-

Philippum Melanchthonem & Ioachimum Camerarium. Quippe horum duorum virorum clarissimorum celeberrima fama excitati homines nobiles & docti quamplurimi passim ex Italia, Gallia, Hispania, Pannonia, ab ultimo usque septentrione, imò Græcia ac tota Europa certatim advolare in Saxonix oras, id temporis ad cognoscendam raram doctrinam, atque audiendos excellentes philosophos haud secus ferme, quam olim Athenas Romana juventus ad audiendum Cratippum, vel ad philosophos Pythagoræos audiendos in ultimam Italiam Plato magnam Græciam ob id dictam. Cum iis igitur summis viris & philosophis nostris sic vitam instituere, sic se ingenii industria, morum elegantia ac modestia eximie commendare, sic denique in caris semper Musis ac literis mansuetioribus cum laude & admiratione omnium versari, ac progredi feliciter, ut ab illis præcipue diligeretur ac coleretur, & amicitia dignus indies magis atque magis haberetur: Suspicientibus in eo non tam ingenii singularis bonitatem ac facilitatem, carminisq; culti præstantiam, quam vel cum primis morum probitatem & candorem, egregiam virtutem, ingenuumq; maxime pudorem. Quare sane Lotichius noster, quibuscunq; cum viveret, sic sese facile cum commendare, favoremq; & gratiam hominum conjunctorum sibi mirifice conciliare percallere, ut ceu incantamento quodam id ab illo fieri Georgius Marius Medicus vetustus Palatinus honoratus, & ego olim ludentes, ac quasi uno ore consentientes adfereremus, nec ab hac sententia nostra admodum discrepare aliorum judicia, quibus ille familiariter notus fuit, erat animadvertere. Sed de hoc uberius differetur in posteriori parte historiae de animi moribus.

De genere vero carminis Lotichiani quid sentirent magni illi & illustres Philosophi nostri, quidq; tribuerent in facultate Poëtica satis clare, evidenterq; commonstrant de Lotichio honestissima, amplissimaq; testimonia & judicia publica literis prodita.

Verum enimvero in Lotichio juvene maxime omnium illud, si bene ego commemini, suspicere, præcipuaq; laude dignum ducere, in vetustatis scilicet similitudine aliqua adumbranda, representandaq; in omni oratione & sermone studium mirificum, ingeniumq; solers & sagax. Quod æmulanda, exprimendaq; sapientis, erudita ac probæ antiquitatis cum in eloquentiæ studiis, tum moribus formandis studium in illo sane tanti fecere, laudibusq; vexere illi optimarum omnium artium, ac virtutis antiqua magistri, ut id laudabili exemplo Lotichii publice commendare studiosa juventuti, ac proponere in scholis non dubitarent

ad

ad imitandam. Atq; ob eam rem, nisi me fallit animus, vel cum
maximè, perfectamq; in Lotichio non minùs raram virtutem,
voluntatem egregiam, ingenii dexteritatem admirabilem, di-
gnum illum post censuerunt, quem in studiis rectis & præclaris
inceptis prisca eloquentia, ornarent, proveherent, commenda-
rentq; principibus viris, ut post paulò edocebit progressa oratio.

Exitit vero in eo genere officii præcipuè ante alios Ioachimi
Camerarii philolotichii, qui tum bonas artes Lipsiæ publicè
non obscura fama tradebat, in Lotichium cum vivum, tum mor-
tuum animi propensi, caritatisq; affectio prope singularis, ita
ut quemadmodum cuperet eum omni bona fortuna, honori-
busque honestatum & auctum viventem, sic vellet mortuum
quasi à morte vindicatum, ac redivivum, dum scilicet unus om-
niù maximè perficere laboravit studio & cura sua, ut divina car-
mina (ut vocat ipse) illius post mortè, atq; ingenii excellentissimi
monumenta hominum luce digna iudicata, in hominù memo-
ria sempiterna adfervarentur. Quæ quidè cujusmodi sint, ut do-
ctis auribus suavia grataq;, ac legentibus jucunda existant, quasi
dulcia bellaria, suum relinquo cuiq; iudiciù liberum, nec mihi
præter aurium quasi quandã (ut sic dicam) approbationè vulga-
rem, ac delectationem quandam, sumo in hoc quicquam ad ju-
dicandù. Camerarii ut is doctis, jam expositù iudicium nobis
fuerit instar multorù; ea hominum memoria dignissima existere.

In Leucorea postmodum urbe & Academia, ubi Philippus Me-
lanchthon regnum literariù tenebat per frequentem auditorio, in-
notuit ac conciliatus est facile (ut mittã cæteros quamplurimos
homines doctos, quibus tum ea schola florens vigeat maximè)
clarissimis Poëtis, ac cū primis Georgio Sabino Philippi genero,
Ioanni post Strigelio, adde his, tertio, Georgio Fabricio, qui nescio
hercule vir doctior ne, an humanior, meliorq; fuerit, ad nume-
randus prioribus duobus profectò jure optimo. Scilicet existit
ea bonarù Musarum Gratiarùq; naturalis quasi copulatio quæ-
dam ac vinculù necessariù. Is Fabricius Petrum Lotichiu & me
abeuntes ex Saxonibus, ac Misena discedètes, quò Lotichius me-
cum salutandi Fabricii causa venerat, cupidos speculandi fodi-
narum metallicarum Mariæpurgensium vicinarum subterraneos
puteos, cuniculos, moles ac molitiones, laboresq; immanes,
perquàm humaniter profectus quasi manu ducere ac reducere
magna sollicitudine & cura. Qua inspectione fabricarum & ma-
chinarù metallicarù sic Lotichius affectus est admiratione, ut ad-
severaret habiturù eas res tota vita, quibus se jactare vellet nom-
minùs quàm navigantibus maxis utriusq; Italiam suprã, infraq;

cinge-

cingentis, atque Oceani. Mihi serò (ut id obiter quoque ad-
dam) tum descendenti cum cæteris in puteum, nisi Deo præsen-
tissimo me servante, haud procul aberat periculum lapsus ad
profunda tartara, Plutonia regna, ob temerè scilicet atque in-
cautis dimissas ex superioris proximi descendenti, ac manus
fortè pede proterenti, subito utrinque orto terrore, scalas, præ-
sentissimo vitæ discrimine. Quæ res magnum viro optimo Fa-
bricio injecerat metum. Nam is erat, nisi valdè fallor, qui pro-
ximè me consequebatur descendendo, manus planta feriens.
Atque hæc conversatio Petri Lotichii cum Georgio Fabricio me
comitante præcipua, quod sciam, fuit, eaque sanè dulcissima:
Qui Lotichium tum & me primùm advenientes Misena, ubi
illustris scholæ nobilium gubernationi præerat, accipiebat sanè
percomiter & eleganter, vivebatque ille post nobiscum per tri-
dum admodum jucundè, colloctionibus suis eruditis & lepi-
dis nos plurimùm oblectans, delectatus ipse contra mirificè Lo-
tichii præsentis Musa atque ingenio, quem post etiam amare,
colere ac suspicere nunquam desit dum vixit.

Cæterùm de Lotichio nostro quæ cæterorum prædictorum
hominum doctorum, Poëtarum dico celebriorum suffragia, qui
calculi honestæque sententiæ fuerint, nihil attinet commemo-
tare, cum typis ac monumentis eorum, semper victuris, illustri-
bus expressa, traditaque sint, ac nota publicè. Lotichium (ut
semel dicam) equidem memini cum ætatis nostræ optimis ac
doctissimis quibusque Poëtis non comparari solum, verùm eti-
am cum Vatibus antiquis posse, ac nonnullis etiam fortè ante-
ferri, nisi ego vehementer fallor, communem, consentientemque
vocem omnium fuisse. A quo honorabili pronunciato haud
(opinor) magnoperè discrepabunt nostræ item ætatis Vatum
elegantiorum complurium de Lotichio non obscura placita.
Nam ut Posthium mittam hujus chori principem, ac in quem,
si Pythagoricè loqui liceat. Lotichii animam migrasse dixeris,
adde & alios egregios Vates seculi nostri doctissimi, eoque no-
mine perfelicis, audiamus, si libet vel unius oloris Francige-
næ Melissi vocem & carmen: Qui circa annum Christi c I o. I o.
LVIII. carmina Lotichii aliqua, in quæ ille tum bona fortuna
inciderit, legisse primùm adserit; inter alia fuisse Elegias. Le-
ctis illis mirificè ac incredibiliter affectus Melissus adfirmare
non dubitat, nullius unquam Germani sic sibi placuisse Elegi-
as, atque unius ac unici Lotichii, ob suavitatem venustam, pla-
nè divinam atque incomparabilem. Quod idem ille Epigram-
mate ad me hoc loco non prætereundo expressit, testatumque
fecit, &c.

Hoc

Hoc verè tibi confirmo, Vexillifer Hagi

Inter amicorum sidera Lotichij.

De grege Teutonia Vatum mihi nullius unquam

Impariter junctos tam placuisse modos.

Quàm quos nec Musis lusit, nec Apolline levo

Lotichius Claria flumine lotus aqua.

Duxa mihi testis, Duxa inclytus arte canendi,

Quo nemo Batavum clarior ingenio est.

Ac cur non placeant dulcissima carmina nobis,

Cur non sit melli Lotichiana chelys?

Quando Lotichius dulcedo est ipsa, novòq;

Muse ardent dici nomine Lotichides.

Eodem spectat Epigramma illud ejusdem ad Lotichium in Euterpe.

Ad Petrum Lotichium S.

Alloqueris Veneri Loto quid Petre sacratam,

Succis ut imbuat suis

Versus tuos suavissimos.

Quin tua sunt dulcia magè dulcia carmina Loto:

Nemo negaverit, nisi

Gustata cui non Lotus est.

Sed ad rem. Mota postmodum sunt bella toti Germaniæ funesta, Saxonix Ioanni Friderico, Hassiæ Philippo Landgravio ducibus, arma inferente Carolo V. Imp. Anno Christi c 15. 1546 XLVI. Vnde dissipati pulcherrimi cætus docentium atque diligentium Martio classico. Iis igitur temporibus turbulentis ac periculi plenis ob arma frementia, & Martis pavorem Melanchthonem præceptorem profugientem, locaque tuta petentem cum imbelli grege Lotichius unà comitatur Parthenopolim. Vbi præter spem omnia armis personare, ac repleti periculo & metu, totisque adeò turbari agris, itaque etiam bonis Musis pacis alumniis minimè dari locum bonus Melanchthon cernens, ocyus pedem inde movens commigrat, magis quietas Musis suis sedes quærens. Quid Lotichius? Pietate is magna, magnis animis præditus erga communem patriam, temporiq; serviens, commilitonibus plarisque cæteris cum præceptore, communique duce Mel. urbe profectis, in Parthenopea resistit urbe

militiæque nomen dat. Belli militiæque socios habet Melchiorrem Zobellū acri ingenio & virtute juvenem Suevum, Ioannem Altum, Varum Acontū, parte majori Poëtas, ac sodales veteres bonos & doctos. Militiæ verò operam dum dat Poëta noster:

*Insanisq; agitur violenti Martis in armis,
Ac simulat rigidis moribus esse ferox:*

animo quàm (Dii boni) patitur iniquo, ac dum abest amicus, sylvis solis solus queritur, lamentaturque à caris avulsum Musis vivere. Quod ille vel veteri mihi adamato, hendecasyllabo ad me olim scripto, militiæ suæ temporibus luculenter declaravit, quod recitare hoc loco ut superfedèrem, facere non potui, nec fuerat importunum, alienumve admodum.

*H A G I prime sodalium meorum,
Qui dum nos aleret novem Dearum
Dulci Lanus in ocio, solebas
Mecum ducere sæpè non inertem
Fultus cespite florido quietem:
Qua fagi, coryliq;, populiq;,
Et densa salices utraq; ripa
Frondosis fluvium comis obumbrant.
Quid dum bella tument nefanda, rerum
In Martis geris urbe! me nivali
Longo tempore detinet sub arcto
Fati seva necessitas acerbi.
Hic tabesco gravissimis peresus
Curis (heu!) sine te, miserq; vivo
Inter tela licentiamq; ferri,
Divisus procul à meis libellis;
Et nunc vel situs hos araneosus
Fædat delicias meas, vel igni
Hostis tradidit: hoc fleam necesse est,
Hagi prime sodalium meorum.*

Idem verò Musis & ocio suo semper multum adamato restitutus quàm gaudet, quàm exultat, triumphat? Quod ille ad amicos scribens his aperte versiculis testatum, notumque fecit, qui hinc adscribi jure quasi postularunt,

*Pegasides, requies curarum sola mearum:
Vos ego, quod superest, tempus in omne colam.*

Vos,

*Vos, date Castalia, Vatum pia numina, vestro
 Plena, sacerdoti, pocula rursus aqua.
 Nec mihi sit damno, quod me lacrimosa coëgit
 Prælia deserto Mars Helicone sequi.
 Non ego supposui tectis insontibus ignes,
 Facta nec iniusta est dextera cæde nocens.
 Et licet ad magnos victoria flexerit hostes,
 Arma tamen causa pro meliore tuli.*

Item:

*Vos quoque sum lituos inter veneratus & enses,
 Quodque fuit vacuum tempus ab hoste, dedi.
 Deque tot amissis etiam nunc pauca supersunt
 Carmina militia tempore facta mea.*

Sic militavit Poëta noster una pariter sub signis fieri Martis, Musarumque castris (neque enim est revera inter rei militaris, literarumque studium ea, quam falso vulgò putant, discordia, sed consensio potius summa, atque occulta quædam naturæ conspiratio, ac vinculum necessarium: Quod Alexandri Magni, C. Iulii Cæsaris, aliorumque magnorum heroum veterum, quemadmodum atate superiori Caroli quoque Magni, omnibusque adeo omnium seculorum exemplis fortium, literatorumque ducum & Imperatorum evidenter demonstrari queat) semper Musas bonas colens, semper similis sui, ingenuas semper puer deductus per artes. Adeo verò etiam in tractatione armorum ipsa, militiaque duris laboribus & disciplina, Musas, amores suos amabilissimos, non est oblitus, ut nullo non loco ac tempore, atque in noctis etiam excubiis aspectis & meditaretur & fingeret animo secum carmen tacitum, ac ubi vacatio cumque à militaribus muniis daretur & ocium, solitudinum nemorumque latebras notas quæreret ac repeteret, ad ingenium suum rediens, ubi versus conderet elegantiores, ac cum Musis suis commertia haberet. Adeo verum existit illud, quod Poëta noster elegia quadam ad Melchiorum Zobellum canit haud inscite:

*Difficile est tacitos natura abscondere motus,
 Ponere difficile est quæ placuere diu.
 Scilicet ingenuas mansuescunt corda per artes,
 Nec rigidos mores esse Thalia sinit.*

Talis scilicet miles decebat vel Magnum eundem Alexandrum, vel Persarum regem magnum, vel horum similes bellatores bellicosos & fortes, qui conferri à Deo imperia atque transferri non

chio-
 nnem
 eteres
 er:

icus,
 Musis
 bo ad
 ravit,
 nec

entus
 nicos
 i hic

Vos,

ignorent juxta prophetam, ac, veluti orbis domitorem eundem Magnum Alexandrum admonuisse ferunt Aristotelem præceptorem suum, regna contingere & dari, bellaque geri & πρὸς ἑβραίων, αἰτὰ τὴν ἐνεργησίαν, hoc est, humanæ societatis conservationem, non dissipationem vastationemve. Ad quem finem consequendum, ut cum maximè miles hujusmodi fuerat idoneus, qui non tam urbes noverit oppugnare, manum cum hoste conferere, ac contra hostem acriter pugnare, cuncta vastare, ruere, perdere, quàm civem, civitatemque conservare, pro multitudinis innocentis vita & incolumitate stare ac vigilare, periculumque etiam non recusare, adde etiam quòd in bellicis occupationibus atque expeditionibus non fuerit indoctus bellorum casus, inclinationes, militumque ac ducum virtutes, resque præclare gestas notare, ac literarum monumentis commendare. Sic scilicet (opinor) cum humano genere præclare ageretur, sic Cyrus, sic Magnus ille Alexander, sic Romana virtus orbem terrarum edomari, ac regna stabiliri norat, non vi, sed benevolentia, justitia atque prudentia. Sed hæc longius à proposito. ac quid Marti cum Musis?

Perfunctus Lotichius belli militiæque laboribus, atque expertus grave Martis opus fortiter, apparente rursus spe aliqua publicæ quietis & pacis, accepto ab Imperatore suo publico militari diplomate, ut vocant, missionis honestæ ac comæatus, ex Saxonibus pedem referens, Erfordiam concedit, hospitium antiquum & amicum hominum literatorum, ibidemque quiescens in gratiam redit cum amicis suis veteribus, id est, ut ipsemet interpretatur in quadam epistola, cum libris suis, studiaque intermissa cupidus revocat. Inde ille ad me tempora militiæ suæ perscribens ac significans, inter cætera hæc ponit verba: *Scias me in tanta gladiatorum licentia & patriæ tumultibus militem fuisse, atque in hybernis in Saxonia vixisse miserabiliter & calamitosè. Ea enim est denique vera virtus, mi Hagi, non solum his artibus, quibus nos vagimur, ad magnas res gerendas, uti ad ostentationem, sed veram fortitudinem declarare in patriæ periculis, ac religionis propugnatione.*

In eodem recessu ocii dulcis Erfordiani (fuit id anno Chr. c 15. 15. XLVIII. Materno Steindorffero ejusdem belli socio, ac commilitoni fortissimo, modò verò rursus in communibus studiis conjuncto, è vivisque in pace sublato, Lotichius miles & Phœbi sacerdos piè ac religiosè canit ad tumulum, justaque persolvit.

Seda.

Sedatis belli tumultibus, redditaque Germaniæ & Saxonie feliciter, præter opinionem, supraque etiam spes hominum communes, pristina pace ac mediocri tranquillitate, benignitate, beneficioque præcipue Dei Opt. Max. maxima, eximiaque ac memorabili virtute & clementia Cæsaris Caroli V. sapientissimi ac temperantissimi, nec non etiam pientissimi principis, abhorrentis ab omnibus immoderatis & violentis consiliis: Melanchthonem revertentem ad *μυρμηκίας* suas, veteres sedes Saxonicas ex vicina Hala, quæ illi cum turba sua, turbulento illo difficili que tempore, fatis tutos receptus, atque hospitium commodum præbuerat perliberaliter, comitatum Musis suis Lotichius non longo temporis intervallo consequitur ad consummanda studia sua coepta artium Philosophicarum. Cumque eodem Melanchthone postmodum perpetua amicitia conjunctus vixit conjunctissime ac jucundissime, fuitque illi usque commendatissimus & carissimus ceu filius, ob excellentiam ingenii & virtutum suarum, ac carmen cum primis elegans, quo Melanchthon semper apprimè est delectatus, dum vixit. Sic ex Vangionum scribit urbe ad Camerarium. *Mitto carmina Lotichij, ut scias etiam hic nos habere vicinas Musas.* Itaque illius ornandi provehendi que nullum prætermisit studium, magisterii que (ut vocant) gradu atque honore Philosophico ornatum post commendavit Ioach. Camerario amico. Idque temporis ego ferè literis Lotichii crebris ac feriis excitatus, ad eum in Saxoniam veni, cumque eo in literis nostris temporis aliquid jucunde, illicò illi conjunctus consuetudine & usa domestico, nec ab illo unquam sejunctus,

Inde ille post à patruo Abbate revocatus domum, ac literis scriptis & acceptis Lipsiæ Ioachimi Camerarii commendatus nobilissimo, literisque ac dignitate clarissimo Danieli Stibaro Eq. Franco, ordinis Canonorum VVirceburgicorum primario (Cui quippe cum seniore Camerario pervetusta, arcta que in studiis adolescentiæ humanioribus contracta & conjunctio & familiaritas, ac post in omni vita cõstans & dulcis amicitie usus intercesserat) in patriam revertit ipso brumæ tempore admodum difficili & laborioso. Quo itinere nimirum, ut ipse ad me scribit ex patria, æger illicò, multas ærumnas, nives profundas, ac cœlum frigidissimum, adde etiam inhospitales Thuringos male est perpeffus. Addebat & in literis, tabellarium comitem, ex lapsu improvise in profundam fossam ita nivibus fuisse adoperatum, ut ex pago proximo manum rusticarum advocare necesse

habuerit, ut oppressum ac tantum non præfocatum nivium mole liberaret revocaretq; ab Orco.

Itaque domum ipse redit corpore pessimè affecto multis languoribus & morbis, quos in via cælo nivoso, brumali, rigido contraxerat. Quem tam advenientem pius Abbas, patruus, senex, lacrymis lætitia obortis amplexatus, salvū magis venire jussit cum gaudio, quàm cum ante paulo miles ex Saxonibus rediens domū horridus, longamq; humeris gerens hastam sancti astitit ante ora parentis: Ad quem conspectum insolentem & novum senex venerandus lachrymas item tenere haud potuit.

Ac sic fere arbitror hoc loco Lotichio terminari septenariū ætatis tertiū, quo ille in Academiis Germanicis tempus & spaciū ævum melioris, ætatisq; tenerioris decurrendo exegit adolescens suæ.

Hinc corpore curato, ac firmata valetudine sua, Solitariensi dulci solo patrio, VVirceburgum Franciæ metropolim ad Mœnum patriam meam celeriter cum literis prædictis Ioachimi Camerarii ad Mæcenatem novum, Danielelem Stibarum, contendit. Qui usu parvo consuetudinis, Lotichii ingenio, doctrina, moribus ceu ex unguibus leone, quod dicitur, cognitis exploratisq;, præter commendationē Camerarii non vulgarem, sic illum post iudicio suo opte gravi amare cœpit per sese atq; amplexari (virtus quippe M. Tullio autore sibi ipsi commendatio existit) sicque hominis delectatus est ingenio culto, modesto, liberali, discreto, pariterq; moribus pulchre compositis, ut illum & cupide ac libenter in familiam suam adscisceret, & amicitia dignissimum iudicaret sua.

Hinc illum propinquis suis & gentilibus Stibarum agnatis adolescentibus, in quibus scilicet spes melior & indoles eluceret, præficit magistrum & præceptorem. Inde illum in Galliam primum ad Academiarum Gallicarū explorandos status mittit solum propter tumultus in Italia. Sic enim ille ad me scribit anno Christi c. 15. 15. L. Quo itinere item plurima passum quaritur à sceleratis quibusdam in Burgundia, ac nescio quid gravioris periculi accidisse sibi ibidem narrat in die Paschatos. In iisdem literis addit ac submonet amicum quendam, virum bonum & doctum, sed nimis quàm apertum & probum Theologum, ut maneat in Germania, nec veniat in Galliam, si nolit comburi.

Exploratis rebus per Galliam, Gallico itinere continuo se accingit Lotichius cum nobili comitatu Stibarorum frequentium, ac Francofurdi subsistens, cumq; mercatoribus Gallis se coniungens festinanter ad me scribit ex mercatu epistolium, quod ego ob brevitatem & leporem non duxi hoc loco prætermittendum:

SAL.

*SALVE, mi Hagi. Propter subitam meorum comitum
profectionem ad te scribo brevius. Mercator sum, mi Hagi,
Gallicum lexicon in manu semper est. Tu autem, quando se-
quere? Sequere mi Hagi, non pœnitebit consilij te mei. Nova
ad te scribo hac. Medicum me factum esse. Iam enim curo
equos claudiculos, illos pecto, larvo, purgo. Quid multis? Nunc
est major equi, quàm mihi cura mei. Vale Hagi, vale. O uti-
nam, sed vale.*

Nitebatur scilicet Lotichius me ad se primo tempore in Gal-
liam crebris, amantissimeque scriptis literis attrahere, quarum
una postrema (opinor) ex Gallia missa ac vixdū incepta, his ver-
bis claudebatur epistola: *Sed quid ego hac ad te, qui es in via?*
quod risum mihi quidem certe movere, cum nondum animus,
nedum pes esset in via. Sed hæc obiter nimis multa.

Illud mehercule haud possum ullo pacto præterire hoc loco
silentio, dissimulareve, quod fateri me necesse est, non pridem
semel pœnituisse spreto cōsiliij & amoris amantissimi Lotichii de
profectione scilicet Gallica, idq; vel tres potissimum ob causas.

Primum ut celeberrimum, atque amicorum & sodalium non
paucorum vocibus, Italiae etiam pulchrae prælatum, Galliarum
regnum, aspicerem, pulcherrimum, amplissimum, potentissimū,
bonisq; omnibus (forte etiam malis) adfluens, studiorum in pri-
mis liberalium, atq; optimarum omnium arrium domicilium,
præcipuè Massiliam pulchram ac vetustam Græcorum Ionum
coloniam, primam exulum sedem & portum.

Deinde multò magis, ut aspicerem Mompelii divinos agros &
hortos Medicos, qui Lotichio tam gratos, amabilesq; recessus
præbuere. Cujus loci studio Medico à naturæ genio, Deoq; præ-
cipuè attributi magnificas opes, gratias & amœnitates prolixè,
ac multis verbis nobis olim cantare nostri, vulgò passim nate-
ntes per provinciam lauros, terebinthos, oleas, nardum suaveo-
lentem, stœchadem, rosamarinum, thymum ac citrum, Lotichio-
que adamatam Lotum & Myrtum, idq; genus alias plantas, ac-
res, nostris hominibus novas & raras quàm plurimas, quibus
ager Narbonensis totus feliciter abundat, Vbi

*Nec virides desunt victorem præmia palme,
Albaq; morus adest, nec habet monumenta cruoris
Sive tui Thysbe, Pyrame sive tui.*

Item:

————— *nata corallia ponto,*

Atque ipsa conchis ostrea tecta suis: Ut poëtam nostrum ipsum loquentem faciam, pro eo ac studio mihi est facere libenter.

Tertium nec minimum erat, id scilicet, ut viderem hominum doctorum, ac studiosorum ex orbe toto confluentium, quasi mundum, ac scientiarum omnium locupletissimum emporium regium, Lutetiam Parisiorum, ingeniorum tot nobilium, longis jam annis retro lapsis, longaq; ab origine Caroli Magni fundatoris primi, autore ac hortatore doctissimo Alcuino ejusdem doctissimi Imp. Rom. præceptore Anglo, inclyta fama, laudibusque adfluentem, ac ad ætatem hanc nostram tantum non florentem. Ad quam non minus, quam in Italiam memoria superiori ex Græcia oppressa impia tyrannide Mahometica, exules Græci advolare consuevère; Inter quos numeratur præcipue Hermonymus Spartiata, & ante illum Gregorius Typhernas Græcas Musas ibidem certatim excitantes. Lutetiamque nobilitantes: Quam item Albertus Episcopus Ratisponensis Suevus propter ingenii & doctrinæ excellentiam Magnus cognominatus, & Iacobus Stapulensis Philosophi celeberrimi quondam, ac nuper V Vilhelmus Budæus Gallix immortale decus, Bartholomæus Latomus, Ioannes Fernelius, Ruellius, medici, Ioachimus Perionius, Petrus Ramus, Turnebus, aliique item innumeri summi Philosophi, Oratores, Poëta, Gallix præclara lumina illustrarunt.

Proficiscitur itaque Lotichius noster nobili Stibarorum agmine stipatus, egregiis juvenibus, atque in iis præcipue magna virtute excelsisque animis Gabriele, Erhardo, atque Dimaro, in Galliam munificentia liberali Danielis Stibari Mœcenatis, adjuncto sibi in via socio & pedagogo hypodidascalo Georgio Vischero Argentinenfi, homine cum primis docto, comi ac humano. Ac principio quidem petunt, ut par est, toto orbe celebratam Parisiorum urbem, ubi confedère tempore aliquantulo ad audiendos & cognoscendos doctissimos Philosophos, nobilissimos Oratores, Medicos, Iureconsultos. Inde veluti multitudini cedentes, ac se subducentes unà commeant omnes in quietos & exoptatos recessus Mompelianos, regna ac hospitia medica. Vbi (Dii boni) quam feliciter secundum vota jucundè, suaviter degunt, ac transmittunt multas horas beatas in tranquillo ocio, studioque ac rare beato. Postremum inde digredientibus,

cum

cum adlubuisset ociosis vicinam Tholosanam scholam visere, atque inde montibus Pyrenæis superatis, & Atace rapido flumine in vicinas Hispanias quoque trajicere, causa videndi gentem & nationem ad quidvis audendum magnanimam & cordatam. Verum illis Narbonam profectis progredi ultra negatum est ob ea, quæ tum in urbe Narbonensi bellicosa agi, quæque illis imprudentibus offerri, ut mox ulterior sermo explicabit. Inde igitur sese ad notas sedes & fortunatos Mompelianos recessus referentes, ibidemque aliquid temporis in studiis ponentes ac requiescentes, inde ultimum perlustratis Galliæ Narbonensis clarioribus urbibus Nemauso, Arelate, Massilia, Avenione Lugduno & aliis per Allobrogum fines, Rhodaniq; fontes, ac gentem Helveticam invictam, liberam, in Germaniam revertunt, atque ad Daniele primam Stibarum Mœcenatem in calidis Badenibus aquis valetudinem suam curantem agrum salutandum cum reverente & officiosa observantia accelerantes diverunt: Qui nuper in patriæ periculis & tumultibus legatus profectus ad conciliandos armatos duces, in via lateris alterius resoluti perdiderat usum: Eam Hippocrates apoplexiam parvam, nostri hemyplegiam vocant: Cujus viri permunifica liberalitate, ac sumtu ingenti, quadriennium jam in studiis Gallicis libere vixerant, ac doctissimos quosque per Galliam homines & audierant & cognoverant. Erat id anno Christi cIo. Io. LIV.

Porro autem quid Lotichio primario duci & magistro cum discipulorum nobilium grege in Gallicis dictis peregrinationibus discriminum, adversorumque casuum memorabilium hinc & inde obtigerit (Quod nescio an narrationis hujus facile pars fuerit prima) cum ex nemine melius, quam ex Georgio Mario Medico nuper Palatino doctissimo, amico paterno prisco, æternum mihi ob merita sua colendo cognosci posse, ut qui pars una generosa societatis illius, itinerumq; ac studiorum Gallicorum, nec non discriminum communium Lotichii usque socius, conforsque fuerit, ejusdemque perpetuò contubernii, per me satis scirem, exploratumque haberem, diu instando perfeci apud illum, ut narrationem ille tandem ad me mitteret plenam casuum memorabilium præcipuorum, ac maximè notabilium discriminum Lotichii per Galliam, adnotatam perquam diligenter, amanter & officiosè, quantumvis illo tum haud ita bene firmo & valente, haud hereule absq; gemitu & vulnere mala multa præterita memoria repetente, quæ à me nunc, memoratu præcipuè digna quæ sunt, nec aspernandæ cognitionis, referuntur ordine, ut vel hoc discatur exemplo ex Erasmi sententia,

non minimam existere eruditionis partem peregrinationem ad parandam sapientiam.

Primum igitur ante abitionem ex Lutetia proficiscuntur unà omnes unius contubernii, numero undecim ætate haud pares, unà cum Schirnagelio Vlmensi animi gratia, ac studio aliquo ac desiderio non parvo inspiciendi ostia Sequanæ Parisios alluentis, ac sese circa Rothomagum exonerantis in Oceanum, navigiis partim, partim pedestres facientes iter ad lubitum, tandem Rothomagum veniunt, ubi regia iustitia, ac celebre emporium totius Normandiæ.

Inde cupido incessit eundi ad littus usq; Oceani, ac non illis vicinior locus Diepa oppidula & portu, quo decem horis vento secundo trajicere licebat in Angliam, ac collibuisse sane, pueri ni junioris inter ipsos nobilis ætas tenerior, illum quasi inter piratas relinquendi, metus ac periculum eos à proposito absteruisset. Vident ibi naves Compostellam Hispaniæ currere, alias in omnem Oceani plagam divagari, mirantur æstum maris admirabilem, insolentem: ad cuius etiam conspectum ac considerationem stupuit magnus Philosophus Aristoteles: clarè oculis ipsorum expositum in accessu & recessu reciproco certarum horarum, ubi (malum) decumanus penè Marium nostrum bonum improvise obruisset. Conducunt scapham juvenes animis ardentes in vasto Oceano navigare, ac id contueri liberius, duobus laboratoribus nautis, hominibus impuris sese temerè committentes. Qui cum in agitatione venti insurgentis plus semper in altum veherent repugnantes ac nolentes, & jam maris furentis procellas vix atq; ægrè ipsi remis innixi frangerent, quin undarum undiq; impetus in juvenum capita reverberaretur, retrovehi illi serio contendunt, pugnant, imperant. Id facere conducti naucleri duo verò renuere, quibus animus erat scilicet, prius hospites nobiles, ac spectatores maris novos non reducere, quam argento satiati spolia quepiam bona ipsi reportassent. Proin nihil restare, nisi ad arma venire, ac serio periculum cum periculo evadere, jam, jamque pugna quasi navali inita dux fortis & bene animatus Lotichius pius, alterum principem consilii mali manu fortiter prehensum præcipitem in mare dare luctando conniti, usq; dum cursum mutare illi occipere, ac dicto parere. Neq; verò tamen portum desideratum, unde illi solverant, contingere, illis dari altius progressis, propter ventum magis ac magis contra insurgentem.

Inde igitur retrogradientes per inhospita loca, nocte sera ad tabernam adpellunt littoralem infestam, hospitem ibi nacti probum

bum æquè, ac nautis ductoribus simillimum, cui illi scilicet cauti merito diffident. Itaq; cœnati militares ceu disponunt excubias alternas. Erat scala effracta cubiculum penetrans ad parietem. Ibi tum nocte intempesta media silenti latronum quispian gladium scintillantem proferre ac monstrare, quid animi haberent juvenes pauciores cordati, cum puerorum nobilium turba quasi multa, cupiens cognoscere. Quod ocyus animadvertentes vigilantes studiosi milites strepitu facto cum ensibus prouunt se foribus suis, ac latrunculos subducentes sese, ac continentes tacitè, metu periculi majoris taciti & ipsi relinquunt in auroram. Qua se roseo jubare manè læta ostendente, milites studiosi maritimi abire Caci hospitio ardentis, læti equis veredariis conscensis ad loca securiora volantes properant, ut statione Parisiis tuta & exoptata nocte sequenti cubarent. Sicq; itinere maritimo suscepto, navaliq; prælio cum latronum periculo ac metu fortiter nobiles peregrinatores nostri, speculatores Oceani cupidi, atq; ostiorum Sequanæ inquisitores nimis quàm studiosi perfuncti, Diis immortalibus gratias sedulo actis, in Parisiensi studio post lubentibus animis requiescere: Experimenti magistra jam edocti, quid sit Comicum illud: Felix, qui mare nunquam est ingressus.

In quo sanè casu, marisque discrimine non planè contemnendo, non (opinor) obscure adparuit Lotichii ducis magna virtus, pro commisso nobili cœtu, proq; sociorum salute & vita in Oceano fortiter contempto periculo cum perfidiosa gente nautica, ac veriùs piratica dimicantis. Eam virtutem antiquam & fidem Lotichii in tuendo capite suo & sociorum non ingratus agnoscit, & celebrat etiamdum multis sermonibus Marius meus, nec dubitat etiam in pluribus casibus vitam servatam debere fateri, nominatim ac particulatim in Sequanæ insulæ natatione una temeraria: Qua se scilicet pro demulcendo calore æstivo lavantem ac natantem cupiditate & oblectatione juvenili, jam quartum improvise raptum gurgite amnis, atque undis demersum, vix crines exerentem, Lotichium unà tum lavantem ac nantem secum (erat verò is natator agilis ac doctus tergo ac ventre) properanter manu auxiliatrice valida porrecta levatum, subjectoque firmèter brachio præhensum, jam in brevia labascentem ad portum retraxisse magna fide & cura, ac in securo positum tantum non exanimem capite in terram conversum, pedibus erectis, undas revomentem, vitæ restituisse.

Quod ob benefactum Lotichium Marius superstes mortuum benefactorem & servatorem suum & appellare non dubitat & colere

colere venerariq; magna aeternaque pietate & memoria perseverat. Quorum etiam ob memoriam meritorum, virtutumq; meritissimas laudes non destitit idem nuper laborare apud principem Ludovicum pientissimum suum, Elect. Palatinum Lotichio impetrare Epitaphium honorabile, quod scilicet ille (ut idem Marius ad me eadem epistola) poni sibi ab inferiore aliud vix pro virtute meruisset sua. Verum morte praeventus subita, inopinata, immatura, luctuosa, princeps optimus, malorum certe publicorum non minus, quam morborum gravissimorum accessionibus frequentioribus, ac quasi decumanis fluctibus obrutus, fractusque, quemadmodum alia multo maxima, ardua- que, in quibus scilicet patriae communis incolumitas maxime vertebatur & salus, cum Dei gloria conjuncta, quod perquam cupiit, perficere ac praestare reliquit. Cujus ob memorabilem pietatem, virtutem, justitiam, vigilantiam, caritatem erga patriam, ac Rempub. turbatam Christianam, meritaque ingentia, immortalia, semper apud Germanos non degeneres & ingratos honos suus, nomenque suum, laudesque manebunt. Sed ad Gallicas redeo peregrinationes.

Lutetia rursus discedunt omnes pariter semel, pedestre iter instituentes ad lubitum, quod equis ire nolentibus (ut Itali loquuntur) recreari facile possent, uno duntaxat equo contenti ad ferenda onera, viaeque impedimenta & sarcinas. Fuit omnis ea profectio majorum ac minorum nobilium, Lotichio magistro duce, milliarium nostratum ad quinquaginta ex equo tam dulcis, unanimis, concors, modesta, lata, indefessa, diligens, in ordines, officia, atque excubias alternas distincta, ut Deo Opt. Max. custode securè ambularent ac procederent, & exterorum omnium caritates, favores, beneficentiasque prolixè experirentur; Vnà tantum sylvâ circa Molinarum urbem latronibus rursus obviam se ferentibus; qui conspectos illos observare fortas proripientes se, ac viatores nobiles praetereuntes, ac stantes ad arma paratos immane contuentes illudere hujusmodi verbis: Ex undecim tres esse forsam, qui Marte congrèdi ausint, ac manus conferere, ceteros fabulam, ac pedum fuga magis depugnatos. Vbi illis à latronum vicinorum infesta manu haud periculum defuisse, ipsi post ex civibus & hominibus proximi loci cognoverunt.

Lugdunum bonis avibus ingressi perlustratis, atque cum ocio ac diligentia inspectis hinc inde bibliopoliis magnificis, ac cempta librorum bona copia, octava post die inde solventes navim conscendunt, Rhodanoque nobili flumine vecti Viennam

Cre-

Crētensium Coloniam veniunt, ubi primum lubentes gustant
provinciae Galliae nectar, carmine Poetae celebratum.

Inde celeritate fluminis, ut pericula non desunt, nihil sentire
incommodi, nisi ubi confidentiores aliqui, ut Germani vide-
rentur, autores perfecere, ne supra urbem ante celeberrimum
ac potentissimum pontem Sancti Spiritus de more ad littus ex-
poni vellent. Namque ibi tum forte nautae puppim ad defini-
tum pontis jugum dirigentes negligentius atque incautijs, am-
nis rapidi impetu ad vicinum proximum transitus inusitati ju-
gum sagitta velocius transvolant, ruuntque simul per saevas un-
das, marmura & spumas, ut seipsum nemo exaudiret, nautae,
manibus ad caelum expansis, ad genuaque procidentes, Divam
Mariam, nostri, Dei filium & Mariae, Christum Iesum, in auxi-
lium vocantes acclamarent, mortem praesentissimam, ad saxum
minimum si navis impegisset, subituri, atque interituri omnes
monumento uno.

Inde Avenioni verò latiores, viribus resumtis & animis, iti-
nere pedestri bidui spatio post Nemausum, inde ad aras Ascle-
piadeas, ac post demum adpellant Mompelium, sive magis libet
appellare Pelium montem. Cujus loci & genium & opulenti-
am, ac rerum imprimis Medicatum miras, exuberantesque com-
moditates, Marius cum sociis extollere nunquam quivere satis,
atque Italiae etiam praepone non dubitavere, nisi Neapolita-
num caelum & solum cum eo haud injuria conferas. Sed de
hoc superius sermonem habuisse, sat sit.

Studia verò eorum ibi quae fuerint, quae exercitationes Philo-
sophiae, praecipue naturalis, artisque Medicae, nec non Oratoriae
& Poeticae praeclarae, & à Lotichio ipso vivente cognoverunt sa-
penuerò amici, & sunt ab eo partim perscripta ad amicos,
quae sunt in medio.

Porro autem famulo ibi cum uterentur Gallo cum ob linguae
imperitiam, ejusdemque commoditatem addiscendae, tum mi-
nisterii gratia, quod opus eo omnino esset ad coemenda neces-
saria mensae cotidianae privatim instituta securitatis causa: eve-
nit Quadragesimae tempore (ut vocant) cum exteris, Germanis
praesertim, quemadmodum & per Italiam, esse carnes magistra-
tus licentia permetteretur, atque illi ipsi nostri libertate ea freti
liberiores illic vitam viverent; famulum Gallum insolentio-
rem factum, objurgantibus ac reprehendentibus licet illis, car-
nes saepenuerò domum ferre propendentes vestem subtus.
Quod cum alii, at imprimis è regione illis habitans leguleius
Clericus non obscure notasset, tacuit continuitque se tamen
anno

anno integro, ad alterius verò revertentem (ut vocant) carni-
 nium privationem rem ad collegium & inquisitores defert tan-
 dem: Vocantur non omnes simul, sed juniores primùm, mox
 alii, vix ut deliberandi spaciū daretur ad respondendum. Dis-
 cipuli culpam (culpa modo & scelus magnum putandum si id
 est) moniti atque instructi transferunt in præceptores & magi-
 stros. Inter cæteros convenit, Deo rem committentes, ingenue
 factum fateri. Biduo auditis junioribus cùm in una, eademque
 recta ac simplici responsione perseverarent, nec adferrent quid
 novi, accersuntur grandiores, audiuntur nunc seorsum, nunc si-
 mul, prætendunt & allegant publicationem regiam. Eam verò
 illi non nescire quidem se dicere, scandalum verò datum incusa-
 re. Rem seriò illi ubi vident magis atque magis severe agi, quo
 animo fuisse putandum est in territorio illo religioso peregrino,
 à patria Germania procul, inq; severitate ac disciplina Ecclesia-
 sticæ! At quid illi? Consilio inito malè conciliatum famulum
 Gallum, multa nocte graviter monitum à sese dimittunt. Quod
 ut benefactum, sic majorem illis invidiam, molestiamque crea-
 re. Quintà jam luce ad disputationem collegii citantur de car-
 nium esu, ac quaestionibus consimilibus. Instant illi de publica-
 tione regia, ac securitatem ni concedant, missuros ad regem re-
 giamq; aulam, ac per Rheingravium interpretem & legatum da-
 turos responsa. Esse hos illi adolescentes nobiles Germanos ex-
 aminatos, agnatos. Ac tum remittere paulum visi illi disputationi-
 bus urgendis ac videri famulus ob id præmissus. Quē nactos
 quis dubitaret cōtinuò Vulcano sacrificaturos? Itaq; ad pœniten-
 tiā in scandalo publico seriò illi advocantur subeundā; proponi-
 tur formula, alba veste per plateas nudis pedibus ire singuli ar-
 dentibus facibus, coram summo altari missam audire, absolutio-
 nem petere, atq; hoc modo multam debitam magistratui & cle-
 ro pendere ut parent, cautiùs de cætero ambulantes. Quid no-
 stri autem? Inter metum, spemq; mediis positi, numis tamen su-
 premi auxilio animati facturos se horum quicquā absolute per-
 negant, eò, ingenui quòd essent, liberi, liberis parentibus Nobi-
 libus prognati, nec verò admissuros in se & familiam suam igno-
 miniam istam, aspersurosve gentilitio nomini suo hujusmodi in-
 famiæ, servitutisq; maculam, clamitantes libertatem studiosam,
 nobilitatem literarum, regiam deniq; publicationem, promul-
 gationemve indigne violari, contumeliaq; affici, cujus magis erat
 amplianda gratia & favor, velle studiis suis & rebus salvis, man-
 sioni parere ad responsa regia publica aulica.

Est scilicet hoc nescio quomodo quasi à natura, & primorum

pa-

patrum origine, genti nostræ propriè infitum atq; ingeneratum, impatiētiorē servitutis esse, ac pro re nulla pugnare, quàm pro libertate magis atq; iustitia. Vnde & appellationis Francorū rātionem originemq; deductam esse vulgò loquūtur & autumant.

Consequentibus porro sexto ac septimo diebus decreta severa domo non egrediendi paulatim relaxari, veniaque dari ob amorem dignitatēq; Teutoniæ gentis. Iustitiæ id fuisse, quod fecissent illis adferentibus, ne subditi Regii de juris inæqualitate, iustitiæque haberent scilicet, quod jure conquererentur, remitti illis factum gratia Ecclesiæ, ea lege tamen, ut cautiores, modestioresque de cætero existant, ac scandalum citra vivant, tum etiā (in quo unò obtemperatum) ad nosocomia & xenodochia publica pauperum eleemosynas, coronatos singuli singulos dependant.

Cæterum comperimus Carolum Clusium, cui notus Dominici ordinis inquisitor erat, ob familiaritatem, quæ illi cum Rondoletio, apud quem Clusius vivebat, ingens erat, non minimam causam extitisse, cur mitius cum Lotichio & suis ageretur. Dominicanum scribit Clusius virum minime malum fuisse, qui Musica, cujus peritus erat, plurimum cum delectaretur, frequentissime ac familiarissime Rondoletianas ædes, in quibus persæpe ac singulis propè diebus exercitia Musica animi relaxandi gratia à meridie per totam ætatem fieri adsolèrent, adire consueverat. Quod igitur solvissent, suæ quoq; spontis, arbitriiq; fuisse.

Bene precari nostri discedunt, conditione ea, quod non nisi sub autoritate publicationis Regiæ victuri dehinc sint, ac soluturi quisq;, quod esset hilaris datoris, qui Deo dilectus sit. Stupere illi ad animositatem nobilium juvenum, hospitem Germanorum, multis modis ipsis perspectam ac probatam. Clementiam quoq; nobiles Franci nostri haud parvi pendentes, Deo ac Regio nomini gratias permagnas agunt, ac habete promittunt, quod impune ac honestè evaserint.

Exemplum notandum adeuntibus Gallias, cautionis ergò, haud secus, quàm navigaturis providenda magis pericula, latentiaq; saxa, atq; indicanda ab his, quibus naufragis portum, contingere, ac pericula evadere liberatione divina contigisset. Adde quod nomina singulorum, Inquisitionis albo notata, inscriptaq; relicta ab illis sunt, monumenta perpetua futura omnibus Germanis, cautiùs ambulandi apud exteros & Gallos.

Porro autem non multò post tempore, cum biennio jam, atque eo amplius fortè in Academia Mompeliana vixissent unà conjunctissimi omnes, unà mala cuncta oblata fortiter perfun-

cti, ibid;

Et, mensa duntaxat ex parte ad tempus ob multitudinem divisi, cum Lotichio Daniel & Erhardus Stibari; Dimarus, Marius apud Canonicum Iacobum de Mausis, ceteri in contubernio communi cum Vischero Pædagogo: lubere deniq; animis ipsorum, itaq; placitum magistris ductoribus in feriis Academicis transferre studio aliò, ac paulatim p̄grediendo, proficiscendoq; fructū ac cultum aliquem ampliozem studiorū capere, rursusq; ad maritima loca excurrere partim Philosophiæ naturalis, ac Medicæ uberioris cognitionis causa, partim Academiæ inspiciendæ inclytæ Tolosana. Erant cum Lotichio Marius, & alii item suorum quinque (minoribus reliquis certo loco, stationeque commoda cum pædagogo relictis) iis se adiungunt Gallus studiosus unus monophthalmos, & alter hodie etiamnum (quod sciam) vivens ac florens Isaacus Cellarius Grynæi privignus, Basiliensis professor non ignobilis. Impetratis itaq; literis commendatitiis à Scyronio Seniore & Rondoletio, præceptoribus, ad Tolosates, ingrediuntur iter rursus viatores nostri boni avibus bonis. Addit & Clusius literas ad Medicum Narbonensem, apud quem in profectioe Carcassonensi cum Rondoletio diverterat, ut quicquid istic monumentorum vetustiorum extaret, opera ejus Lotichio & comitibus procurarentur conspicienda.

Erant tum dies æstuosissimi pro istius Climatis temperatura, ac perlubebat illis semper ex proposito littus legere, ac Setium montem vetustum, Ptolemæo celebratum, quòd in littore situm est, raris simplicibus memorabilem, prius semel visum revifere: ubi hypocistidis ab illis confectus succus, ac conquisita alia plantarum genera insolentium. Aura maritima frigidiuscula blandè adspirante multum delectati procedunt ultrà, conchilia, pisces, plantas maritimas, ac quicquid id genus oblatum, inventu rarum, aspectu jucundum, legentes secum ferunt. Quorum pleraque in editionibus & monumentis Caroli Clusii doctissimi, indefessi que rerum medicarum indagatoris, volenti liceat cognoscere. Eum montem antè, ut dictum est, quadragesima tempore semel Lotichius cum plerisque ex suis, comitantibus etiam Clusio, Cellario, Scheto, Mario, trajecto Volcarum stagno (ut scribit idem Clusius) conscenderat, ex Frotignano oppidulo ad stagnum sito, ubi pridè omnes pernoctaverant, manè profecti, ac denuò sub noctem in idem oppidulum, cymba vecti, lassì revertentes, postridè verò per Miravallem, vinis generosis Appianis, vulgò Muscatellinis dictis, eò loci nascentibus, nobilem, rursus Mompelium,

Porro

Porro à littore Tyrrhenico defleatentibus (neque enim maris
littus continuum legendo, quæ Narbonam ducat, ulla est via,
cum illud interfectum nonnunquam ne tuguria quidem hospi-
tibus ad hospitandum præbere queat, eodem Clusio referente)
fame ac siti magis compulsis, ut prandium sibi invenirent, ea die
scilicet, qua spes erat Narbonam, cujus Cicero meminit in Epi-
stolis, pervenire: ecce de improvviso non advertentibus illis ob-
viam se fert homo quidam vere Longinus, ater, ingens, horri-
dus, quique ipsis quodammodo terrori esset, hesitantibus, pi-
seatorne ejus littoris esset, an villicus, an magis viarum obse-
sor. Salutatis illis ille perquam humaniter itineris se comitem
offert, cui Narbonam utpote notissima esset via; ac, quod vide-
ret homines studiosos illos esse herbarios, cognitionibus mul-
tis deditos, ob corporis robur, quo præditus erat, perofficiosè
ultrò defert servitia & operas suas in palliis deportandis, atque
aliis oneribus haud ita multis. Nostri, de via longa, cœli ardore,
ac inquisitione multa fessi & languentes, voluntatem officiosam
tam opportunam non aspernantur, tunicas cedunt quisque su-
as: fasce illo verò homo validus ille neutiquam gravari, ac fa-
cundus in via comes lepidè multa etiam fabulari. Sic prandium
illi dant. Id fuit Nisse proximo pago vocato vulgò País, de lup,
quasi passum lupi dicas, sylvula Tamariscis confita, loco latroci-
niis infami, ob viarum inflexus & ponticulos complures, cum
paludosus locus sit, ut adnotavit Clusius.

Inde digressis cum iterum luberet littus relegere, donec ad
urbem ventum esset, Longinus dictus verò, jam e longinquo se-
se ostentante Narbone Martio, ut Cicero loquitur, recta, grataque
monstrat viæ compendia lassis, à mari abducendo juxta Ruscio-
nem fluvium, alluentem ac influentem proximum mare; ac jam
ante urbem aggeribus, propugnaculis, molibusque munitissi-
mam, ac milite prædiario accurate custoditam pulverem cal-
ceamentis purgant, sese componunt, vestiunt, ingressui parant.
Id dum faciunt illi studiosè, ecce Longinus comes interim per-
curiosus jam fossas profundas inspicere, jam undiq; & undique
circum intentus oculos versare, aliudque ex alio spectare ac lu-
spicere. Venitur ad portam primam, Marte terribilem, minacem,
validam. Ibi jam, non continentes se amplius nobiles Teutones
nostri, cupiditate inspicendi, noscendiq; inscriptiones plurimas
veterum Consulium Rom. rerumq; aliarum atq; effigierum di-
gnissimarum illustrium, ac vetustate ipsa venerabilium, inspe-
ctione longa hærentes tenentur, ac quasi pascuntur. Ingressi pa-
rantes jam urbem, miles vigil cum admiratione aspiciens, varia-

que,

que, ex habitu diverso modo, ac idiomate peregrino hospitem novorum insolentium, suspicans ac rogitans, qui sint, unde, aut quò ire contendant, gradum illico sistere jubet, aditu prohibet, intrare illis licere negat prius, quàm ad militiæ principem, summumque magistratum res referatur, jamque illos longum moratus, militum dictum magistrum ac Capitaneum adendum jam ostendit adjuncto satellite. Sequuntur lassi, mœsti, languidi, sicculosi, pulvere obfusi, jam stomachari tacite secum, ante ad hospitium non duci sarcinis deponendis: Iam rectè in atrium per magnificum regiumque comitati coram Regio militiæ præfecto sistuntur omnes, ac rogantur primum, omnes Gallicam linguam ecquid teneant ac loquantur. Cui illi: Paucos (inquiunt) sic linguam tenere, ut intelligantur, ac necessaria proloquantur, proponunt & eligunt dictum Isaacum Helvetium socium, ut nomine omnium Gallicè loquatur. Erat tum summo in metu Gallus socius, dictus vnoculus, qui sodales comites cæteros obnixè admodum rogare atque obsecrare, ne se Gallum esse proderent. Dux militum Germanos audiens, intueri singulos intentè, ac quibus locis quisque Germaniæ prognati essent, rogare. Ac venit tum hercule bona fortuna quasi Deo quodam suggerente, in mentem Marchionis Alberti, Metis pro Cæsare Gallos contra dimicantis. Nam de fugatis Gallis, pugna facta, is, remotioribus istis locorum spaciis resciri nihil poterat. Itaque Saxones plerique se esse asserere, Isaacus, ut erat, Helvetium; Marchionis se terris oriundum aut vicinum, nemo perhibere.

Erat tum in militum numero eorum atque ordine Germanorum nemo, præter Chirurgum juvenem unum. Is continuo advocari noscendi gratia, si Germani, si studiosi Medici essent: Quod sanè perquam commodum, bonum, fortunatumque illis accidit, invenisse hominem non solum popularem nationis Germanicæ, sed etiam ejusdem studii atque ordinis, cujus candore ac virtute confiderent, ac respirarent magis. Itaque Imperator Regius ubi studiosos illos Medicos cognovit esse, literas commendatitias ad Tolosates exhiberi postulat, rescindit, legit, reddit. Verùm profectiois causam suspectam cum haberet belli temporibus, his illos affatur dictis gravioribus: Decebat vos (inquit) juvenes studiosos, studia temporibus accommodare, nulla temeritate pericula subire, vicinos modò ad montes Pyrenæos usque progressi estis, unde unius vobis diei itinere Hispanias ingrediendi est facultas. Prius urbem itaque explorare ac lustrare mens est, post alias animo versare artes. Quibus auditis, animis illi consternari: conscientiæ tamen purioris, rectique propositi

vultus

vultus ostendentes, intrepidi rationes objectas refellere. Erat ducis aetas grandis, barba cana, autoritas militaris cum majestate in tribunali sedens, satellitum holoserico amictorum satis bono numero stipatus, officiariorum (ut vocant) in armis omnium tanta assistentia & praestolatio, ac si regiam ipsam majestatem, sedemque intuerere. Demum paucis se resolvens dux grandævus & catus, in Lotichiumque intuitus fixius, corporis colore supra alios magis fusco, robore & habitu virili, vultu patenter militari, animo praesenti, infracto, imperterrito, rogat: Quis tu igitur? Etiamne tu studiosus haberi quoque vis? ipsoque adfirmante: Videre verò rectius (inquit) tu mihi hastam gestare militarem, quam calamum, codicemve, hastamque & enses vibrare, quam carmen exarare; veteranum scilicet militem miles Lotichium agnoscens. Vnde risu omnibus oborto comiter dimissos post exactum jam amplius sesquihorae colloquium satellite adjuncto in diversorium imperat abduci, cujus nutu continent se, nec pedem diversorio efferrent absque consensione. In eo Germani nobiles hospites perlubenter mandato parere, atque imperata facere, securis modò, metuque periculi liberis esse liceret. Quin lati hospitem ocyus vina promere jubere patrio more, ut animos reciperent, sitimque molestam pellerent, Chirurgo interpreti Germano, ostendentes, pro Germana voluntate amica sua, animoque recto, liberali cum primis, deinde & Satelliti, cujus arbitrio vivendum erat, benevolentiam, comitatem, humanitatem omnem prolixè, ac pocula Lyæumque liberius propinantes, mutuam gratiam promereri, officioque devincire sibi homines Germano ritu conari, ad laxandam nimirum ingeniis nostratibus magis intolerabilem servitutem, ac placandum rigidi militis severum imperium.

At quid sit porro tandem? Digressis hospitibus liberaliter Baccho acceptis, nostri cœnati, refecti, soluti partim cutis, partim viâ laboribus, lati securique cubitum ire appropere, silescere, sopiri. Ecce interea autem bonus ille Longinus, sinister itineris angelus & dux, cum hospite in culina jurgare ac rixari pro mundandis nobilium tibiis calidam imperiose poscens, ut officiosus videretur. En verò ad focum è sinu illi in terram excidere literam majore sigillo regali obsignatam. Eas raptas hospes inspicere dum vult, dictum factum, Longinus è manibus eripit, in ignem conjicit, ex hospitio sese proripit, extra urbis mœnia nocte eadem subito notis sibi cuniculis elapsus effugit: Disquisitus vis omnibus, celeribus equis nusquam gentium adparet vir ille bonus. Postridie primò manè orto Germani nostri ignati rerum

dum omnium, quæ noctu accidissent: Ecce (malum!) properè rursus ad terribilem magistratum, militiaeque Imperatorem regium revocantur, examinantur, rogantur, ecquis ille viæ comes, qua via advenerit, qua sit sociatus, ire quorsum monstrarit. Respondent nostri bene adhuc animati, nihil cunctantes hæsitantesve, quod res erat, neque notum sibi hominem, neque conductum esse, sed ad sociatum fortè ad littora obvium factum ultrò nimis quàm officiosum præbuisse, ac non etiam nullum terrorem injecisse, ignaris penitus, unde aut jerit, ireve quorsum destinavit. Hæcine jurejurando confirmare num velint, singuli interrogantur, confirmant & ajunt singuli atque omnes uno ore constanter. Tum militiae dux summus, ira excandescens, fremensque denunciari illis mandat per tribunum in hæc verba severè: Bajulus iste comes maritimus, deprehensus in manus suas si venisset, jam illis pro spectaculo ante hospitii sui fenestras ex Longino longam factum literam pendere. Proin illico urbe exeant, Mompeliumque ad studia sua se referant, nec progrediantur ultra, edicit. Quod si dicto non audientes Tolosam versus pedem movisse deprehensi sint, de proxima quenq; arbore racematim suspendendos fore.

* Etsi verò adnotavit Clusius, mitiùs ac humaniùs præfectum Narbonensem cum nobili hoc agmine Lotichiano egisse propter Rondoletii literas à se curatas, in discrimen tamen, nisi literas eas habuissent, conjectos ab exploratore Hispano sinistro comite præsentissimum adserit. Addit Clusius item, scire se, post illa, Hispanum studiosum quendam, reditum in patriam parantem, hyeme proxima succedente, eò quod apud ipsum propugnaculi cujusdam, quod non procul Aquis mortuis ad maris litus extruebatur, delineatio inventa esset, in vincula conjectum, ac post suspensum; tametsi in eo liberando haud parum laborarent Doctores Mompeliani. Nam bellum tum exarsisse acre inter Galliarum regem Henricum II. & Carolum V. Cæsarem. Itaque peregrinantibus per eam Hispaniæ vicinam oram ac provinciam itinera nulla extitisse, nisi infestissima atque periculosissima.

De Longino suspicio erat omnium, Genuensem eum proditorem esse, ab Andrea Doria subornatum, ad Hispanias in litore extra urbes sese continuasse, ac mala modo fortuna sua Germanis optimis illis nostris consociatum, cum gravissimo periculo.

Deo Opt. Max. custodi bonorum grex Lotichianus nobilis gratias totis pectoribus agens, majori post rursus, ut ante ad

Occa-

Oceanum, itineris parte, quod antè pedibus fecerant adlubitum, veredariis expeditis, ut in tuto res suas ponerent, ocyus confecta, receptui canentes, ac cum Musis suis in gratiam redeuntes intra septa sua continere sese modesti, ac peregrinationum multum saturi. Lotichium ducem, reducem cum choro suo pulvere, sudoreq; squalidum, cum sic Mompelium urbem ingredi nollet, in suburbano diversorio restitisse, atque evocato sibi ex urbe narrasse fortunas suas, idem ad me adnotat bonus & doctus Clusius, Lotichii amicus & familiaris per Galliam precipuus. Atque hinc est, illud scilicet, quod bonus Lotichius non ignarus malorum, ac jam satis atque satis pro ætatis suæ modulo & terris jactatus & alto, haud injuria exclamans canit.

Ab melius Rhodani submersus in amne fuisset,

Naufraga cum tumidis fluctibus hausta ratio.

Inforti melius caput à cervice recisum

Vidisset medio Narbo jacere foro!

Quot mala finissem letho, si dura tulissem

Astra feri Martis falcisferiq; senis!

Atque hæc de peregrinationibus Gallicis Lotichii & sociorum memoratu (opinor) non indignis, nec cognitionis illiberalis verbosius hæctenus, Georgio Mario Medico, amico paterno prisco communicante pleraque, ac bono, amabiliq; Clusio; eadem hæc expertis ambobus. Enimvero videri hercule possit haud supervacaneum, nec non operæ precium, huc accedere auctarium ceu quoddam, de rebus Gallicis expositionis dignissimæ atq; utilissimæ monumentorum veterum in agro Nemausensi, quæ ille ad Ioannem Stigclium Poëtam, de Gardi in primis patris mirabili triplici ponte scripsit, quod est inter alia Romanorum non solum veterum, sed etiam scriptorum Lotichianorum opus profecto omnium & memorabilissimum & admirabilissimum. De quo Poëta noster ad hunc modum.

Cui licuit cælo tantas educere moles,

Et triplices uno sternere ponte vias?

Ponte pruinosas equante cacumine nubes,

Cujus ab aspectu lumina terror habet.

In medio latis (res mira) canalibus actæ,

Scrupea per rigidi viscera montis, aqua.

Qui videt immanes excisos rupibus arcus,

Artificum doctas æstimet ille manus.

Itaque, quæ succinctè & accuratè adnotata, à me rogatus humanissimus Clusius, de hac stupenda structura pontis communicavit nuper, magna humanitate, & amica voluntate, ne utinam relinquenda hoc loco, minimè certè hac utilissima parte fraudandum lectorem puravi. Sic ille:

Gardus Lotichio pater fluvius est e Cebennis montibus delabens, ac inter Avenionem & Arelatem in Rhodanum sese exonerans tandem. Supra eam extructa est ingens illa moles veteris operis, cujus Lotichius meminit, triplici quidem ponte constans, sed unico tantum pervio, aquæ ductum sustinens ac duorum montium fastigia conjungens, Gardo subtus inter utrunque montem fluente ac utriusq; radices alluente. Inferior sive primus pons, ducentos passus longus, sex fornicibus sustentetur. Is pervius est, equitibus etiam, ac jumentis mercibus onustis, præbens iter. Huic deinde inniruntur ea parte, quæ orientem spectat, undecim altissima, sed dimidiata duntaxat fornices, alterum pontem, sed non pervium sustinentes. Illi superstructæ fuere plurimæ aliæ minores, quarum adhuc quinque & triginta manent integra, fornices, aquæ ductum satis latum atq; altum e grandibus saxis quadrangulis tenacissimo cemento simul junctis constructum gestantes, qui utriusque montis verticem conjungebat. Is denique aliis magnis, planisque saxis constructus est, per quæ ab unius montis vertice ad alterum ei oppositum iter facere, sed non admodum tuto licebat. Per eum aquæ ductum, fontem amœnissimum, qui est in Vzes urbe, cujus Episcopus temporale illius dominium habet, tribus milliariis inde distante (extructis præterea multis aliis inter montes parvis molibus) in Nemausum urbem, tribus magnis milliariis, infra molem illam derivari volebant Romani, ad ejus urbis majus ornamentum atque emolumentum. Nunc is aquæ ductus, quæ aquilonem spectat, corruptus est & à montis vertice recisus, quod caprarum atq; ovium in vicinis jugis pascentium custodes subinde ex alto incauti deturbarentur, dum animi gratia supra illum interdum proterve audentiores graderentur. Memini (inquit Clusius) me cum e Mompelio profectis aliquot Lotichii discipulis Erhardo Stibaro, Mario atque Vischero, si bene commemini, eam molem conscendisse, ac per supremum aquæ ductum ad usque recisionem iter fecisse, verum venti turbine exorto per ipsum aquæ ductus canale sive alveum regredi coactos, ne si per illa saxa, quæ alveum contegunt, nudaq; omninò sunt, sine ullis ad latera sustentaculis rediissemus, ventus nos in præceps dejiceret. Illum verò alveum sic tum dimensus sum, ut

•bstipo

obstipio capite & manibus ad latera admotis, cubitisq; utrinq;
exertis gradienti facilem viam præberet.

Porro Nemausum urbs vetustissima inter Avenionem &
Mompelium sita, ex qua Imp. Antonini oriundi, Proconsulum
olim sedes, multa etiamnum antiquitatis monumenta retinet,
præter Amphitheatrum elegantissimum, ovali forma extru-
ctum, quod quinquagena hominum millia capere potuisse fe-
runt, ac prætorium perelegantibus columnis extructum, tecto
plano & quadrato lapide constrato, quod nonnulli ab Hadriano
Imp. in Plotinæ honorem extructum fuisse arbitrantur. Dianæ
templum ferè integrum adhuc manens ostendit, quod nomen
vetustum quodammodo adhuc retinet, ac Vestales ad fontem
vulgari lingua nuncupatur. Templo proximus est fons ille Lo-
tichio cantatus, latus admodum, quem multas orgias in dia-
metro continere arbitror, è quo tenuis quidam manat rivulus,
laurorum lucum alluens. De quo virginittatis seu Dianæ fonte
Poëta nostri hoc loco versiculos adscribi dignissimos judicavi,
nec planè omittendos ob insignem eorum cum suavitate, tum
venustatem.

*Fons sacer uberibus fœcundus profluit undis,
Qualem Gargaphia nomine vallis habet.
Populeæ frondes & Palladis arbor obumbrat,
Et tenero vernat gramine semper humus.
Hic Dea sub ramis venatu lassæ quævit,
Sedavitq; suo Delta fonte sitim.
Hic solita comites posito velamine Nympha
Molle superfusis tingere corpus aquis.
Scilicet hic vires liquor infringebat amoris,
Quæ bibit, æterna Virginitate fuit.
O mihi si veteres eadem vis diluat ignes,
Fama salutiferas quanta maneret aquas!*

Nunquam verò hic fons regurgitat, sed voraginem habere
creditur, qua suas aquas absorbeat. Etenim à fide dignis intel-
lexi, (inquit Clusius) mersas in eo pecudes & injectas trabes, in
Gardum flumen binis sub Nemauso milliaribus denuò emer-
sisse. Illi præalta quædam turris imminet, magna cognominata,
veteris etiam operis. Ex ea videre licet, quàm ampla olim hæc
urbs fuerit, mœnium adhuc remanentibus vestigiis & ruderibus.
Valdè sanè fuit olim exculta à Romanis ea Galliæ pars, quæ à
Narbone urbe Narbonensis cognominatur, ipso Plinio teste, soli

fertilitate cum Italia comparanda. Nullæ etenim sunt urbes, quæ non aliquod vetustatis monumentum adhuc retineant, sed Narbo & Neimausum præ cæteris. Hactenus Clusius noster.

Revertentes tandem igitur post exactum jam fermè quadriennium ex Gallis nobiles Stibari cum Lotichio ac Vischero præceptoribus, inveniunt patriam heu infeliciter turbatam ac vexatam Alberti Marchionis hostilibus armis, deletas ac solo æquatas urbes, dirutas arces, vastatos undique discordiis civilibus agros, ac quod acerbissimum, tristissimumq; illis accidit, inveniunt, ut superius narratum est, patrum, patronum, patrem, Danielelem gravi oppressum morbo lateris alterius relaxati, dum is salutis patriæ peramans de pace componenda, placandisque armatorum ducum iratis animis advigilat sedulo, cumque Melchiore Zobello præfulè VVirzeburgico, Franciæ Duce optimo ac fortissimo, ut qui belli fortunam & summam (ut hominum certorum veris sermonibus accepimus) non dubitavit obiecto suo corpore, vitæque discrimine propriæ cum hoste decernere pro vita civium: consiliis communibus, fideque magna administrat Rempubl.

Verum enimvero idem Stibarus optimus, semper similis sui pro eximia virtute & humanitate sua, quantumvis præter immensos sumtus Gallicorum studiorum, crudeli plurima bello passus, in propriis plurima acerba bonis, invalidumq; latus trahens, mœrore peresus, ut Poëta noster ipse carminibus suis testatum facit: Lotichium tamen suum Musæ suæ instinctu, doctum visere Latium ardentem, viatico liberali instructum, minimeque destitutum dimittit à se honestè, jubetque & Musas suas, eloquiumq; sequi. Quid enim tum ageret Lotichius bonus, bonis Musis & literis natus, Francia patria universa civilibus armis accensa? Non illi collibuit Musis suis semper optatis dilectis denuò relictis, insana castra Martis, feraque prælia sequi, nec verò juvabat jam expertum, quàm dulce bellum, ac mitem artis Apollinæ cultorem rigido iterum cum milite vitam ducere, Qui putat armata cuncta licere manu.

Antea verò quàm Italicum ingrederetur iter, voluntate Danielis Stibari, ætate inclinante, Lipsiam cum magna parte discipulorum nobilium proficiscitur, ad salutandos præceptores, veteres principes Philosophos nostros, fama super æthera notos, Ioachimum Camerarium & doctum Melanchthonem: Quos summa, raraque doctrina, virtute, sapientia viros doctissimos ac nobilissimos Daniel tota vita ex æquo coluerat, observarat, liberalitate sua ornaverat. Hos viros (neque enim valde alienum fuerit

fuerit hoc loco id quoque commemorare) paribus studiis, ingeniiis, moribus mirabiliter praeitos, tantum Reipub. literariae, optimatumque artium studiis excitandis ac juvandis egregie natos, ac divino munere hoc seculo nostro Germaniae datos ad literarum decus, lumenque inferendum barbarie pulsa, rarum verae amicitiae exemplum diceres, adeoque vere ut Laelii & Scipionis, par amicorum eruditorum. Quippe qui sic se invicem amanter ac constanter in vita semper sunt complexi, sicut juvenes, ita senes, sic caritate mutua & amore pari invicem profecti cum communicatione studiorum, consiliorum, officiorum, dolorum omnium omni aetate, sic denique amicitiam in literis communibus contractam a prima adolescentia ad extremum usque tempus vitae sanctam, inviolatamque jurati cum perpetua benevolentia, ut eos equidem si illis ex omnibus seculis monumentis doctorum vix tribus aut quatuor amicorum paribus celebratis adnumerare sim ausus, doctorum bonorumque omnium ob id reprehensionem, vituperationemve haud valde, nisi ego fallor valde, verear. Adde & illud, duorum istorum summorum, praestantissimorumque virorum dulcem, immotam, perennem conjunctionem, consociationemque semper unanimem clarissimo argumento nobis esse, nec dulciores nec firmiores amicitias existere, quam (ut ita dicam) Philosophicas, id est, hominum eruditionis, humanitatisque studiorum dulci nexu conjunctorum. Verum & illud hoc loco reticendum, ac silentio praetereundum non videtur, de fatali quasi infelicitate alterius optimi Melanchthonis. Quod quo vix ille melior fuit & doctior, deque omnibus cum publice, tum privatim praclare meritis in vita, homo pacis, veritatisque ac candoris observantissimus, tanto illum jam mortuum acerbius ac malignius persequitur hinc invidia, livor, simulas, malevolentia in mortui diminuenda, opprimendaque meritissima laude, adeoque in arrodendo, carpendoque immortalis nomine optimi atque innocentissimi Socratis nostri quasi pascitur. Illinc injusta calumnia ac diffamatio: Quod aetate nostra non absque dolore bonorum plus nimium comperitur. Sed de hoc obiter satis, nec de hoc verba plura in praesentia facienda. Est in medio oratio apologetica alterius Thesei sui, qua luculenter, copiose, perfortiter ille tuetur famam, innocentiam, nomen ac decus Melanchthonium, insectationum vero atque aemulationum nimis quam inimicarum vrsaniam ac furias a capite infontis, ac nunquam satis laudati Philippi, incomparabilis amici sui orationis vi plane Herculeae retundit, amoliturque. De quo illud unum adhuc pace bonorum omnium (opinor)

dixero

Dixero: Dignum laude virum Musa vetat mori. In alterum verò mortuum, decus immortale patrium, minimum juris obtinere animadversum adhuc hujusmodi inimicam malevolentia vim & furiam infestam, quam ille illustri gloria, aeternaque fama & laude monumentorum robore pollentis ingenii sui, claraque adeò virtute Heroica invicti styli levi momento ceu fumum ac nebulam dissipaverit, vel etiam quasi Gorgone objecto in fugam conjecerit.

Ad Lotichium longius digressa revocetur oratio. Qui me plusculum hærentem in Saxonibus apud Melanchthonem bona fortuna adhuc inventum, sibi que junctum studiorum communium causa abduxit secum in Italiam, adjuncto nobis ex nostratribus Equitibus Francis adolescente nobilissimo Bernhardo Thungeno, Quem magnificus Andreas Thungenus agnatus capituli senior, vir magna virtute, humanitate singulari, caritate in patriam præcipue memorabili, difficilimis ejus oppressæ nocturnis armis temporibus, atque periculis insigniter declarata, præditus, peculiariter mihi tradere ac commendare in disciplinam. Marius popularis & amicus paternus haud multò antè nos via antecesserat. Profecti ergo per Oenipontem & Tridenti alpes descendimus in desideratam pulchram Italiam terram, terram divitem naturæ bonis & malis, ejusque adeò fermè modi, quemadmodum de Ægypto memoriæ Homerus prodidit *Odyss. lib. 4.* his versibus:

Αἴγυπτι, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρα ἄρσεν
 Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἰσθλα μεμιγμένα,
 πολλὰ δὲ λυγρὰ.

Quos versus sic quidam convertit haud incommode:

*Fertilis Ægyptus rerum medicamina mista
 Optima multa simul deterrima plurima profert.*

Italiam, magnam quondam Maroni parentem frugum, magnam virum, antiquæ laudis & artis, mihi quidem felicia aspicere Italiam rura, lætisque intextas vitibus ulmos secundum eundem Maronem, quantæ voluptati fuit! Venimus Veronam, ut alias præteream claras urbes, naturæ genio totam amabilem. Ibi præter cætera clara monumenta præcipue lustravimus clarorum principum Scaligerorum illustres statuas, qui olim fermè universam Lombardiam tenebant: Vnde à vicinis Venetis expulsæ concessere in Bavariam. De quorum genere in primis clarus extitit, Magnus, Canis dictus, apud quem vixit & claruit ingenii gloria florentissimus ac celeberrimus Poëta Dantes Aligerius, Florentinus,

mus, vi

nus, vir doctus & sapiens. Inde ortus sui principia duxere hodie etiamnum clari, Julius Cæsar Scaliger, Poëta, Philosophus, Medicus, ejusq; haud degener filius Iosephus Scaliger, vir omnium linguarum, quæ quidem in Academiis traduntur ac tractantur, peritissimus, Gallia imò Europæ præclarum ornamentum, possessionis, Veronæ ac Sirmionis insulæ Benaci lacus legitimus hæres. Vidimus ibidem regis Pipini tumulum perpetuo rore rigatum, tum etiam magni Fracastorii Philosophi, Medici & Poëta, aliaq; item spectabilia permulta.

Patavium demum venimus hospitium concupitum nostrum, Antenoream urbem antiquam in Euganeis, TITI LIVII natalibus claram, unius omnium mortalium iudicio digni, cujus prope invicti calamo invicti populi Rom. res gestæ describerentur. Mitto Petri Bembi Cardinalis, Lazari Bonamici, ac Christophori Longolii eloquentissimorum, doctissimorumq; hominum monumenta splendida, aliaque, quæ in ea urbe visuntur dignissima multa.

Urbs est amplissima, quasi dicas urbem in rure, & rus in urbe, itaque hortorum recessibus, amœnitatibusque scatens, studiorum hominum perquam commoda statio ob aëris laudatam temperiem, urbis tranquillitatem, adde opportunitatem urbis vicinæ Venetæ, ipsa literarum & studiorum gloria, hominumque doctorum excellentium, Iureconsultorum, Philosophorum veterum, ac Medicorum totius Italiæ celeberrima. Cujus agrum ob id & fertilitatis summæ & aëris salubrioris, naturam, Deumq; esse voluisse, Patavinorum medicorum veterum communis sententia fuit typis publicè edita. Atque ob eandem fermè causam nos Germani Italiam adeuntes perlubenter in ea urbe resistimus primùm aëri Latino adsuescentes. Ibi verò præter artis medicæ exercitationes præclaras, assiduas, indefessas, cotidianas, videas tu doctorum excellentium cum incredibilem humanitatem tum conversationem tantum non familiarem. Sunt etenim profectò ejus gentis homines ut nobilissimi quique doctissimi, atque in certo genere scientiarum disciplinarumque à primis annis excellenter eruditi atque exercitati: ita in conferendo communicandoque supra ingenia nostratia facillimi ac humanissimi. Neque enim non eam laudem comitatis, humanitatis, communicationis perfacilis nos Germani experti Italis hominibus jure tribuimus, ac merito gratis sermonibus usurpamus.

Porro autem Lotichium quantopere delectare Bembi hortulus, elegans, urbanus, perpetuò virenti lauro venustus cum sua

Hyaco

Hyaco & Platano ? Quas ille, Dii boni, bonas ibi moras nobiscum facere, ac horas ociosas sumere libenter propter herum suum perpetua laude eloquentiæ, sapientiæq; æque virentem? Tum vero nobiscum ille libenter quàm sub vesperam, dum calor remitteret se, crebrò ad medicorum hortum (sic appellant) omni genere pulcherrimarum, rariorumque plantarum instructum ac cultum, patentem bonis & doctis omnibus, maxime vero Medicinæ cultoribus, quorū est possessio propria, ab illisq; sic (ut dictum est) cognominata, excurrere? Excurrere sero vespere Patavio ad visendum vicinum Arquatum ad salutandos Francisci Petrarchæ sacros penates & cineres, sacros recessus, pulchra laureta? Quid dicam quàm jucundè, quàm cupidè nobiscum ire ille, comitantibus plurimum Maroldo meo, meoque Mario, ad Euganeos montes medicis herbis feliciter scatentes, hinc invisere sacros Aponi fontes, ac proxime illis fitas ut locis, sic gradibus & qualitatibus distinctas, quinque calidas aquas, in quibus & jucundè sapè corpora, valetudinemque & genium nostrum curavimus.

Ad Venetiarum urbem interea accessimus, Medoaco flumine vecti, ad visendos homines insulares, maris incolas, & urbem toti orbi admirabilem. In qua urbe qua admiratione (boni Dii) contemplati omnia sumus, ceu novum mundum: nova Neptunia regna, regias opes, magnificentia omnia plena, excelsa urbis palatia in mari structa, delubra superba Deorum (neque enim unus ibi colitur Deus, sed divus etiam Marcus & Neptunus) monasteria honorabilia, spectabilia fora, vireta, portus, mille pontes, angiporta, nobilium hominum augustam gentem, proceram, & bene habitam, purpuratorum venerandum senatum, magnificorum (ut vocant) seniorum ipsa personæ majestate veneratorum spectabiles coronas, ac frequentes per urbem confessus & incessus binos, adde his opportunitates & delicias maris; discursiones navicularum parvarum celeres, insulas urbem circa positas undiq; multas, fori piscarii miras formas, varias lautitias & opes, officinæ vitrariæ, quæ Murani est, ingeniosas artes, artificiosa opera, amplissimam fabricam navalem & armamentarium ingens, quasi castellum. Quid bibliothecam commemorem, antiquam, locupletissimam ac nobilissimam Constantinopoli deportatam? Præterieram ferme formosas ac corpore præstantes maris nymphas, ac quæ urbi nomen dedere, Veneres. Deniq; magnificum, regale, augustum ibi quid non spectavimus? Invasit urbem Patavinam pestis, unde studiosorum Academicorum pars Bononiã, pars Venetias diffugere, illuc se cum Mario Lorichius

recipe.

recipere, hic ego cum Ortolpho meo Maroldo ac Conrado Ernesto bonis & doctis sodalibus confedimus, aetatem unam una jucunde in ocio nostro posuimus, assidue discentes varias & admirabiles species maris ac differentias in foro piscario hominum generi natas, interdum ac non raro legentes atq; indagantes in litoribus Adriæ nascentes maritimas plantas.

Delectare semper Lotichium Felsina sua, id est, studiorum pulchra mater Bononia, ac id quid mirum? Est enim verè Musis amica, dedicata Gratiis, totaque venusta Bononia, ad cultum humanitatis, vitæque alegantioris quasi à primis incunabulis (ut ita dicam) ortus sui instituta. Quam gratiam, venustatemque à bonis literis, ac studiis liberalibus profectam ei, atque ortam, quis non videt? quæ à longis seculorum retro elapsis spaciis, vetustisque admodum exordiis in ea urbe propagata, nataque etiamdum hodie in eadem vigent: Vt Bononiæ, bonæ literæ atq; omnes bonæ Gratiæ, nutrices ac parentes videri atque appellari jure queant. Quam Theodosius Rom. Imp. princeps optimus ob id studii sedem perennem, omnium scientiarum domicilium, arcanorumque suorum armarium, magna autoritate, inviolabili indulgentia, summisque privilegiis delegit & sanxit: Ita ut si quis scholasticos ob studium illuc euntes, abeuntesque ausu temerario offenderit, plectendum capite: id ni Præses exequatur, eadem pœna mulctandum decreverit, Petronio Episcopo Bononiensi, ex Caesarum Constantinopolitanorum sanguine orto, idem summo studio agente apud Imperatorem atque procurante. Tantoque adeo (ut docent historia) in laudis & famæ studiorum culmine stetit Bononia, ut in studio saltem Bononiensi versatum esse satis esset ad doctrinæ commendationem. Quid quod hac ætate non minus etiamnum, qua res cæteræ cunctæ fere imminui, in pejusque ruere, atque à natura quasi degenerare cernuntur, adparent tamen ac supersunt Bononiæ antiquæ veræ nobilitatis, humanitatisque politæ, quæ (ut dictum est) à literis & artibus ingenuis ortus suos trahunt, clarissima vestigia, cujus plenissima est civitas. Eoque videri nemini mirum debet, si hodie quoque homines nostrates nobiles, aliarumque etiam nationum populi non barbari, atq; in iis etiam Lotichius Poëta noster Gratiarum, Musarumque bonarum alumnus in ocio Bononiensi vivere, ac quasi requiescere optarint. Itaque & nos tandem sodales cæteros eò pertraxit Bononiæ bonum & nomen & omen; commemoratamque elegantem humanitatem urbis nos quoque re experti prædicare pluribus verbis possumus. Vnde & Itatorum proverbio jactatur, Padua crassa, Florentia

Flourentia bella, Bononia elegantia civilis, seu, ut ipsi dicunt, Cortese.

Vnum commemorando hoc loco adhuc de Bononia superferre haud possum de veteri Adamo (sic enim communiter ab hominibus nostris ille adpellabatur, Verlieser verò cognomine dictus, patria Kittingensis Fr. legum studiosus) perpetuò vitam studiosam coelibem agente Bononia, quem nos ibidem grandævum admodum cognovimus & populariter & familiariter. In domi re satis lauta cum esset, posthabito tamen ac neglecto bene amplo patrimonio, ac fortunis suis delegit sibi Bononiam perennem vitæ & studiorum suorum sedem, ac delectatus & captus planè ocio, studioque Bononiensi non quivit ab ea suorum ullis vel exhortationibus, vel monitis, vel jurgiis minisve severioribus avelli, à suis etiam denique relictus, ac commeatu destitutus: Sed omnem ætatem suam ibi posuit, ac multum grandævus clausit ultimum diem suum: in advenientes quosq; Germanos, novos hospites, ceu communis pater seu curator existens officiosissimus, admittendi verò, recipiendive quenquam in domum suam, aut ostendendi rationem vitæ suæ domesticæ solitariae, seu Oeconomiae suæ, omnium impatientissimus. Itaque eo nomine nemo Germanorum nisi proterve importunus, molestus illi esse voluit, ut vehiret in domum suam. Ejus boni Franci bona denique mortui, ad sex vel quinque (quod sciam) minimum millia aureorum ad Fridericum Bernbeccum ex sorore nepotem, consularem primarium Kittingensem, omnium hominum literatorum ac studiosorum in patria Kittinga ceu communem hospitem perbenignum, perque liberalem, quique etiam apud patriam monumenta nominis sui, ac beneficentiae suæ honestissima, amplissimaque reliquit, affinem meum redire.

Porro exposcit nunc locus praesens expositionem sanè haud jucundam infausti, funestique casus Lotichii, ac toxici Bononiensis lethiferi, quando ille in multum sibi adamato ocio Bononiensi hausit (ut de semet testatur Poëta noster) incauta dira venena manu. Quæ res illi, longiori vita ob rei literariae commoda praclaraque incrementa, ac commune bonum, dignissimo, vitæ finem breviorē attulit extra controversiam, dies ante diem praecidit, fatumque attraxit. Id sic evenit, quemadmodum ejus indicium primum Bononienses amici, post Lotichius ipse patiens, nobis Patavii fecere. Cum enim in Lotichio existeret morum incredibilis quædam suavitas, comitas, facilitas, candor, fides, ita, ut quibus semel coepisset ille esse notus & amicus, iisdem fieret indies carior atque jucundior, ob idque consuetudo

ejus

ejus familiaris ac cottidiana expeteretur ab optimis, nobilissimisq; quibusque certatim; accidit Monacensem juvenem nobilem Canonicum Bavarum, cujus nomen honoris causa merito reticendum, qui Lotichio usu domestico primùm junctus Patavii, eundem mox consecutus Bononiam, profectum pestis causa, ut dictum est, amoris benevolentiaque ergo ejus contubernii socius iterum esse voluit. Tum forte (ut fit) amare foris, quod domi habebat, ut ait Terentius. Id impatientius ferens hospita, juvenis formosissimi amore capta, jus parare, nescio, quod male temperatum ac conciliatum Circæum, Itali mnestram illud, hoc Philtron Græci vocant, id juveni amasio adponere, alterum verò consuetum cottidianum Lotichio more gentis seorsum. Tum errore (heu) infelici Lotichius imprudens, jure sibi appposito bono & utili, quod pinguius id esset (Erat autem à pinguibus eduliis natura ferè abhorrentior Lotichius) fastidito, ac commutato cum jure intoxicato nobilis Bavari sodalis, quod erat macrius: buccellam juri pestifero, ut adsolebat, immergens projicere cani, quem tum habebat, Gallico ruffo, ex parte dimidia vulpi, ad mensam præstolanti suo, qui in rabiem continuo verti in parietem ruens. Id nondum advertens bonus nobis Lotichius, sorbere ipse quoq; pergere, dictum factum, vim ille veneni intra præcordia sentiens, atque animo linquens in terram de sella labascere, mox tantum non furens in continenti ad conclave volare, arma arripere, impetu ac manu violenta in socium territum profugientem, innocuum, rerumque ignarum ferri (rectius in maleficam heram, sceleratam coquam) insidias falso ab ipso vitæ suæ paratas, ratus. Postmodum, non planè tamen impos sui, suive totus oblitus, ac salutis suæ negligens protinus oleum olivarum haurire affatim largè, inde stomachi fibris laxatis hausti toxici partem remove, hinc curam necessariam reliquam corpori intoxicato, ut medicus patiens admove- re. Hinc ille in acutam febrem malignam incidere, ac laborare cum periculo graviter. Ex quo morbo ubi medica & ope & opera colligere ipse sese post coepit, ac habere meliusculè, tum illi decidere capitis pili, digitorum ungues, totus aliquatenus immutari corporis habitus, exasperari quoque nonnihil animi mores & vultus, quibus antea nihil erat placidius. Hæc Patavii de Lotichio mala, nova symptomata, infausta, tristia, nobis primus (quod sciam) nunciavit magno dolore Roma cum sociis revertens magnæ experientia vir, & orbis peragrator Hubertus Languetus, qui ad illum tum ægrum, recensque mala hæc dira passam Bononiæ amicitia veteris ac salutandi causa venerat,

atque

atq; officii visendi in primis mala valetudine, & fortuna nova subita repente ac improvisò oppressum amicum.

Vixit ille post valetudine haud ita usus firma, nec longiori est Bononia commoratus tempore. Affligere consueverat illum per intervalla, ac periodos suas habere aegritudo mala, ac recrudescere vis ac praecordiis imbibiti tantum non quotannis, revertente scilicet anno, ac tempore illo, quo illi hoc mali accidit, autumnus videlicet, ac tum fere cum mentis alienatione & febre, quo ille etiam nobis est infeliciter sublatus.

Italiam vellem minus ad peteremus nos Germani, continentes nos finibus nostris, nostraque agnoscentes bona: Quibus etiam, Itali ingeniosi, ingeniorum non dubitant laudem & palmam concedere, si ea modo pari cura, labore, industria bona excolere, excitareque usque exercendo ipsorum perpulchro exemplo satageremus, nec vero molli (ut fit) ignavia, desidia, crapula, gula, vastaniaque adeo commestationum ac repletionum immodicarum ac perpetuarum, receptis quasi à primis patribus, Teutonibus priscis, institutis, legibus, moribusque perditis perdere perseveraremus. Sed hoc extra viam. Committendi quidem nobis eventus huiusmodi, ac fortunae casus Deo gubernatori omnium. Neque enim verò herculè ego Lotichio accidisse hoc triste fatum citra fatum, hoc est, supremi numinis arbitrium, vel Stoico fato aliquo, casuque Democritico crediderim, quod est Theologorum munus magis proprium disquirere. Scilicet sic, secundum magnum Prophetam, cecidimus quasi folium universi, & iniquitates nostrae quasi ventus abstulerunt nos.

Ceterum Lotichii calamitosas & lacrymabiles has vices rerum, ac fortunam novam, excepit mox alius non minus acerbus casus, & vulnus grave, Danielis Stibari Mœcenatis mors, quae illum totum coniecit in luctus & lacrymas, ademitque omnem jam ferme vitae reliquae jucundioris spem & cogitationem. Luctus, lamenta, lacrymas Lotichii loquitur ac testatur hoc satis lacrymabile carmen:

Tu studium, lususque meos, tu gaudia vitae

Omnia fregisti morte, Stibare, tua.

Sit tranquilla tibi requies, spesque inscia luctus.

Iamque vale, manes mox sequar ipse tuos.

Quo loco deploranda non minus nobis venit fors calamitosa, & spes fallaces Stibari, summi ac sapientis viri, frustrati eventu honestissimi ac pulcherrimi consilii sui, de gentibus suis, in quos seu praesagens vitae fugacis, non longioris suae exitum, non dubitavit

bitavit conferre sumtus immensos (ut copiosè narratum est supra) institutionis liberalis, ut scilicet ad vitæ officiorum humanitatem, prudentiamq; civilem eruditi ac informati claris majoribus suis, ac Repub. digni haberentur. Quippe mortem Stibari haud longo intervallo temporis consecuta duorum ex fratre nepotum Henrici & Martini optimorum strenuorumq; juvenum fratrum, in ipso ætatis flore extinctio est, Erhardo etiam, candido & cunctis amato, Lotichioque cum primis præceptori atque ipsi Danieli ante alios dilecto, nuper florentibus annis consumto. Cæterorum superstitum, ut opinor, non verò ignobilis fortuna, fama, virtus. Quid quod virtute præstans Stibarus ipse melioribus annis, ipsoque ætatis fermè vigore (quingagesimum enim ille annum (ut cognovi & audiivi ipse ex ore ejusdem) haud multum excefferat) in medio amplissimorum honorum cursu, in maximis periculis, difficultatibus, procellis patriæ, Reipub. alieno tempore evocatur de statione hac mortali, nec tam sibi, quam suis, quam Reipub. quam patriæ fluctuanti ac conflictanti intestinis armis, morte valde immatura ac in tempestiva abire medio, relictis undique patriæ rebus misere turbatis. Sic adeo omnis caro fœnum, & omnis gloria ejus quasi flos fœni, juxta eundem Prophetam.

Consummatis Lotichius studiis Italicis, acceptisq; ornamentis & insignibus (ut vocant) Academicis, in facultate Medica, amicorum (quod scio) impulsu magis, quam sponte sua (Nam posthabitis iis domum reverti decreverat) reditum maturat in Germaniam, ac vale longum dicit moræstus venusta, lepida, amabili Felsinæ suæ. Constituerat pridem Romam ire longo desiderio affectus visendæ, salutandæque antiquæ urbis, totum quæ terruit orbem, adhuc adolescens, ubi (ut familiariter ille nobiscum fabulari solebat) quâcunque ingredi, vestigium pœnas in aliquam historiam, ut de Athenis refert Cicero. Verum enimverò tot ille affectus malis, tot fatigatus, ac fractus fortuna sinistra casibus, cum post acceptam Bononiensem (ut ita dicam) cladem aliam mentem induisset, cumque corporis habitu quodammodo commutasset aliquid & mores & ingenium, in patriam terram caram, ubi requiesceret, ac quasi respiraret à malis, rectâ nulla contentatione, nulla usus circuitione contendit. Discedens ex Italia scribit ad me his verbis: *Peregrinationum etsi nulla satietas est, tamen modus quidam certè esse debet, mi Hagi.* Quod magis (nisi fallor) scite ac venuste atque in eandem ferme sententiam paucis versiculis ad Gregorium Sche-

cum medicum expressit idem noster, quod libuit apprimè hoc loco adscribere:

*Dum nos omnibus exules in oris
Fidi erramus amiculi, nec ullo
Sub cælo requiescimus, molesta
Eheu, Schete, senectus adpropinquat,
Et languescit, ut icta sole myrtus,
Blanda flosculus elegans iuventa.*

Venit patriis salutatis penatibus post paulò Virzeburgum, præfule urbis Melchiore Zobello, Francorum duce optimo, à factiosa & scelerata manu, nefario latrocinio ac novo exemplo, intra urbis moenia, per insidias crudeliter tum perempto. Cujus atrocissimi, indignissimi que facinoris memoriam, ac historiam, Lotichium nostrum, Episcopi Friderici successoris, vel potius sententia nostra Erasmi Neusteteri, ceu alterius sui post Daniele Stibarum defunctum, & patroni optimi & maximi, impulsu jussu que, conscripsisse, dissimulato nomine vulgò creditum est, ac vero simillimum est. Agebant scilicet id tum studiosè (ut intelleximus) novus præsul Fridericus, in primis verò nobilissimus, laude que virtutum præstantissimus Sturmerus, quibus cum illi in Galliis familiaritas non vulgaris intercesserat, ut honoribus ac fortunis auctum atque ornatum in urbe sua Lotichium retinerent, quasi in possessione sua, quò videlicet magno ingenio, opera, industria, consuetudine cum medici doctissimi, tum Poëtæ clarissimi frui possent. Verum ille Erebipolitana in urbe nobilissimorum, doctissimorum atque optimorum, tum verò sui perstudiosorum hominum, dum fruitur consuetudine atque utitur familiariter, in patria quoque anterea Solitaria suis jucundè vivens, animum diuturnis peregrinationum, studiorum que laboribus fessum ac languidum quasi recreat: accidit illum ecce Dei Optimi Max. qui bonos ac sperantes in se fortes, nec ignavos facere officium suum nunquam deserit, bona providentia & fortuna Heidelbergam vocari perhonorifice ad docendam, tractandam que artem medicam in Academia, auspiciis Othonis-Henrici, principis Palatini, Septemviri, magnanimi herois, quem ipse post prolixè cantavit in N I C R O suo; seu commendatione id Philippi Melanchthonis, sive fama ejus per Germaniam jam sese aliis suis efferente. Fuit id anno Christi CIO. IO. LVII. Atque hunc ad modum reor jam Lotichio nostro hoc loco cum studiis ac peregrinationibus exterarum gentium, adeo-
que

que ferè cum vitæ ipsius perangustis limitibus terminari septenarium quartum ætatis melioris, strenuæ, juvenilis, quem ipse spaciis (heu!) non longis annorum excessit. Nec enim septenarium quintum Climactericum ætatis virilis (ut Medici vocant) illi contigit assequi, sed in medio quasi fatorum vi stamina abrumpi. Virilem ætatem ingressum, ac veluti viatorem fessum fata decernunt requiescere, ac medendi, docendiq; facultate utilem operam navare Reipub.

Pergit itaque Lotichius, supremi numinis, ac principis sui Palatini jussa vocationemque suam secutus, bonis avibus Heidelbergam ad accipiendam provinciam scholasticam, semper exoptatam animo suo atq; amatam plus omnibus gazis ac Croesi opibus, in ea scilicet facturis vitæ suæ brevioris, ceu fabulæ secundum vota sua honestam catastrophem. Venit autem in Academiam eam, animo tantò magis cupido, majorique studio, quòd ea ætate proxima superiori vigeat memoria claraque fama hominum doctissimorum, ut Jacobi VVimpfeltingi, Pallantis Iureconsulti, magni & sapientis viri, de cujus sapientia, virtute, excellentique humanitate multus subinde Melanchthonis sermo, ac perquam honorificus apud amicos, apud quem olim etiam Heidelbergæ Melanchthon vixit; Ioannis Oecolampadii, Ioannis Hartungi, Seb. Munsteri, Ioannis Virdungi Mathematici, ante alios verò magni Rodolphi Agricolæ Phrysijs, Oratoris & Philosophi summi, ejusque cum primis venerandi discipuli, magno elegantique ingenio, & doctrina Iureconsulti Ioannis Dalpurgii, Antistitis VVormaciensis, aliorumque complurium, quos longum sit enumerare, proxima verò recenti memoria & laude præceptoris Jacobi Micylly Philosophi & Poëtæ elegantissimi, Græcèque pariter & Latine doctissimi: de quo supra verbosè dictum satis superque est. Quo cum illum rursus in optata semper vita Academica & Philosophica conjungi loco ac conditione honesta, ad quam veræ laudis & virtutis rationem consequendam Lotichius ducem illum & autorem magnum habuerat, quantæ latitiæ ac voluptati fuisse utrinque existimandum est? In ea Academia, (extra quam vitam non esse secundum vetus proverbium, Lotichius in sermone multum familiariter usurpare solebat,) medicinam professus honorato loco & stipendio, docendi pariter atq; ægros curandi munere ad eum modum perfunctus est, ut Palatinis principibus præcipue, eximièq; commendatus, collegis suis jucundus, studiosorum, civiumque cœtibus carus maximè haberetur, Contigit verò eum eodem ferme tempore Marpurgum quoque

judicio & favore Landgravorum principum honorabili vocari, ut munus idem fermè ibi tractandi artem vel medicam, vel poëticam capefferet, ubi olim adolescens & puer luserat, ac militaverat in literis. Verùm in vocatione, ac statione prima Heidelbergensi honesta Lotichius & vixit, mansitq; lubenter, & in eadem, dum vixit, vixit benè ac honestè.

Vixit verò cœlebs tota vita, vitam sibi deligens vivere studiosam literatam perpetuam, atq; ocium illud suum secutus (quod fortunatum isti putant esse cum Mitione Terentiano (uxorem ille nec curare ducere, nec habere. Qua cum opinione sua haud planè contemnendus, vituperandusve mihi videtur Lotichius esse, si ab una fœmina vulnere lethifero, licet per errorem semel accepto lethaliter læsus & faucius, post omne mulierum genus judicio quodam suo perpetuò formidandum putavit; nec habuit non instituti & consilii sui causas & graves & honestas, ut in altera parte narrationis explicabitur. Neque enim verò osor sexus fœminei Lotichius fuit, humanis omnis venustioris, atque elegantiarum pater; neque verò, non ipse homo homini humanum errorem condonare in Christo omnis erroris, ac delicti humani correctore, vitæque ac salutis æternæ instauratore, ut protoplastes homo homini Eux lux & potuit & voluit. Quid multa? Qui Musas bonas solas semper amavit, semper in deliciis habuit Lotichius, semper coluit, expetivitq; tantum, quantum amans amantem maximè, ἐξ ὧν ἔκλειε ἐρχεται ἀνθρώποισι, secundum Theocritum: Olim olim scilicet (quod modò præclare obtinuit virtus ejus) volare docta per ora virum, ac funeri etiam superesse, unum id verò Lotichio præcipue semper cordi fuit, unum hunc finem in vita propositum habuit, unum in votis omnibus, unum id laborare, conari, contendere omnibus viribus ingenii, proponereque id facile omnibus cùm cæteris bonis humanis, tum voluptatibus temporalibus, fluxis, incertis, caducis.

Veni ego ad illum Heidelbergam postremum ex Italia rediens, fuit id anno salutis humanæ CIO. IO. LIX. quando ego illum agnovi & inveni adhuc planè Lotichium veterem, ac satis valentem corpore & animo, quando ille contra me accepit, agnovitq; uti par erat amicum & fratrem primum sodalium suorum, retinens secum per diem unum & alterum, abductum illico ex diversorio publico, complexus planè benevolentia & caritate antiqua, postridiè fessum de via longa adhuc, vixdum expergefactum bene manè (ut Lotichium agnosceres eundem)

ducere

ducere ad vitiferos colles amœnos urbis prominentes, post de-
 inde ad floridos hortos, fontes, ad patrem Nicrum, tandem re-
 fectionis causa ad studiosorum hominum communem convi-
 etum, ubi tum Lotichius vivebat apud Magistrum Philosophiæ
 & Theologum, doctum & bonum virum, omnis humanioris, e-
 legantiorisq; vitæ literatæ exemplum. Vltimum erat, cum me
 desiderantem videre fumum tandem patrium & lares patrios,
 salutato prius Ioanne Langio Palatinorum principum emerito
 Medico, sene doctissimo ac venerando, nec non viso principis
 horto magnifico, malis aureis, citriis, punicis, vitium topiariis,
 multisq; id genus ornamentis perpulchrè culto, abeuntem Loti-
 chius amicitia, amorisq; gratia vetusti, nunquam exolescentis,
 prosequeretur cum coetu suorum optimorum sodalium, com-
 munionem *συμβιωτικῶν*, atque in iis maximè Michaële Beuthe-
 ro, Polyistore populari, duceretq; ad eum pagum (nisi ego fallor)
 eamq; propter Nicrum villam beatam, quam ille Phyllidis no-
 mine pulchræ nymphæ sy'vestris pulchra celebrem fecit Elegia.
 Eam nos villam ingressi, bona gratia, ac gratioso genio ducen-
 te, horas sic paucas bonas & beatas, pro valedictione longa, ulti-
 ma, suaviter atque amabiliter sermone festivo & comi, ludo,
 joco, risu, atque imprimis lætitiæ bono patre Libero præsentis,
 produximus ac transmisimus, ac tantum non horarum obliui &
 solis cadentis sub serum hesperum digressi, atque ægrè avulsi
 invicem mœrentes, complexi amanter, ac verba ultima locuti,
 discessimus. Ab eo ille mihi post nunquam est visus tempore
 Lotichius meus, annoque longius paulò uno post vitam cum
 mortè, id est, hanc mortalem atq; ærumnosam cum immortalis,
 incorruptibili, incontaminata cœlesti commutavit. Vix dum ille
 (proh dolor, ô sortem humanam incertam, ô fallaces spes mor-
 talium!) Iacobo Mycillo, mox Philippo Melanchtoni, caris præ-
 ceptoribus ex his vitæ communibus ærumnis in beatæ æternita-
 tis, domum, unde magna parte sui venerant, rursus profectis
 iusta persolverat funebria, Cygnea carmina canens: Cum ecce
 haud longo post temporis intervallo, eodè ad eò ipso anno ipsum
 quoque, cuius mens usq; præfaga, nec nescia fati futuri carmen
 illi luctuosum hoc suum occinere (ô anime infelix, non potes
 esse diu) opprimit suprema fatalis dies & mors.

*O fallax est breve vita bonum,
 O homo caduca res est futilis!
 Herba cum sereno saturata rore*

e 3

Maurè,

*Manè, mox languet medio sub aestu,
Mox humi comis jacet arefactis
Vespere sero.*

Parabam ego fortè tum ante menses non plusculos (illo sic bene mihi præcinente) nuptias, ad quarum solenne sacrum ego illum multum exoptatum animo meo & vocabam ritu veteri, recepto, Christiano, satis in tempore, & cum studio magno ac contentione; interim de exarando Epithalamio carmine juxtà sollicitans, ignarus prorsus ægritudinum suarum, extremique laboris, deferens ei ultro, quod pacti olim juveniliter inter nos eramus, cupide etiam exolvere, ac præstare libenter, ut sponsus prior, mutuò inter nos promissa ac condita munera & ornamenta sponsalia. Verùm ille ad hoc mihi verbum nullum, carmina ultima, epicedia sua propria, magis divina mente revolvens, ac pertæsus rerum humanarum fluxarum ejusmodi atque inanium, spes verò concipiens contrà non vanas solorum per Christum partorum verorum bonorum perennium ingentibus animis, Christoque etiam atque etiam commendans gemebundam, candidamque animam suam, in Christo eodem liberatore suo feliciter æternum obdormiscit. Sicque Lotichium sodalem, amicum, æqualem, fratrem (visum sic æterno, supremoque rerum omnium moderatori Deo) amissum vel præmissum potius,

Non virtutis egentem nobis

Abstulit atra dies & funere mersit acerbo:

Correptum ad extremum, ut de eo me literis erudit Lotichius alter, Postius meus, acuta febris & maligna, noctu aliquo mentis delirio, ut consueverat, quod tamen ante vitæ finem planè desierat; anno Christi Servatoris & Liberatoris humani generis C I O. I O. L X. Calendis Novembris. Quo morbo magis in dies ingravescente die VII. mensis ejusdem critico ad Imperium summi Regis, Dei Opt. Max. evocatus ex statione hac mortali decessit sua miles Christianus, Poëta, Medicus, Philosophus, perpetuò studiosus, eodem fermè mense ac die, quo in hanc vitam intraverat, vitæ munere perfunctus fortiter, sapienter, justè, graviter, eleganter: labores perpeffus militiæ, peregrinationum, studiorum juvenis continuos, cùm annos vitæ consummavisset duos & triginta.

Morienti ac commendanti lassam & ægram animulam suam extremum iterum atque iterum Christo forti & unico adsertori humani generis, victori que mortis cui scilicet vitam & ingenium

nium omne & Musam suam, hos oculos, seque, animamque suam devotè sacraverat, in quo uno spes & opes omnes suas omni tempore collocaverat, quem unum jucundis carminibus suis cantaverat, celebraverat, imploraverat tota vita: officio & solatio adfuere homines docti quamplurimi Poëta, Philosophi, Medici, Theologi de Academia, amici candidi, mœrentes, atque in iis cum primis Ioannes Posthius, Medicus & Poëta, Lotichii laudum magnus sectator, qui emigranti è vita piè oculos presertim, funus procuravit, ossa & mortales reliquias humeris suis cum amicis æqualibus, artium liberalium ac Philosophiæ Magistris quinque, ad divi Petri in suburbio fanum deportavit. Quæ ibidem juxta Iacobi Micylli præceptoris carissimi & parentis ossa proximè posita, Poëta Poëta, nunc cinis cineri in bona pace, requieque æterna in spem non fallacem resurrectionis carnis suæ ab beatam immortalitatem molliter (precor) cubent. Atque ad hunc modum adspirante Deo propitio, expositio instituta laboriosi, gnavi variique ac brevi nimium curricula vitæ, studiorum, fortunæ, obitusque Petri Lotichii Secundi amici, sodalis, fratris vera, ingenua, simplex, nullo animi æstu intemperato, nullo verborum strepitu, quæ quidem de eo mihi in hoc genere verè cognita fuere, cum fine vitæ ejusdem finem suum pariter sortiatur.

N V N C corollarii vice narrationi superiori historici, vel ipsa rerum consecutione admonente ac poscente, subnectere visum locum alterum quendam ad priorem, historiam ipsam, magnopere pertinentem ac necessario cohærentem, philosophiam quidem nostram, laudesque propius Lotichianas attingentem: Qui naturalis scilicet corporis temperaturæ, habitus, valetudinis, formæ, denique animi morum, ingeniique qualitates explicaret: Quantum mihi quidem parum acri judicio, ingenioque simpliciori ac minus perspicaci de summo Poëta summi ingenii consequi conjectura artificiali consequi fas fuit. Quæ sicuti cætera priora, amici lecturi (quæ mea fiducia est, qua etiam universa hæc præcipue à me suscepta de Lotichio commentatio est) interpretabuntur ac judicabunt candidè, amicè, dextrè, studiumque ac voluntatem saltem egregiam probabunt meam.

Atque ut ab externis ordiar, fuit Lotichius, primùm statura honesta, virili, in mediocritate consistente, non modum excedente nec deficiente, corporis habitu non gracili, non obeso, sed medio, membrorum corporis decenti compositione & forma bona, omnium partium corporis soliditate firma, laboribus

perferendis apta, totum corpus ut eucrasia bona, sic valetudine etiam præditum robusta & bona Capitis figura concinne rotunda proportione reliquo corpori pulchrè respondens, si in ullo alio, animadversa. Capitis pilus subniger, subcrispus, non mollis, modicè pressæ nares, aures contractæ magis, quam expansæ asinorum instar. Fusci oculi suaves, non vagi, pudorem ingenium, ac modestiam pulchram præ se ferentes, frons exporrecta, hilaris, semper eadem, ut Socratis, vultus modestus, tacitus, compositus, non austerus, sed magis subridenti similis, gravis, faciei color, ut reliqui corporis, non albus, sed venuste fuscus, barba decens virilis, mediocriter densa, nigricans. Pectus torosum, modicè ut reliquum corpus hispidum, manus validæ, lacertosa ad decertandum, ferrumque stringendum perhabiles atque agiles, in corpore toto denique, ut succus superfluus nullus, sic nihil iners, pigrum, lentum, segne. Sensus ad summum vegeti, acres atq; alacres, actiones omnes promptæ, celeres, expeditæ. Animus, qui istud quasi domicilium incoleret aptum ac temperatum, impiper, magnus, excelsus, ad omnem impetum fortunæ propè invictus, modestus tamen juxtà ac mirè humilis, summissus, æquus, temperatus, ad capeßenda jussa rationis rectæ summè attentus & prudens. Summa: temperamentum corporis universi, ut ego quidem potui conjecturam artificialiter facere, ut medici nostri loquuntur ex Galeni sententia, sic satis temperatum ad melancholiam inclinans, sive libet magis dicere, Melancholicum cum sanguine temperato, vel etiam aliter loquendo cum Medicis, cum subdominio sanguinis. Quippe temperamenta hujusmodi habitus animi producant, Aristotele & Phisicis nostris attestantibus, egregios & laudatos. Hinc in (ut de natalium dominantibus astris, cœlique ac siderum congenitorum dispositione & potestate nihil dicam hoc loco, quod ad astrologos remittimus) ingenii excellentia, actionum, qualis in hominem cadere potest, promptitudo, profectio, virtus, morum gravitati conjuncta humanitas, constantiæ comitas quædam & facilitas magna, accepta à natura, corroborata consuetudine, disciplina, literis. Quæ omnia in Lotichio fuisse eximia, amicis pernotum est.

Inerat autem morum suavitas quædam propè singularis, atq; erat comitate temperata mirabiliter omnis ejus actio, adeoque id ferè erat in eo, quod Græci $\eta\theta\epsilon$ vocant. Adhibebat verò in conversatione hominum eam reverentiam ac verecundiam optimi cujusque, eam moderationem dictorum omnium & factorum, ut ubicunque sibi industria & virtute sua locum apud magnos
& cla-

& claros viros patefecisset, eam ita tueretur morum elegantia, ac decenti convenientique modo, M (Tullio est τὸ πρέπον,) ut dignus haberetur, qui illis in dies fieret carior atque jucundior. Ac quid multa? Lotichii vita erat verè sic fermè, quemadmodum de Pamphilo Terentiano pleno ore prædicat Simo pater.

Facile omnes perferre ac pati,

Cum quibus erat cumq; unà, his sese dedere:

Eorum studiis obsequi; adversus nemini,

Nunquam proponens se illis, ita ut facilimè

Sine invidia laudem invenias & amicos pares.

Atque hinc est, quod in ea sententia mecum essent nonnulli amicorum communium, qui Lotichium judicabant vi quadam natura tacita ac potestate admirabili ceu Orphea quendam homines ad consuetudinem, caritatemque sui trahere. Ea verò revera non erat, si rem recta via reputemus, naturæ occulta vis, sed potius (ut ita dicam) patens & clara virtus. Erat etenim in Lotichio profectò ut ingenii, ut carminis ac sermonis cottidiani, sic vitæ ac morum elegans concinnitas quædam, ac veluti cæcæ quoddam perpetuum non invenustum. Idque erat adeò, nisi fallor, quod M. Tullius requirebat in officiis suis ac bonis moribus, ut quemadmodum in oratione constanti, sic in vita essent omnia apta inter sese atque convenientia. Hanc mediis fidiis causam ego esse reor potissimum favoris ejus communis hominum, benevolentiaque cujusdam eximie (ut sic loquar) popularis. Est namque eodem M. Tullio Cicerone magno autore, ea vis & natura honesti, quod si in quo cernimus, nos movet, atque illi, in quo inesse videtur, amicos facit: Cumq; aliquid (ut refert idem) factum clementer, mansuetè, juste, moderatè, sapienter, fortiter aut audimus aut legimus, quo studio accendimur non modò in rebus gestis, sed etiam in fictis, ut eos sæpè, quos nunquam vidimus, diligamus. Nec non est illud ipsum scilicet quoque (nisi me animus vehementer fallit) quod Teutonibus nostris quasi proverbii loco etiam hodie usurpare in more est positum: Virtutem atque honestum æquè nunc & omni tempore & decere, & laudem, commendationemque habere suam, ac præteritis mille seculorum intercapedinibus. Perhonestam mehercule Germanorum, ac natione nostra, atque etiam appellatione generis nostri verè digna oratio, illustribus Tullianorum Officiorum libris vehementer congruens, ex iisdemq; fontibus Philosophicis derivata.

In memoria habeo Lotichium, viros duos præstantissimos, al-

e s

terum

rerum etiam potentem & nobilem sic dilexisse, sic ob virtutem & modestiam singularem suam, cum summa laude ingenii conjunctam egregie carum habuisse, ut ab iis adoptionis quodam quasi jure bonorum suorum ex parte hæres scriberetur.

Ceterum autem fuit (quod rerum omnium est facile primum & honesti caput) in Lotichio (præter illud morum pulchrum, egregiumq; sic dictum decorum ac moderamen elegans, quod, ut expositum est, movebat approbationem eorum, quibus cum viveret, ac conciliabat cum gratiam, tum amicitiam hominum plurimorum:) rara spectataque morum integritas, dictorum constantia & fides, animi candor niveus, veri, rectique studium tenax & admirabile, inimicitia vero capitalis (ut in præceptore suo Melanchthone) omnis sophisticæ atque interpretationis sinistra, calumniosæ, perversæ rerum cum profanarum, tum religiosarum. (Quod vitium nescio an hodie stat in culmine summo rerum humanarum, ac dominatur nimis quam impotenter in languescente natura malè sani senescentis orbis deliri, atque deficientis à prisca virtute ortus sui, ad malè scilicet turbendam, malè etiam dum coherentem pulchram harmoniam societatis humanæ, labefactandumque ac convellendum reliquum statum omnem Rerumpublicarum inclinantem, cum omnia fati in pejus ruere, & ad ruinam spectare videantur omnia, cum extremo exitio infelicis patriæ: De quo bonorum saltem inter se lamentabiles ac miserabiles existunt sermones mutui, & querimoniam amaræ, nec præter lachrymas & vota, ut Iphigenia mactanda apud Euripidem, his malis publicis medicandis queunt auxilii quicquam adferre) omnis mendacis fuci, simulationis, fraudulentiam denique nequitiam ac versutiam odium hercule tantum, quantum maximum, recta vero voluntas, simplex, aperta, sincera mens, certa omnibus in rebus fides. Cujus rei exemplum juvat unum recitare pro multis opinione mea nec aspernandum. Quod ego M. Georgium Schrodium Bavarum virum optimum ac doctissimum, quondam Heidelbergæ in Philosophiæ studio Lotichii non vulgarem amicum, de eodem Lotichio narrantem non semel audi vi in amicorum circulis cum magno adplausu. Cum enim Lotichius, ut in superioribus commemoratum est, Heidelbergæ esset, loco ac conditione honesta, medicinam & operam & vocem factitans, ea inter illum & pharmacopœum quendam suum, virum honestissimum amicitia constituta est, ut illum & observaret & coleret maximè, faceretque plurimi, ac domum suam illi, atque omnia sua patere vellet cum summa benevolentia, causa.

causaque amicitiae firmandae, testificandaeque voluntatis egregiae adversus illum suae despondere filiam suam, quam habebat forma bona & honesta cum dote honesta satis & ampla. Quod Lotichius constanter & ingenuè usque renuere; atque item non minus etiam factitare in aliis repudiandis (quod certo scio) connubiis amplioribus ac nobilioribus oblatis; saltem eam ob causam, quod se sciret supremi diei sui, nec vitae longioris conscius, fallere puellam ingenuam ullam, foemineumve genus, aut lactare spe connubii, fortunaeque stabilioris nolle. Cujus rei veritatem eventus comprobavit, monstravitque sinceri petitoris apertam naturam. Quod quidem Lotichii factum qualecunque aliis videri, ac vile satis, nec momenti magni possit, nobis tamen amicis & sodalibus suis, quibus candor ejus & rectus animus notus fuit non solum non vituperatum, sed in maxima etiam laudis parte positum est. Permanit sic ille (sic volentibus Diis) in vitae studiosae ratione coelibae perpetua, ac quod beatum ille semper putavit, in Academia, in studiis humanitatis, in Musarum politiorum cultura, & quasi complexu tempus omne aetatis suae pro voto, proque genio suo consumsit. Erat enim verò Lotichio verè iste animi humanitatisque cultus, quasi cibus quidam & pastus, quo alebatur, suavissimus, quem ille in vita solum expetebat, quo totus vigeat atque incrementum sumebat, quo uno delectari, ac praeter quo ille alia, quae vulgò putantur bona, opes, potentiam, gloriam, honores, fluxa, incerta, lubrica bona, corporibus saepe numero, pariterque animis exitialia, praestantiam certe hominis minus decent, facile contemnere, pro nihiloque putare. Hinc illud Poetae nostri:

Me juvat in studiis consumere dulcibus ævum,

Signaque Musarum prosperiora sequi.

Et, quae sera legat nostri non immemor ætas,

Carmina tranquilla fingere pacis opus.

Item quod idem alibi ad me ipsum:

Me doctis animum juvat emendare libellis,

Candidior forsitan proximus annus erit.

Ex quo quidem illud ratiocinari nobis in promptu est, hominum naturam ad sapientiae studia ac investigationem veri, sponte sua duci, accendi que omnes scientiae & cognitionis cupiditate, in qua excellere pulchrum putamus, labi, nescire, decipi & malum & turpe ducimus secundum Tullium. Quod est autem, ut tradit idem M. Tullius, in homine sagaci & bona mente melius, cujus

eius bono fruendum est, si beati esse volumus? Hinc existit ille Delphis præcepta cognitio, ut ita se mens noscat, conjunctamq; cum divina mente se sentiat, ex quo insatiabili gaudio compleatur. Quæ cogitatio studium accendit illius æternitatis atque originis primæ, qua ratione ad summum bonum & vitam beatam, quam Philosophia quærit, proximè acceditur. Hinc animi tranquillitas paratur, in qua mens acquiescens ac summo bono unica in seipsa mortua, in illo felicissimè vivit, casus humanos quosvis, ac cætera quæ homines admirantur bona, divitias, voluptates, honores despicit, inferioraque se ducit. Hinc felicissima illa mors, cujus meditationem Philosophiam Plato esse definiit. Nam quæ causa impulit illos (inquit M. Cicero) qui primi se ad Philosophiæ studium contulerunt, ut omnibus rebus posthabitis totos se in optimo vitæ statu exquirendo collocarent? profectò spe bene, beateque vivendi in eo studio curam, operamq; posuerunt. Videmus (ait) veteres Philosophos, ac principes quidem Philosophorum, Pythagoram, Platonem, Democritum, Anaxagoram: quæ regna, quas opes studiis eorum ac delectationibus compares? à quibus propter discendi studium & cupiditatem intelligimus ultimas terras esse peragratas, barbarorum regiones pedibus obitas, maria transmissa. Democritum etiam oculis se privasse, ut quàm minimè abduceretur à cogitationibus mentis, patrimonium neglexisse, agros incultos reliquisse, quid quærens aliud, nisi vitam beatam? Quem studii ardorem accepimus in Archimede fuisse, qui dum majori intentione in aliquam contemplationem suam incumbit, ne patriam quidem suam captam esse sensit, nec milites in domum suam armatos irrupere. Quis est omnium, tandem concludit M. Cicero, qui modò cum Musis, id est, cum humanitate & cum doctrina habeat aliquid commercii, qui se non hunc Mathematicum esse malit, quàm Dionysium Siciliae tyrannum, aut Persarum regem magnum? Illius quippe mens rationibus agitandis atque exquirendis alebatur cum oblectatione solertiæ, qui unus est animorum dulcissimus pastus? hujus, in cæde, in bellis, injuriis, latrociniis cum & diuturno & nocturno metu cruciabatur. Hujusmodi planè vitæ institutum ac studium Philosophicum beatum persecutus Lotichius noster est, quod scilicet quietum atque innoxium in contemplatione, cognitioneque rerum positum est: Quæ quia cum Deorum immortalium vita sit comparanda, tum maximè naturam attingat humanam, visa est veteribus Philosophis sapiente dignissima.

Studii verò in Lotichio quis ardor, quæ cupiditas, quæ contentio,

tentio, quæ adsuæfactio à puero, vel inde adpareat, quod vix dum
 expergefacto à somno jam libellus de more propter lectulum
 positus, harere ferè plurimùm in manibus, ac cubans multùm
 etiam lubenter & lectitare & scribere, semper commentari ali-
 quid, ac fingere carmen: Ac nunquam inventus est Lotichius
 ferè ociosus minùs, quàm cum esset ociosus, aut minùs solus,
 quàm cum esset solus, ut de Scipione Africano refert Cicero.
 Quam agitationem mentis & studii quasi *ἐντελέχεια* quandam
 (ut Aristoteles loquitur) nunquam etiam intermittere inter so-
 cios, in lusibus, in jocos, in amicorum conviviiis, ac ne in somno
 quidem. Nam somnians etiam amicis deprehensus est versus
 facere, ac modulari carmen. Sic divinus animus Lotichii nun-
 quam cessans aut deses, uni studio doctrinæ, ac literis bonis
 semper deditus, in eoque solo quasi cibo innutritus suo, facile
 contentus eo, quod ad vitam sustinendam corporis sat esset, of-
 ferretve præsens fors & Deus, solutus verò esse curis cæteris ob-
 strepentibus extra se positis pessimis ac perniciosis immortali-
 ter gaudens, adde etiam voluptatum cæterarum illecebras, glo-
 riæ & honorum invitamenta ac delectamenta, potentiam, opes
 aliis animo æquissimo concedens, ac ambitione profectò, o-
 mnisque popularis auræ affectatione, ac pecuniarum studio a-
 lienissimus, in sua veluti possessione animi bonorum propria
 fortunatissimus erat.

Ad summam, mihi quidem herculè Lotichii vita persimilis ac
 ferè ejusmodi videretur fuisse, qualem Pythagoras olim ad Le-
 ontem principem Philasiorum interrogatus respondit esse Phi-
 sophorum. Nam ferunt, ut ex Platonis divinis monumentis
 adnotavit M. T. Cicero, Pythagoram Phliuntem venisse, ac cum
 Leonte Philasiorum principe ac disertè disputasse multa:
 Cujus ingenium & eloquentiam admiratus Leon cum fuisset,
 quasivisse ex eo, quam maxime arte confideret. At illum, ar-
 tem quidem se scire nullam, sed esse Philosophum respondisse.
 Admirantem Leontem novitatem nominis quasivisse, quinam
 essent Philosophi, ac quid inter eos & cæteros interesset. Pytha-
 goram autem subjecisse: Similem videri sibi vitam hominum,
 ac mercatum eum, qui haberetur maximo ludorum apparatu
 totius Græciæ celebritate. Nam illic ut alii corporibus exerci-
 tatis gloriam ac nobilitatem coronæ peterent, alii emendi ac
 vendendi quæstu ac lucro ducerentur; esset autem genus quod-
 dam eorum, idque vel maxime ingenuum, qui nec plausum nec
 lucrum quærerent, confectarentur, sed visendi gratia venirent,
 studioseque perspicerent, quid ageretur & quomodo: Item, nos
 quæ

quasi in mercatus quadam celebritate ex urbe aliqua, sic in vitam hanc ex alia vita & natura profectos, alios gloriae inservire, alios pecuniae, raros esse quosdam alios, qui caeteris omnibus pro nihilo habitis rerum naturam studiosè intuerentur. Hos se appellare sapientiae studiosos, id est, Philosophos; Et ut illic liberalissimum esset spectare, nihil sibi acquirentem: Sic in vita hominum longè omnibus studiis contemplationem, cognitionemque praestare. De hoc scilicet hominum genere & ordine si quis alius, hic noster Lotichius fuisse jure existimandus est, non gloriae inanis, non pecuniarum aut lucri, non alterius ferè rei cuiusquam, nisi speculandae hujus magnae rerum parentis naturae, animique sui varia cognitione rerum exornandi, excolendique studiosus, hoc est, Philosophus. Quod idem noster de studio suo (mea quidem sententia) non ineleganter ad Erhardum Stibarum discipulum nobilissimum ac carissimum voluit hoc carmine innuere, planumque facere:

*Errat divitias si quis miratur inanes;
Iugera sat culti pauca tenere soli.
Post obitus, miseri cum lux brevis occidit aevi,
Pondera nil auri divitis ampla juvant.
At si quis Musas parvo contentus amavit,
Ille, vel invita morte, superstes erit.*

Ceterum cum, ut ex eodem Platone Cicero in officiorum libris tradit, nobis non solum nati simus, sed parentibus, cognatis, amicis, civibus, non est persecutus Lotichius eas artes steriles, quae in nuda tantum rerum cognitione versantur, quam mancam atque inertem Philosophiam appellat Cicero, sed quae in theatrum (ut ita dicam) societatis hominum maxime prodeunt, atque ad Rempub. utilitatis adferunt plurimum, quarumque adminiculo queamus maxime vitam in terris beatam ducere, ac molestiis, doloribus, aegritudinibus vacuam. Itaque ad Poësin suam à natura profectam adjunxit & facultatem oratoriam: Quae copulatio quodammodo etiam naturalis existit: quarum altera nihil literae, altera humana vita nihil habet melius, dignius, praestantius. His adjunxit & studium medicum, quò facultatem scilicet haberet pariter & variè afficiendi, ac quò vellet, flectendi hominum animos, & malè affecta mortalia corpora, pectoraque, arte persanandi. Quod qui praestare queat satis cum efficaci dexteritate ac dignitate, is verò inter homines non homo, sed Deus quispiam jure possit videri, quiq; de hominum genere mereri possit amplissime. Quod qui minus agnoscit, is linguae, sermonis,

monis, sanitatisq; corporum & animorum bona non satis grato animo complectitur, nec ratione satis justa ponderat. Nam ut de sanitatis Bono, ac foro nostro tria saltem verba addam, quid est obsecro post animi bona à Deo optimo datum mortalium generi melius aut præstabilius, citra quam etiam vix animi bona consistere, ac dignitatem suam tueri valent, fortunæ verò fructum ferè nullum, aut sanè miserum, mutilumque habent. Quod vel Amphic nis Sicyonii veteris Poëtæ non inveniisti versiculi luculenter ostendunt, cum inquit:

μετὰ σείο μάημερα ὑγεία τέθηλε πάντα,
καὶ λάροπη χαλίων ἔαρ, σέθεντε χεῖρῖς
ἔδειξ δὲ δαιμον.

Ejus verò boni medicus, dum adest, custos est, dum abest, ac perditum est humana vel negligentia vel calamitate, corrector est, solator, curator, instaurator. Itaque hercule haud injuriā antiquissimus & sapientissimus vates Homerus appellare haud dubitavit virum medicum πολλῶν ἀντάξιον ἄλλων. Quid quod ob id bonum scilicet maximum, maximè præcipit honorari medicum divinum præceptum, utpote permagnæ, imò ingentis cum utilitatis, tum necessitatis causa mortalium creatum ab altissimo. De quo quidem pluribus verbis agendum hoc loco non est, cum artis utilitas, præstantia, dignitas sit satis in propatulo.

Cæterum autem cum Lotichium acceperimus expolitum non solum elegantissimis & literis & moribus ad sapientiam, ad omnem humanitatem, omnem elegantiam vitæ civilis, verum etiam utilissimis artibus præclare instructum ad juvandum hominum societatem & Remp. Eam sic coluit, sic ornavit omni officio, justitia, pietate, ut eam ceu harmoniam quandam conservare studio habuisse, minimèque turbare protervitate aliqua voluisse, clarissimis indiciis animadversum sit. Equidem à violentia omni & injustitia, violationeque communitatis hominum tantum abfuerunt mores ejus & ingenium, ut non modo lædere quenquam, laceffereve vel maledicto vel facto quopiam vereretur, sed ne immodestia quidem vellet offendere, studiosèque caveret, cum esset modestissimus ac pudicissimus, morumque ac vitæ ejus quasi disciplina instituta esset ejusmodi, jucundum esse omnibus, molestum nemini, aut oneri: Homines, summa, habere ferè pro amicis, ac secundum Christi legem pro fratribus, hominum verò communionem ac coetus colere, ut amicitias, cum reverentia atq; ob-

servare

servantia religiosa: Amicitias verò peculiare nemo religiosius, sanctius, constantius, adeoque sic ferè, quemadmodum ille brevibus versiculis quibusdam non illepidis ad me olim per Epistolam scripsit ad hunc modum:

sic agemus Hagi
Vitæ quicquid erit laboriose:
Nil est dulcius optimis amicis.
Nam mortalibus hoc reliquit agris
Vnum dulce Deus, bonos sodales;
Nox sunt cætera, pessimaq; cura,
Vitæ pernicies.

Amicitia hercule usum quanti fecerit, quantaque religione usurpaverit Lotichius obscurum facile nemini esse potest legenti carmina ejus & poëmata, quæ passim & undique quid aliud ferè præter dulcem amicitiam, dulcem amorem, caritatemque nobis loquuntur, ac quasi inspirant? Ex iisdem sane carminibus Lotichianis vel meridiana luce clarius evidens esse potest civilis, ejus boni, hoc est, veri amici possessionem eum facile longèque antetulisse cunctis cæteris bonis, verèque id, quod res est, judicasse; in humanis bonis nihil esse absque amicitia bonum aut jucundum, aut verò magnopere expetendum. Quod Cicero nis Lælius emblemate quodam maximè naturali, haud insuavi de commoratione nostra in solitudine quapiam extra hominum frequentiam nescio an pulcherrimè nobis ante oculos ponit, ubi suppeditante omnium rerum, quas natura desiderat, abundantia & copia, hominis autem omninò aspiciendi potestate negata, quem tam ferreum inquit esse posse, qui eam vitam ferre posset, cuique non auferret fructum voluptatum omnium solitudo? Aut si quis ascendisset cælum, naturamque mundi, ac pulchritudinem siderum perspexisset, insuavem illam admirationem ei fore, quæ jucundissima fuisset, si non aliquem, cui narraret habuisset. A qua sententiâ ego quidem adeo dissentire non possum, ut nesciam quomodo seu suadente genio, sive longiori usu vitæ, ætatisque imbecillitate magis ac magis vere illud à M. Tullio dici sentiam, dum inquit: Solem è mundo tollere, qui è vita tollat amicitiam, quæ à Diis immortalibus nihil habemus melius, neque jucundius quicquam. Item naturam solitariam nihil pati, semperque adniti ad aliquid, tanquam administriculum, quod in amicissimo quoque sit dulcissimum. Sic vates noster humanissimus omnium Lotichius omnis amicitia, con-

socio.

sociationisque hominum cultor maximus ac religiosissimus, licet ruris solitudinumque par amator propter Musas suas, esse tamen in solitudine solus non poterat, semperque in cujus benevolentia, caritateque; requiesceret ac quasi niteretur, ut Cicero ait, quærebat: Qua sublata omnis è vita sublata est jucunditas, secundum eundem Lælium Ciceronis. Quid quod in Lotichio in ista honestate ac suavitate morum, sermonumque atque actionum omnium amicum nihil poterat, non esse. siquidem ea est, ut toties jam inculcatum est, ac verè enunciatum de Lotichio, quæ conciliat amicitiam & amicum facit, ut Ciceronis verbis utar, haudquaquam mediocre non solum invitamentum, sed etiam condimentum amicitiae. Familiariter denique Lotichium meminimus amici & sodales sui, crebrò verbum illud sermone usurpare, id tum demum sapere sibi, ac gratum, jucundumque esse, quod cum amico fieret, sive studeret, seu biberet, seu esset quid, ut ipse in versiculis suis hoc, ut cætera, scitè & venuste in hunc modum:

*O jucunda beatitudo vita
Libros inter & optimos amicos,
Quos jungit bona comitas & una
Delectatio rebus ex iisdem,
Et Musa, Veneresque transmarina.*

Ad huncque modum opinor Lotichium nostrum bonum, bonis literis natum, ac scientiæ; sapientiæque studiis deditum tota vita, in communitatis hominum, amicitiaeque jure conservando, colendoque undique officium, quatenus mortalem hominem fas est, rectè fecisse suum, justitiæque partes explevisse, videri posse. Vnde hujusmodi qui sunt, viri tum boni, tum sapientes dici merentur. Lotichium quidem profectò minimè dubium est, si superstitem illum fata clementia diutius, longæviorumque tulissent, emolumenta, commoda, ornamentaque ad Rempub. hominumque genus pulcherrima longè & plurima, maximaque allaturum fuisse, cum in poëtica sua & Philosophia, tum arte medica. De qua re & sensus ejus ego percallui optimè, & sermones ejus ultimos, consiliorumque intentiones egomet audivi ante ultimam digressionem nostram Heidelbergæ. Sed, *optima quæque rapit prius inclementia mortis*, ut habet Cracovius Iureconsultus in ejusdem Epicedio. Itaque morte viri hujus longiore certè vita dignissimi jacturam haud minimam fecisse Rempub. literariam certè credendum est, pariterque Germaniam

maniam nostram amisisse non mediocri decus: Qui etiam Galliam suam eruditam ac doctam Italiam ausurus sit provocare, ac contendere Musis atque ingenio. Sed frustra fundimus verba & vota ventis.

Porro autem in societate hominum tuenda, in periculis patriæ adeundis, tolerandis laboribus militiæ, studiorum, itinerum longinquissimorum, difficillimorumque susceptorum terra marique, fortitudinis quod specimen, quæ magni excelsique animi signa ostenderit Lotichius non obscura, ex narratis prolixè hæcenus, historiæque expositione satis longa evidentissimum omnibus arbitror esse posse. Non enim mehercule ignavus Lotichius unquam formidavit pro aris & focis (quod dicitur) fortiter dimicare, arma capere, hosti caput suum obijcere, atque etiam vitam profundere suam, optimum augurium ratus cum priscis sapientibus pro patria, pro civibus, pro justitia, pro libertate, proque religione mortem oppetere, atque honestè occumbere. Sed fortitudinis ejus testimonium præclare loquuntur honestissimi versiculi laudem merentes sui, dum vates scribit his verbis:

*Non ego pro patria belli detrecto laborem,
Degener aut viso protinus hoste tremo.
Irene nec ad manes pro libertate recusem,
Dulce foret reges inter & arma mori.*

Adeoq; vere cernere fuit in Lotichio, ut animi submissionem in omni vita sua privata actionibusque & moribus summam, sic in adversis ac periculis contemnendis quibusvis oblatis, non temere accersitis, exantlandisq; laboribus ingentibus, animum plane excelsum atque invictum. Ac fuisse in illo virtutem quidem plane Francicam antiquam, quemadmodum & in nobilium Stibarorum juvenum Francorum Eq. cohorte, præter raram modestiam, ingenuitatem nativam, honestè pro libertate pugnandi & oppetendi potius, quàm turpitudinem aliquam servilem in se, in familiam suam, in nomen Germanicum admittendi, peregrinationum Gallicarum discrimina superata plurima & varia edocent, gestumque decus. Ac fortitudinem quidem suam belli temporibus miles satis prolixè Lotichius declaravit.

Veniam precabor hoc loco, si fortè ineptam, patriæ amore, magna parvis componens ac laudes proprias gentis nostræ Francicæ, generatim ac tribus verbis deibans: Quod ego ad Lotichianas laudes aliquatenus arbitratus sum pertinere. De qua id scilicet literis proditum accepimus. Eam, sive una gens fuerit

awt-

ὡς τὸ γένος, ut placuit Aventino, seu sicut aliis, multarum nationum homines bellicosi, collecti ad defendendam Germaniæ libertatem, fuisse præcipue libertatis assertores homines excellenti virtute & justitia præditos, ac in primis gloria militari fortitudineque præstantes, utpote qui imperium Romanum, toti orbi terrarum formidabile, laceffere armis ausi sunt, ac repressi, nunquam tamen animis fracti, fortunæ aut virtuti Imperatorum celsere, nunquam jugum accepere, nunquam arma abjecere, socii Romanorum, nunquam vectigales extiterunt: Cujus quidem virtutis Francicæ laus tanta, & admiratio, fuisse apud exterarum nationes cunctas Europæas historiis demonstratur, ut totius Italiæ consensu augustum illud nomen summi Imperii Rom. à Græcis ad homines nostrates translatum sit. Unde adhuc decus illud apud Germanos principes perdurat virtute heroica Caroli magni, Pipini patris, & Martelli avi, Francorum regum.

Sed superest etiamnum fortitudinis genus aliud quoddam interius atque occultum, ac nescio etiam in altero majus atque gloriosius, in quo Lotichiana virtus multo emicuit magis atque industria; dum studio magno, indefesso, labore improbo, continuo, animis ingentibus devincere, edomare ac superare laboravit atque contendit hostes tacitos intestinos, sæpiusque etiam nimium adblandientes stolidis, maximos, atque ingeniorum bonorum tetra monstra, inscitiam, ignorantiam, mentis insaniam, stulticiam, molliciem, ignaviam, animi elationem, superciliosam & stultam arrogantiam, ambitionem miseram, amorem cœcum sui, infinitam cupiditatem, avaritiam, libidinem, animorumque maxime impotentiam, intemperantiam, pravitatem omnem cum reliqua concomitantium id genus vitiorum, perversorumque morum infinita caterva. In quo genere eò quidem virtus facile eminet conspectior, ac fortitudinis decus elæcet clarius, dum nos ipsi vincimus, quo nullum hercule victoriæ genus existit pulchrius, eximie laudatum etiam à veteribus Philosophis, ceu conduplicata victoria, præsertim in iracundiæ, qui naturæ, fragilitatisque humanæ maximus hostis est, frenando, coercendoque impetu atque astu. Eam verò sic equidem Lotichius eleganter doctus erat in gyrum (ut ita dicam) rationis ducere, consilioque ac rationis exercitata imperio continere ac regere, ut de potestate sua exire per iracundiam aut aliquid parum virile, virtuteque dignum admittere per impotentiam deprehensus sit raro (Quis est enim hominum, qui non interdum impingat aut peccet?) magnoperè certè, obnixèque caveat. Conceptæ verum enim verò semel flammæ iracundiæ, com-

motique animi accensi erat ferè (ne illum Deum planè facere, atque ab omni vitio videar, imbecillitateq; humana velle vindicare) tenacior atque implacabilior, quod Melancholicæ naturæ suæ temperamento, seu, quòd vulgò dicunt, complexionì naturali magis est tum adscribendum, tum ignoscendum.

Ultimò ad hanc animi magnitudinem, sapientiam, æqualitatem, humanitatem adjunxit Lotichius eum vitæ ac virtutum quasi ornatum quendam verecundiam, modestiam ac temperantiam actionum omnium, sermonum, commotionum animi, ut vereretur admodum quicquã aut facere aut proloqui, affectare, quod honesto parum esset consentaneum, aut parum decorum: Quæ duo cogitatione magis, quàm re separari posse, officia præclara Tulliana docent. Illud itaque, quod Græci τὸ πρέπον vocant, studiosè conservans, modumq; & ordinem adhibens in vita, honestatem atque decus conservabat. In quo quidem genere profectò excellēs cum primis virtus Lotichii fuit, ac nescio herculè, animus an ad pericula contemnenda, despiciendasque res omnes humanas excelsior, an major modestia atque moderatio in omni consuetudine vitæ atque hominum. Cum enim esset in eo ingenium non solum magnum ac præcellens, multarum artium scientia, doctrinaq; varia eleganter expolitum, verùm etiam plurimarum rerum usu acquisita prudentia ac sapientia, adeò, ut haud injuria (si magna parvis componere licet) de eo illud dici possit, quod de Vlyssè suo Mæonius vates.

ὅς μάλιστ' ἄλλων

πλάγχθη, πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω:
 nulla tamen in eo sermonis jactantia, nulla arrogans aut gloriosa, sed contra moribus compositis composita, admodumq; congruens modesta ac summissa omnis oratio, ita ut ambigi posset, ingeniumne probitas superaret, artem modestia, ut Poëta inquit. Erat autem in Lotichio sermo, qualis fermè Socraticorum, elegans, urbanus, lenis, minimum pertinax, ingenio tinctus, conditus lepore amabili, bonæ mentis, mansuetiq; cum primis ingenii & liberalis index ac character.

Iocis ac salibus delectabatur plurimùm Mercurii (quod dicitur) non Momi, in quibus probi animi atque ingenii acumen eluceret, delectaret omnes, offenderet neminem. Ac redeo in memoriam hoc loco joci liberalissimi, narrati nobis Patavii de Lotichio, à viro præstantissimo, peregrinationum principe, ceu altero Vlyssè Huberto Langueto Burgundo, cujus supra facta mentio est, quem Bononiæ ex ipso audierat, cum ad nos perlustrate

aliquæ

aliqua bona parte Italiae cum Germanis quibusdam, nobilissimis ingeniis, atque eruditissimis hominibus, in iisque (nisi fallor) Chytrao, ac Mollero Hamburgensi venisset Germaniam dux repetiturus. Nempe cum Bononia discessurus ad Lotichium denuò salutandum de mane, viator impiger & sapiens Languetus, officiosè venisset, quo cum pridie (opinor) hilarè fuerat in cœna, Lotichius verò lecto molliter adhuc eubaret, necdum edormisset somno gravatus, ex cubante autem percontatus ille dere quapiam fuisset, *ecquid videretur sibi; sibi verò nihil, videri*. Quo responso perquam lepido vir humanissimus pariter ac doctissimus Languetus apprimè est delectatus, coram eundem jocum magna voluptate nobis Germanis amicis Patavii referens cum affatim etiam more suo effuso risu. Aberat à natura & moribus Lotichii procul omnis verborum obscœnitas, sermonum omnis scurrilitas, ac multò magis nimis quàm pervulgata hoc nostro corruptissimo seculo omnis male loquendi, detrahèdi, obtrestandiq; cacoëthia prava. De priori recordor, quod commemorandum est, cum Stibarorum nobilium juvenum agmen numero sum Lotichius salvum, ut supra narratum est, reduceret ex Galliis, atque in prædio quodam (Sassenfar) Danielis Stibari haud procul à Pabenberga sito, ejusdem Danielis humanitate ac benignitate senes patres & agnati Stibari, cum caris filiis & nepotibus adolescentibus, à studio longo Gallico reversis, lati congregati gauderent inter sese, hilarèque Lyæo sese invitarent mutuo (aberat tum Daniel) ubi adbibissent plus paulò, parum decentia quædam (ut fit) coram ista ætate jocantes loqui liberius: Tum Lotichium (aderam tum ego forè unà, Danielelem cum eo secutus in patriam Franciam ex Saxonibus) iratum de mensa surgere, ac rubore quasi aliquo suffusum discipulorum causa nobilium adolescentum abire illico, maleque se habere, atque indignissimè id factum pati. Erant Lotichii verè ut mens, ut Musa atque ingenium, sic mores, sermones, actus, gestus, nutus casti ac pudici. Quod ad posterius alterum attinet, non observatum est illum victum, accensumve vel iracundia, vel odio aut malevolentia inveniuntur in quenquam mortalium esse carmine aliquo suo, aut stylo parum temperato & sobrio famam alicujus læsisse & contaminasse nomen bonum, nedum libellum famosum (ut vocant) protulisse usquam. A quo genere nefario toto sic abhorruit ingenium Lotichii liberalissimum, ut permoveri, adducive se passus sit à nemine, nec verò tanti fecerit amicitiam cujusquam, ut in gratiam illius honoris, existi-

mationique alterius detrahere vellet versibus suis, quod parum id ingenium esse haud honestum judicaret, ac cum pietate Christiana pugnaret maxime. Ac quod dicendum est, meminero ego Lotichium aliquando à viro quodam magna alioquin doctrina, virtute, pietate, cujus nomen reverentiae causa prudens, libensque praefero, sollicitari studiosè valde atque incitari, etiam praemiis propositis, ut in adversarium illius quendam magnum item & clarum virum (concertatio erat, ut conjicio, parte maxima de ingenii gloria, qua nemo vult cedere) stylum stringeret, in vectivo scripto carmine. At verò illum flecti, permoverive, id ut facere saltem in animum induceret suum, ac carmen bonum in pravum crimen verteret, quivisse nunquam, satis certò scio. Adeo, ut jure optimo, ac verissime de sese predicet illud vates noster Lotichius in Melanchthonis Epicedio his versibus:

Non ego mordaci perstringam carmine quenquam,

Nullus in hoc unquam pectore livor erit:

Si tamen audebunt manes violare sepultos,

Tisiphone furis quos agit atra suis:

Non cineres, venerande, tuos pattemur iactos,

Pro tumulo pietas induet arma tuo.

Postremo voluptatum communium in cibo potuque, ac conviviorum hilaritate eum servavit Lotichius in vita modum & ordinem, qui naturae ac honesto maxime congrueret, unde scilicet vires cum animi, tum corporis reficerentur, non opprimerentur, ut ait M. Cicero in sapius allegatis officiis. Ebrietates, commestationes, perpotationes immodicas ac intemperatas, moribus patriis Teutoniis nimis quam familiares, ac quasi congenitas angue ille noster odisse pejus, averfari, detestari: Italorum hominum praecelam modestiam, temperatosque ac sobrios mores laudibus magnis vehens, atque usurpans multis sermonibus, nostratibus & moribus & ingurgitationibus aoticis, ut Apostoli verbo utar, inimicissimus, tota fere vita temperatissimus existens. A commestatiunculis tamen tempestivis ac temperatis, liberalibusque eruditis, ac festivis sodalitatibus minimè omnium alienus erat. Dicere ad me & sodales ceteros saepenumero est solitus, temperantiae admodum & modestiae, pestem capitaliorem à natura datam nobis non esse Teutonibus (si modò à natura data est) atque inebriandi, perpotandi que consuetudinem & beluinam & detestandam; nec verò divino muneri mentis atque dono quicquam esse

esse tam inimicum, nec in voluptatis ejus regno virtutem posse
 consistere, ut de Archyta Tarentino refert Cicero. Quo vicio ab
 Italis (Nam Gallorum mores à Teutonum ferè ut accepi, parum
 differunt) hominibus nullum nobis objici potest crimen aut fla-
 gitium majus, quod nescio quo modo dediscere haud unquam
 quimus, sed in eo nascimur, adolescimus, consenesimus, im-
 morimur. Amabat Lotichius in ordinaria cottidiana vita sua fe-
 rè (ut est in Symposio Xenophontis) pocula minuta atq; roran-
 tia, iisque solis adferebat delectari homines Philosophos plu-
 rimùm. Sodalitates ac conjunctiones hominum, quarum illum
 perstudiosum fuisse constat tota vita, ut est dictum pluries, cole-
 re, expetere atque usurpare plurimùm ille semper bonas, litera-
 tas, candidas, liberas cum voluptate & oblectatione maxima,
 conviviaq; liberiora, ac salibus magis & jocis liberalibus, quàm
 sumtuosis epulis referta & apparatus. Itaque & ob suavita-
 tem illam quandam suam singularem, comitatemq; festivam
 & elegantem, quam adhibebat in convictu familiarium, ille
 ad amicorum, sodaliumq; elegantiorum nobilium convivia
 hilaritatis causa plurimùm ac frequenter acciri: Quæ unus sæ-
 penumero Lotichius (memini) admirabili lepore sermonum
 suorum, salibusq; eruditis velut condiens exhilarare, ac
 ceu Phœbus quispiam planè illustrare ac beare solebat. Verum
 enimvero herculè cum studiorum ille severiorum intermissio-
 nes & crebras facere, & modicas ferè amaret (Dantur autem
 Tullio autore multi reditus ad studia) ac relaxare animum cu-
 ris, jucunditatiq; se dare, incredibile, quàm omnem caveret
 intemperantiam, servaret modestiam, pudorem, verecundiam.
 Equidem nati nuper novi, mirifici, alboque corvo rarioris in
 Germania nostra instituti atque ordinis poëtici ejusmodi, quod
 ingenio amaret certare magis, quàm crateribus evertendis, ge-
 niique obsequiis, sobrietatemq; laudatam vitæ elegantioris ac
 jucundioris cum studio sapientiæ conjungens studiose consecta-
 retur (Posthi Melissæum Votum id nuncupat) primum ac princi-
 pem Lotichium diceres atque antesignanum. Denique familia-
 ritatibus amicorum sic utebatur Lotichius, sic animi relaxa-
 tionibus, sic ludo & jocis, quemadmodum somno ac quieti-
 bus cæteris, ut ad seria negocia, studiaq; mox sese referret,
 nullamq; faceret intermissionem longiorem officii: hoc velu-
 ti documento ostendens, non generatos sic à natura nos esse,
 ut, sicuti tradunt eadem Tulliana officia, ad ludum & jocum fa-
 cti esse videremur, sed ad severitatem potius, atq; ad studia qua-
 dam graviora & majora.

Cæterum referebatur Lotichii non solum victus omnis, atque amicorum convictus, verum etiam corporis cultus ad decorum, honestumque naturæ, ad valetudinem, non ad libidinem, luxum, fastum. Ac venit hoc loco in mentem ejus, quod ego Lotichium memini sæpenumero maximis laudibus extollere in Ulrico Hutteno Eq Franco populari suo, de quo in superioribus sermo habitus est, rationem vestiendi corporis sui sola lana scilicet, nata in territorio suo, nullo extero cultu exquisitiori, ornatuve accersito precii majoris adhibito, nisi domestico. Quam simplicem, ingenuamque frugalitatem ac modestiam generosam Equitis nobilissimi, ac vere heroica virtute & literis clarissimi Lotichium crebris sermonibus usurpantem, ampliterque prædicantem apud nos æquales suos audivimus. In vestitu ipse adhibebat mundiciem non odiosam, non muliebrem, sed decentem, ac quæ fugeret agrestem & inhumanam negligentiam. Ad extremum (ut semel dicam) Lotichius cum natura suapte tum liberali à literis bonis institutione magnopere averfari apparatus omnem accersitum & nimium, ac mulieribus, quam viris digniorem cum in cultu corporis, tum in omni sermone & vita atque actionibus suis, servare autem decus ac dignitatem virilem: Adeoque grata & amica ei erant omnia simplicia, genuina, nativa, recta, plana, mediocria, quæ sunt ferè naturæ consentanea. Inimica contraria, omnisque immodicus (ut ipse communiter ac cottidie loqui solebat) strepitus. Ac fuit & mansit illi hoc verbum tota vita tritum & usurpatum symboli loco, quod amicis notissimum est: *Simpliciter sine strepitu*. Quod nescio an longe elegantissimis ille versibus ad Ortolphum Maroldum partem docti sodalitiæ, nunc clarum, principibusque viris honoratum medicum, Philosophum & Poëtam egregium, docere voluit diserre admodum morum certè, ingeniique sui naturam universam propriis, veris, nativis (testes adpello omnes Lotichii non imperitos rerum amicos) quasi in tabula Zographica adumbrans expressit coloribus sub occulta imagine, mira arte, ex qua totum Lotichium ediscas ad unguem. Versus hi sunt dignissimi, opinione mea, hoc loco non præteriri, nec inepti loco huic apponi:

*Odi ego, qui castis torrens exæstuat undis,
Qui fluit exiguo murmure rivus, amo;
Leviter & nullo strepitu, quem læta rigantem
Gramina formoso Najades ore bibunt;*

Nec

*Nec rapido siccat canis Erigonæius aestu,
Sæva nec effusis imbris auget hyems.*

Hujusmodi planè, qualem exposui, verè adhibuit Lotichius noster in vita, moribusque gubernandis accuratam quasi disciplinam, animadversionem, diligentiam, ut naturæ convenienter viveret, ut cum virtute, honestoque semper congrueret, ut sapiens, vir bonus, humanus, fortis, gravis, modestus judicaretur, ac Deo haberetur carus & mortalibus. Nam de pietate religiosa in Deum præcipua atque eximia, fideque cum primis in servatorem ac liberatorem unicum humani generis Christum Iesum maxima, ardenti, stabili, perpetua, ad extremumque usque habitum invicta quid dicam? Quam ipse virtutum cæterarum veluti (quod Græci dicunt) κεφάλαιον ponebat, vel quasi fundamentum jecerat omnium honestarum actionum suarum & laudum: Quæ etiam secundum religionem nostram Christianam Catholicam, & doctrinam Apostolicam una victoria est nostra extra controversiam. Cujus cum vita Lotichii, mors, virtus ac rebus omnibus humanis altior animus, tum verò carmina ad Christum, vota, suspiria, lacrymæ luculentissima ac locupletissima documenta nobis ostendant, supervacaneum prorsus fuerit narrationem longiorem addere, cum jam ad exitum festinet ipsa oratio, uno nodo dissoluto.

Nam amavit Lotichius, quod undique produnt plena amoris carmina. Is scrupulus eximendus superest, ac dissolvendus nodus: Qui locus ultimus erit historiæ propositæ. Dicendum enim aliquid omnino de Poëtarum amoribus, idque subjiciendum, ut qua causa impultrice cœpta omnis hæc narratio Lotichiana est, in eandem eadem desinat, amorem. Cujus rei magnus autor mihi fuit nobilis Lælius meus, Paulus Melissus, scripto ad me de eodem argumento non ignobili carmine. De me confiteor sanè liberè ac liberis, adolescentiorem me olim admirari sæpenumero tacitè mecum animo volventem perpetuos illos Poëtarum ignes solitum, quibus uri se illi identidem ac continenter in carminibus suis queruntur, ecquid illi sibi deniq; vellent designarentve Poëtici ignes, ut cum vates noster de sese canit:

*Mille fatigatus rerum discrimina vici,
Sæpe graves aestus, frigora sæpe tuli.
Unius haud possum superare Cupidinis ignes,
Nec desideris fortior esse meis.*

Vel cum ex prisca divinus Maro cantat in hæc verba:

f 5

Aspice

Nec

*Aspice aratra jugo referunt suspensa juvenci,
Et Sol crescens decedens duplicat umbras,*

Me tamen urit amor, quis enim modus adsit amori?

Ejus rei causa primum familiariter rogantem ex Posthio me (neque enim disci posse id melius, quam ex Poëtis ipsis, qui eos maxime Cupidinis ignes, lavasq; flammâs paterentur, persuasum habebam) perpulcrè, nec minùs verè, quàm sapienter erudit super ea re idem Lotichius alter meus hoc ad me per scripto tetraſticho:

Cur Satum pars magna suos decantet amores

Miraris, Hagi candide, & causam rogas.

Accipe, non illos Veneris fax improba, verùm

A Eterni amor generosus urit numinis.

Quam rem, ut prælibarum est, non paulò & copiosius & luculentius nobis enucleavit Melissus noster ad me scriptis in eandem fermè sententiâ carminibus:

Si quid in humano genere est, proclivius ad se

Mentes blanditis quod trahat illicitis,

Vimq; suam instillet totis, geniumq; medullis,

Iugeq; inescato pectore nectar alat.

Certè amor est, Hagi, cui fronte modestia*

It comes, & niveo corde pudica Venus.

Purior hunc æther olim generavit, & intra

Succensas jussit regna tenere fibras.

Nunquam illi desit Cythereæ fomes honesta,

Nunquam lætitiæ causa, caputq; faces.

Item paulo post:

Fortius in terris nihil est, quàm numen amoris,

Quæq; itidem verò flamma ab amore calet.

Nimirum veteresq; sôphi, doctiq; Poëta,

Abdita quis rerum noscere cura fuit:

Quanta forent penita, sensere, incendia flammæ,

Quamq; flagrans avidis A Etna cupidinibus,

Vt nequeant nec aquis, nec terra mole revulsa

Obruta, nec diro fulminis igne teri,

Non si grande Iovis tonitru labefactet Olympum,

Aut Nereus toto sæviat Oceanq.

Nes

*Nec certè si nube nigra latus obsita densum.
 Cimmeriam offundat. Iuno potens nebulam,
 Abscondi patientur, habent alimenta calores
 Virvida sidereis fota perennè focis.
 Phosphorus innatos virtute resuscitat ignes,
 Mollior ad flatu quos fovet aura suo.
 Sol radiis instincta movet precordia vatum,
 Stella bonas artes dat cata Mercurii.
 Dant alias alia. Sic propagare laborat
 Indita natura semina quisq; sua.
 Tunc igitur rerum prudens miraberis Hagi,
 Vatis à priscis ignea tela cani?
 Tela, quibus victor quandoq; vel Hector as urget,
 Sauciaq; efflictim corda perire facit.*

Sic scilicet Amor est ille cœlestis æthereus secundum vates
 nostros dictus, qui Lotichium fecit Poëtam, fecit Philosophum,
 fecit Medicum, qui ad astra, virtutumque ac magnarum lau-
 dum culmina vexit, ac Diis ipsis cœlestibus æquavit. In summa-
 que adeo de amoribus Lotichii tantum ego dixero, illum sicuti
 Gratiarum, Musarumque alumnum, sic Veneris & amoris, hoc
 est, omnis venustatis, elegantia, bonæ gratiæ, pacis, amicitia, hu-
 manitatis literatæ patrem fuisse.

At enimverò puellas quoque facile amavit bellas ac bonas
 formas mortales, ac Claudiam quidem primùm suam multo
 carmine celebratam, mihi verò non incognitam, subfuscam, non
 informem, nec inamabilem puellam; deinde Callirrhoën alte-
 ram Celtiberam tunicatam formosam; hinc pecoris custo-
 dem, religiosam nimis Italam Panaridem, ac postremùm non
 vero nomine dictam Phyllida pulchram Nicrogenam. At fe-
 cit Lotichius id primùm jure poëtices optimo, ad quam scilicet
 rerum omnium pulcherrimarum, quæ magna hac universitate
 orbis continentur, cœlestium, terrestriumque spectabilium for-
 marum contemplatio commentatioq; ritè pertinet. Neq; verò
 solum docere volunt, sed etiam delectare, delectarique Poëtæ.
 Deinde non fecit id non honestè. Quia & castè amavit Loti-
 chius, & sine crimine ac scelere: si modò castissimi Poëtæ verbis,
 versibusq; dignamur aliquam habere non dubiam fidem, Sic e-
 tenim ipsemet de amoribus suis canit, & Claudia sua:

felicè

feliciter arsi.

Inq̄ meo nullum crimen amore fuit.

Item:

Non ego te, mea lux, deceptam fraude reliqui.

Non spolum raptum turpe pudore tuli.

Dij mihi sunt testes, si mentior, æquore vasto

Obruar, & mutis piscibus escanatem.

Item alio loco:

Item velim patrios tantum comes ire per hortos,

Ludere & in viridi, si patiatur, humo,

Solariq̄ meos, quos illa resuscitat, ignes,

Et gerere in casto regna pudica sinu.

Accedit tertio, quod Lotichius ea humanitatis elegantia cum esset, ut prolixè narratum est ac demonstratum verbosè satis, humani à se alienum putavit nihil. Ex quo illud saltem consecutus est commodi, ut molles amores cantando mollius carmen deduceret, atque oblectationem eam animi honestam ad leniendas animi curas, molestias, ægritudines duceret maximam. Quod Poëta ipse de sese noster in carmine ad Ioach. Cameragium seniore perliberaliter profitetur:

Mollia sæpe quidem deducere carmina tento,

Non tamen, ut puris auribus illa probem.

Sat mihi sit rigidas interdum fallere curas,

Solamenq̄ mali premia magna voco.

Vel ut idem ad Renatum Henerum Medicum:

Illius & niveis componere carmen in ulnis?

Hic ego sum vates, hic mea Musa valet.

Atque hæc de Lotichii vatis nostri, cum de eo videatur jam verborum factum plus satis, ac sermo habitus etiam proposito longior, cum de Poëta familiari perveteri alia ex aliis multa inciderent: hætenus vitæ ac studiorum curriculo, fortuna, exitu, nec non de animi moribus, qualitatibusque corporis nexu naturali coherentibus, quæ quidem ego vera esse scirem, ac vere cognita explorataq̄ haberem, sic pro captu, pro viribus sincerè exposita enarrataque satis sunt: Quæ scripta à me verò fide optima, stylo simplici veridico, nullo fuco, animo ingenuo, libero, aperto, amicorum præcipue impulsu, vel ad recolendam memoriam amici prisce incomparabilis, cujus amicitia me quidem nondum poenitet, ac leniendum vel exatiandum semel potius desiderium longum

longum meum, vel ad commonstrandam adolescentibus studio-
 sis maximè Poëtica, hominis egregiè studiosi, id est, Philosophi,
 qualis verè hic exstitit Lotichius noster, illustrem veluti Ideam
 quandam & effigiem, intuentes atque imitantes viriliter enite-
 rentur paria virtutum culmina conscendere, paresque laudes &
 glorias ingenii, studiorumque industria sibi parare, vel denique
 ad liberandam fidem meam, pro virilique gratificandum: Cum
 amicis efflagitantibus, ac memoriam Lotichii amantibus bonis
 communia facere volui. Quæ legentes illi qualiacunque, boni
 scilicet, in bonam (spero) partem accipient, ac interpretabun-
 tur pro candore suo candidè & amicè, studium quidem ac vo-
 luntatem egregiam non aspernabuntur meam, meque causa
 Lotichii, ac cum Lotichio nostro, licet & Poëtarum amicitia, &
 commentationi huic Poëticae imparem, nec satis dignum ama-
 bunt, ac sibi persuadebunt, quòd si non displicuisse omninò, aut
 fuisse ingratham operam meam hanc illis intellexero, ma-
 gnum me laboris mei fructum consecutum
 certè existimaturum.

N. S. J. J.

JOHAN-

JOHANNES
POSTHIVS GER-
MERSHEMIVS JO-
HANNI HAGIO,
Medico doctis.

S:

AGNOPERE letor, Hagi ornatiss. Loti-
chiane vite historiam, quam hortatu meo
contexendam suscepisti, ad finem esse tandem
perductam: quod sanè, te uno excepto (què
est studiorum ejus est peregrinationum comes
assiduus fuisti) prestare melius ex iis qui ho-
die vivunt, meo judicio potuisset nemo. Quod autem labo-
rem hunc est longum satis, nec ita facilem inter maximas
tuas, quibus quotidie implicaris, occupationes amici causa
subire non detrectasti, magnam mihi crede, est perpetuam ex
eo apud rectè sentientes laudem exportabis est gloriam. Cete-
rùm, quod in ea mei quoque honorificam fieri mentionem
scribis, ago tibi gratias, ut debeo, immortales: modo in ea ipsa
laudatione modum nò excesseris. Vixi ego cum Lotichio, dum
Heidelbergæ professorem egit, conjunctissimè, ita planè, ut si
frater ei Germanus, fuisset, majore benevolentia me com-
plecti vix potuisset. Quapropter illum, ut par erat, non solum
ut preceptorem, sed etiam ut parentem carissimum observa-
bam semper, atq; colebam. Quicquid autem in Poësi sum, si
quid modo sum, id omne uni Lotichio acceptum me referre
atq; debere, libenter equidem est ingenuè fateor. Et quò tanti
viri consuetudo mihi fuit jucundior, eò acerbior accidit im-
maturus ipsius est planè improvisus è rebus humanis exces-
sus. Decumbenti aderam assidue: multaq; ipso dictante, est
mortem

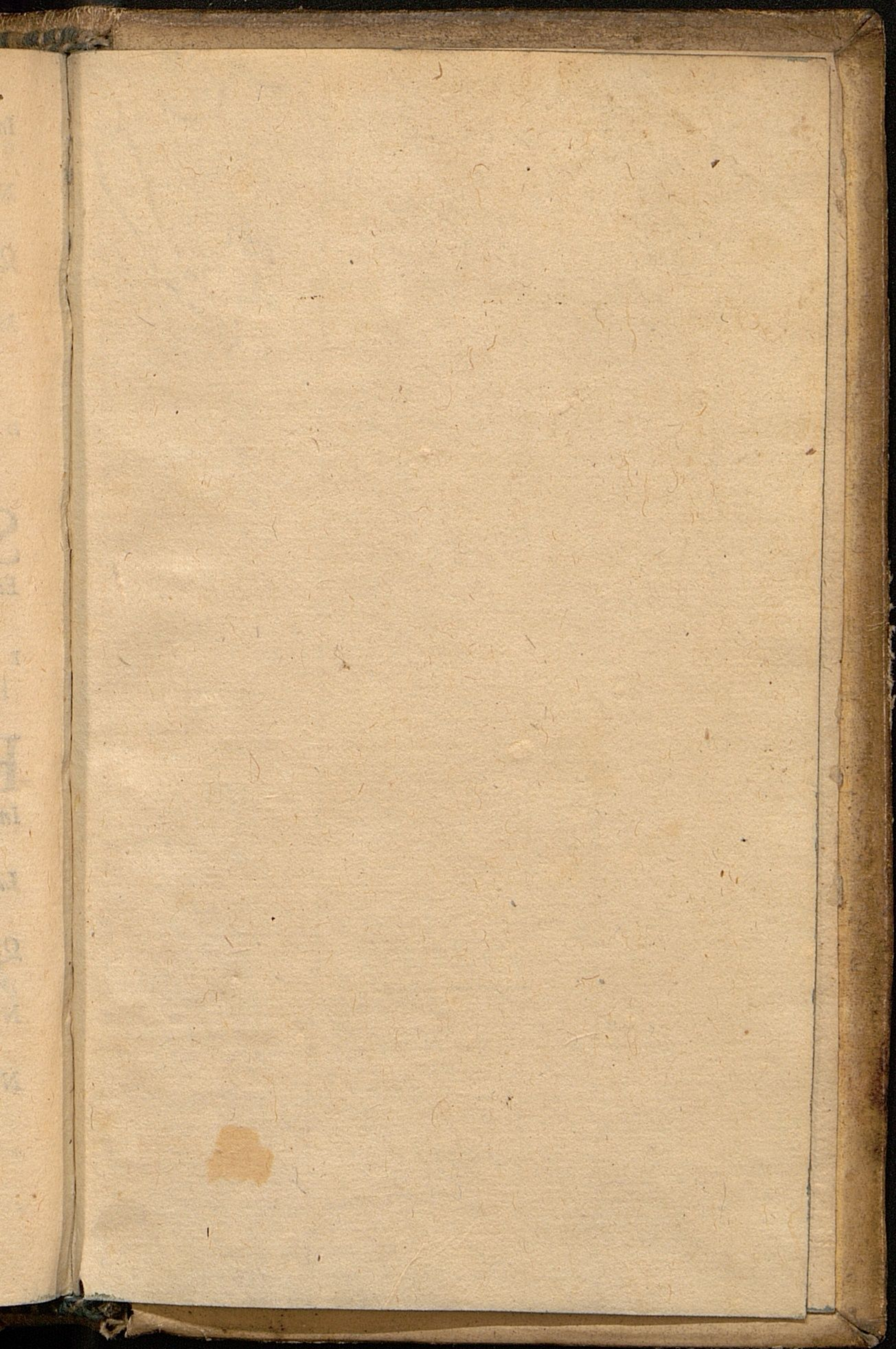
mortem suam quasi presagiente, scribendo excipiebam: tan-
 demq; ejus vita jam functi oculos suavissimos, hac ipsa ma-
 nu, innixis genibus (humi enim jacebat) multis spectanti-
 bus non sine lacrymis composui: & funus ejusdem una cum
 septem aliis Opt. Art. Magistris, lugubri habitu, uti moris
 est, indutis, ad Divi Petri extra mœnia, ubi sepultus est, hisce
 humeris extuli. Triste quidem officium, sed tamen officium.
 Elegiam postea in ejus obitum juvenili fervore à me scri-
 ptam, una cum aliis ejusdem argumenti versibus imprimi
 ibidem curavi. Quae quia ipsi mihi jam adulto, & judicio
 magis confirmato, non satis placebat, in parergis meis poëticis
 VVirzeburgi excusis, ut nosti, omissa fuit. Te verò ita volen-
 te, eandem recognitam ad te jam mitto, & ut in lucem denuò
 qualiscunq; veniat libenter permitto, ne fama nostra, quam
 Lotichiani honoris, rationem majorem habuisse videri pos-
 sim. Porro institutum illud probo, ut nimirum & vita Loti-
 chii & jusdem Poëmata, additis etiam amicorum carmini-
 bus, conjunctim jam imprimantur. Neq; dubium apud me
 est, quin opusculum illud omnibus rei Poëtica studiosis futu-
 rum sit longè gratissimum: praesertim cum Poëmatum illius
 exemplaria jam diu à multis desiderari animadverteterim.
 Dedicari autem hac omnia, quam Reverendo & nobili Dn.
 Erasmo Neustetero, nemini rectius aut possunt, aut verò
 etiam debent: cujus rei causas tum ex Autore ipso, tum ex
 historia tua abundè satis intelligent legentes. Quare etiam
 hac in parte consilium laudo tuum. Quod superest, ut annus
 hic novus tibi, tuisq; felix sit & faustus ex animo precor.
 Vale feliciter, & festinationi ignosce: eram enim multis nego-
 ciorum tricis impeditus. VVirzeburgi prid. Kal. Februa-
 rij, Anno Domini 1585, qui à morte Loti-
 chii nunc agitur vigesimus
 quintus.

FINIS.

Pers. sat. 5.

Mille hominum species, et rerum discolorusq,
Velle suum cuiq; est, nec voto vivitur uno.
Morbis hic Italis mutat sub sole recent;
Rugosum piper, et pallentis grana cumini:
Hic satur izziquo mavult turgescere somno,
Hic campo indulget, hunc alca decoquit, ille
In Venærem putris:

usq,
no.
ntj
nini:
mo,
uicille

ULB Halle
006 811 345

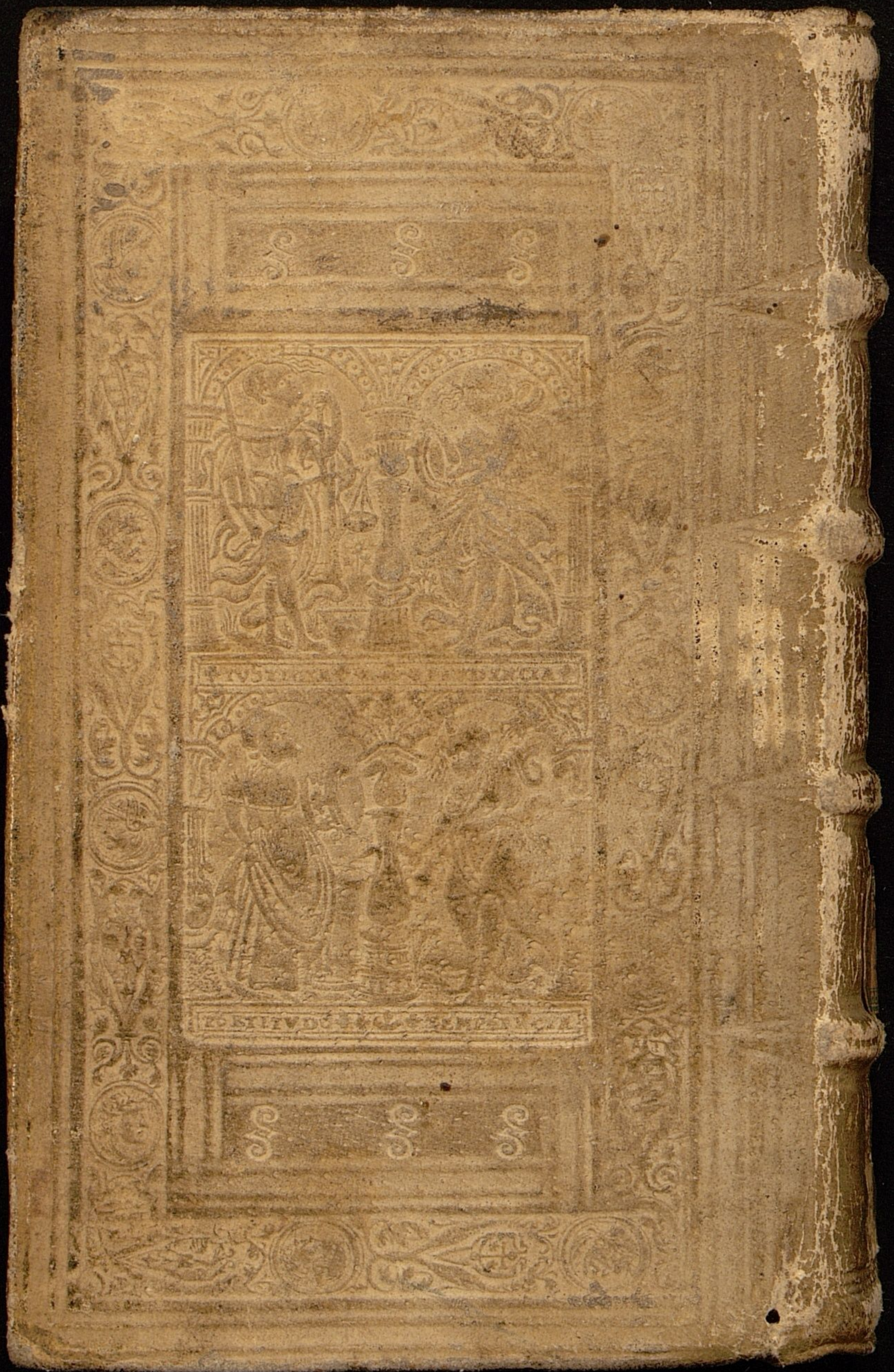
3

VD 77

V I T A
PETRI LOTI-
CHII SECVNDI

PER
JOANNEM HAGIVM
Francum.

AD ILLVSTREM ET
MAGNIFICVM VIRVM
ERASMVN NEVSTETERVM,
cognomine STVRMERVM,
Equitem Fr.

ANNO
M. DC. IX.

